

ACTIVITEITENVERSLAG 2002

Dit activiteitenverslag werd samengesteld door de directie en de medewerkers van het VIZO onder algemene coördinatie van de cel communicatie van het VIZO. Voor meer gedetailleerde informatie kan u steeds terecht bij de verschillende diensten en afdelingen.

VIZO

Kanselarijstraat 19
1000 Brussel
tel. 02 227 63 93
fax 02 217 46 12
info@vizo.be
www.vizo.be
www.SYNTRA.be

Eindredactie: Paula Palmans

Vormgeving: www.impuls.be

Verantwoordelijke uitgever: Gilbert Otten,
adminstrateur-generaal,
Kanselarijstraat 19, 1000 Brussel.

Dit activiteitenverslag 2002 sluit het twaalfde werkjaar van het VIZO af. Het fotomateriaal is een selectie van de dienst Vormgeving en van eigen activiteiten en producten binnen het VIZO-netwerk.

Inhoudstafel

Voorwoord **4**

de heer Gilbert Otten, administrateur-generaal

Deel 1: structuren en beleid **8**

1. Beheer en beleid 10

2. Het VIZO-netwerk 16

3. Financiële middelen 26

4. Personeel en HRM 30

5. Klachtendienst 34

Deel 2: Diensten en producten **38**

1. Vorming en opleiding 40

2. Bedrijfsadvies 56

3. Vormgeving 64

4. Regie ESF Doelstelling 3 Zwaartepunt 3 78

5. Studie en onderzoek 86

6. Netwerking en Projecten 94

7. Promotie 104

8. Résumé - Summary - Kurzfassung 112

Voorwoord

Voorwoord

Het jaarverslag dat u hierna kan lezen is mijn laatste jaarverslag. 12 jaar lang heb ik het VIZO mogen leiden als administrateur-generaal. Volgens de principes van Beter Bestuurlijk Beleid is dit de maximum termijn ... 2 mandaten van 6 jaar en dan ... nieuwe horizonten opzoeken.

Als u er de 11 vorige jaarverslagen op naleest zal u merken dat VIZO en het nieuwe Syntra-netwerk een ware gedaantewisseling heeft beleefd. De geschiedenis zal oordelen of elke verandering een winst was.

Ik heb het grote voorrecht dit voorwoord een laatste maal te mogen schrijven.

Ik hoop zeer oprecht dat de gefusioneerde centra hun maatschappelijke opdracht waarvoor de Vlaamse gemeenschap nu toch meer dan 500 miljoen euro veil heeft, blijven waarmaken en niet alleen de "commerciële drive" als leidmotief zullen hanteren.

VIZO en uiteraard het ondersteunde Syntra-netwerk zijn in mijn ogen een uniek systeem dat nergens elders in Europa of de ganse wereld bestaat in deze vorm. De overheid heeft geld over om starters en ondernemers te vormen die, hoe dan ook, moeten geleid worden door die "commerciële drive" ..., het winstmotief. Winst was in mijn tijd, ... ik ben een mei 68er ... een vies woord. Vandaag wordt dit gelukkig anders geconcipieerd.

Maar ik blijf een 68er, een dromer, een maatschappijverbeteraar, een geloof in de democratische meerwaarde van het zelfstandig ondernemen.

Ik blijf hopen dat de leertijd een nieuwe vlucht neemt om zo onderne-

mers te vormen. Of wij de principes van alternerend leren zelf kunnen realiseren of via andere kanalen, zal mij daarbij een zorg wezen.... Wat mij wel bezorgd maakt is de vraag wanneer ouders van pubers van 15, 16 jaar eens gaan inzien dat hun schoolmoeë kinderen in ONS systeem een kans krijgen om een jobzekere toekomst op te bouwen, om nog echt te "LEREN" !

Laat de overheid en de sociale partners eindelijk eens inzien dat zij het warm water niet meer opnieuw moeten uitvinden en ONS systeem, met eeuwenoude tradities - zijn kans geven, ... en voldoende financiële middelen. Laat de ondernemersopleiding (vandaag gecertificeerde opleiding genoemd) terug het succesverhaal worden van enkele jaren geleden. Ik teken vandaag veel te weinig diploma's van traditionele maar maatschappelijk zo noodzakelijke beroepen als schilders, loodgieters, bakkers, beenhouders, verzekeringsmakelaars, orthopedisten, schoenmakers en fietsenherstellers. Laat ons de politieke verantwoordelijke eindelijk eens overtuigen dat de toekomst van Vlaanderen ook in de traditionele middenstandsberoepen ligt en niet alleen in (te) snelle groeibedrijven en andere die (voorlopig) niet failliet zijn.

Uit de voorbije activiteitenverslagen leer ik dat ondernemers stilaan begrijpen dat levenslang leren een MUST is. Vandaag noemen wij de seminars en cursussen voor KMO-bedrijfsleiders en hun personeelsleden "niet gecertificeerde opleidingen".

Vroeger was dit "Vervolmaking". Zij kennen een groeiend succes omdat ook de KMO stilaan maar zeker het belang beginnen te onderkennen van levenslang leren ... "DE uitdaging voor onze kenniseconomie.

VIZO-bedrijfsadvies en mijn troetelkind VIZO-Vormgeving ... zullen weldra geïntegreerd worden in het Huis van de Vlaamse Economie. Ik ben ervan overtuigd dat zij in deze nieuwe structuur hun stempel zullen kunnen drukken ... dat zij hun klantvriendelijke aanpak zullen kunnen doordrukken.

Voorwoord

Wij hebben er de mensen voor en de know how. Ik kan met een gerust gemoed de fakkel doorgeven.

Lang leve de VIZO-aanpak ten bate van de Vlaamse gemeenschap in het algemeen en de Vlaamse ondernemer in het bijzonder.

Een speciaal woord van dank gaat dan ook uit naar onze voogdijminister en zijn medewerkers voor de kansen die het VIZO krijgt. Overigens willen wij allen danken die tijdens het voorbije jaar het activiteitenverslag van het VIZO mee gestalte gaven: de bestuurders, gemeenschapscommissarissen en commissieleden, de personeelsleden van het VIZO, de leersecretarissen, de directeurs en medewerkers van de centra, de lesgevers en cursisten, de ondernemingshoofden-opleiders, de klanten van bedrijfsbegeleiding en vormgeving.

Gilbert Otten.

Deel I: Structuren en beleid

Deel I: Structuren en beleid

1

Het VIZO is een Vlaamse openbare instelling en zoals elke dienstorganisatie evolueert het VIZO mee met haar omgeving, haar klanten en met haar sociale, economische en politieke structuren. Een Vlaamse openbare instelling is geen doel op zich maar een instrument om het overheidsbeleid te helpen realiseren. Zodra die opdrachten anders ingevuld worden moet dit instrument aangepast worden. Dat is de taak en continue verantwoordelijkheid van het beleidsniveau.

In 1998 werd een proces van interne reorganisatie en vernieuwing ingezet, een proces dat inmiddels doorkruist werd door verschillende veranderingsprocessen en -trajecten zowel binnen het opleidingsnetwerk van het VIZO, in het VIZO zelf en binnen de gehele Vlaamse gemeenschap. Een uitgebreide weergave van de evoluties in 2002 leest u in dit verslag.

Beheer en Beleid

1.1 Raad van bestuur,
motor van het VIZO

1.2 Praktijkcommissie

Hoofdstuk I: Beheer en Beleid

1

Het VIZO is een Vlaamse openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. De raad van bestuur neemt het beheer waar, bijgestaan door een praktijkcommissie. Beide beleidsorganen laten zich ondersteunen door adviserende commissies, het overlegplatform VIZO-SYNTRA, de commissie van leersecretarissen en de commissie vormgeving bij decreet verplicht zijn.

De dagelijkse leiding berust bij de leidend ambtenaar, bijgestaan door twee adjuncten die elk afdelingshoofd zijn, respectievelijk van de afdeling Algemene zaken en financiën en van de afdeling Productontwikkeling en -beheer. De dienst Vormgeving rapporteert rechtstreeks aan de leidend ambtenaar.

Twee regeringscommissarissen zetelen namens de Vlaamse regering in de raad van bestuur: de heer J. Floridor en mevrouw T. Mattheus. Het VIZO ressorteerde tot 10 juni 2003 onder de bevoegdheid van de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse handel en Huisvesting. Daarna werd mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government bevoegd voor het VIZO.

1.1 Raad van bestuur, motor van het VIZO

De raad van bestuur heeft beslissingsrecht in alle aan- gelegenheden waarvoor het VIZO bevoegd is, met uitzondering van de bevoegdheden van de praktijk- commissie. De raad van bestuur vergaderde in 2002 vijftien maal.

Samenstelling

- **G. De Brabander**, Voorzitter
- **B. Tan**, afgevaardigde werkgevers
- **V. Willems**, afgevaardigde werkgevers
- **A. Van Den Rijse**, afgevaardigde werknemers (waamemend lid)
- **A. Leurs**, afgevaardigde werknemers
- **J. De Neve**, afgevaardigde SYNTRA
- **B. Strosse**, afgevaardigde SYNTRA
- **J. Carpentier**, afgevaardigde Vlaamse regering
- **F. Debusséré**, afgevaardigde Vlaamse regering

De belangrijkste beslissingen van de raad van bestuur in 2002

De strategische heroriëntering die het VIZO al in 1998 inzette, werd doorkruist door **de reorganisatie van de Vlaamse gemeenschap** in het kader van 'beter bestuurlijk beleid' en nieuwe denkpistes rond levens- lang leren. De raad van bestuur debatteerde meerde- re keren over de toekomst van het VIZO-netwerk en de standpunten van de Vlaamse regering terzake. Het VIZO zal toegevoegd worden aan het beleidsdomein 'economie, werkgelegenheid en toerisme'.

De raad keurde eenparig **de jaarrekeningen van 2001** goed en bevestigde de uitgavenbegroting 2003.

De **reorganisatie en de schaalvergroting van de centra** werd afgerond met de vier gerationaliseerde SYNTRA-gehelen. De raad stelde de beheersover- eenkomsten op tussen het VIZO en de SYNTRA- gehelen en stelde eveneens het profiel op voor de directeurs-afgevaardigd beheerder van de vier SYNTRA-koepels. Op 28/06/2002 erkende de raad de vier directeurs-afgevaardigd beheerder.

De raad van bestuur nam op 28/06/2002 akte van het eindrapport **PIP/PEP project** en adviseerde gun- stig met betrekking tot de hierin verwerkte voorstel- len over het personeelsplan.

De raad van bestuur geeft opdracht aan de leidend ambtenaar om in functie van de geleidelijke imple- mentatie van de verschillende **reorganisaties** de pro- cessen systematisch op hun doelmatigheid te onder- zoeken en tijdig onderbouwde bijsturingvoorstellen voor te leggen aan de betrokken advies- en beslis-

singsorganen binnen het VIZO. De fusie van de cen- tra, de toekomstige reorganisatie in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid, de gewijzigde reglementering en procedures, de implementatie van de informatica- toepassingen en de nieuwe werkorganisatie zijn immers allemaal veranderingsprocessen die parallel en quasi gelijktijdig doorgang vinden.

Inzake **studie en onderzoek** voor vorming werd het jaarprogramma 2001 inmiddels afgewerkt en de be- trokken interprofessionele organisaties dienden hun rapporten in. Het betreft volgende onderwerpen:

1. Onderzoek naar de mogelijkheden en belemme- ringen van uitwisselingsprojecten naar het buiten- land voor jongeren in de leertijd en hoe de moge- lijkheden te stimuleren en de belemmeringen op te heffen
2. Onderzoeksopdracht naar de mogelijkheden van differentiatie van de opleiding binnen de leertijd, afhankelijk van de mogelijkheden en motivatie van de leerjongere
3. Onderzoeksopdracht naar de beroepssector van de kinderopvang
4. Onderzoeksopdracht naar de beroepssector van de kappers
5. Onderzoeksopdracht naar de beroepssector van de schoonheidsspecialisten, pedicures en zonne- banken

Deze rapporten werden door de afdeling product- ontwikkeling en -beheer geëvalueerd, waarna een realisatie- en een evaluatieverslag werd overgemaakt aan de raad van bestuur.

De raad van bestuur keurde in zijn vergadering van 13 december 2003, 4 van de 5 verslagen goed en gaf opdracht om uitvoering te geven aan de aanbeve- lingen.

Voor 2002 werd geen nieuw jaarprogramma goedge- keurd. De raad vroeg wel om een juridische ontleding van de bepalingen van het besluit betreffende studie en onderzoek te maken om na te gaan wat het be- sluit toelaat en wat het besluit oplegt vooraleer nieu- we opdrachten te gunnen.

Daarbij dient de noodzaak van het beroep op derden duidelijk gesteld te worden en dient de exclusiviteit van toekenning aan interprofessionele organisaties nagegaan te worden. Er zal voor 2003 een integraal onderzoeksprogramma worden voorgelegd waarbij met diverse mogelijkheden van uitvoering zal rekening gehouden worden.

Terugkerende agendapunten waren de opvolging van het **stelsel van erkende externe adviseurs** waarbij de raad zich moet uitspreken over de voorgestelde er- kenning, niet-erkenning of intrekking van erkenning van adviseurs. Eveneens recurrent agendapunt is de

Beheer en Beleid

opvolging van de verschillende beroeps- en sector-commissies waarin regelmatig de vervanging van nieuwe leden bekrachtigd moet worden.

De raad adviseerde over de **erkenning van tal van nieuwe opleidingen** in het kader van de leertijd, de ondernemersopleiding en de bijscholing. Ook **goedkeuringen van experimentele opleidingen en de aanpassingen van bestaande curricula** in het kader van de modularisering van de opleidingen kwamen regelmatig aan bod.

In concreto keurde de raad van bestuur de organisatie goed van onderstaande experimentele opleidingen. Na een tussentijdse en definitieve evaluatie na één volledige cyclus van het programma beslist de raad om de opleiding al dan niet in te schakelen in het opleidingsaanbod, afhankelijk van de resultaten van het opportuniteitsonderzoek.

- voor de opleiding "consulent in de gezonde leefgewoonten" werd het experiment uitgebreid en verlengd
- de bijscholing "Digitaal technisch tekenaar"
- de opleiding "aannemer schilderwerken"
- de opleiding "behang, plaatser van wand- en vloerbekleding"
- de gecertificeerde bijscholing "Specialisatie in het management van voedings-, restauratie- en cateringbedrijven"
- de opleiding "Mannequin"
- de opleiding "visual merchandiser"
- de opleiding "Technicus brandbeveiliging"
- voor "Zelfstandig hondeninstructeur" werd het experiment verlengd
- de leertijdopleiding "IT - helpdeskmedewerker"
- in het experiment van modulaire trajecten in de voeding werden volgende experimenten goedgekeurd: ambachtelijk slager - spekslager, brood- en banketbakker, horeca, ambachtelijk chocoladebewerker
- in het kader van de modularisering van de Elektrosector werden volgende experimenten goedgekeurd: toegepaste elektronica, industriële elektronica, PC-hardware, microcontroller 8051, PICS, C-programmatie, ethernet en webtechnologie op embedded controllers, ontwerpen en programmeren van elektronische bouwstenen met behulp van VHDL, bedrijfsselektriciteit, industriële automatisatie, elektrische aandrijftechnieken, mobiele hydraulica, proportionele en servohydrauliek, PLC Siemens Step 7 modules 1, 2 en 3, PLC Siemens Step 5 modules 1, 2 en 3, service-monteur koeltechniek/klimatisatie, technicus REG

Na een positieve eindevaluatie besliste de raad om de volgende opleidingen definitief op te nemen in het opleidingsaanbod:

- de opleidingsmodule "Veiligheidscoördinator niveau C"

- de gecertificeerde bijscholing "Veiligheidscoördinatie niveau B Bouw"
- de gecertificeerde bijscholing "Webmaster"
- de gecertificeerde bijscholing "Stagiair – vastgoedmakelaar" die de ondernemersopleiding vervangt
- de gecertificeerde bijscholing "Watermanagement"
- de gecertificeerde bijscholing "Gasbrandertehnicus"
- de gecertificeerde bijscholing "Privé-detective"
- de gecertificeerde bijscholing "Sommelier"
- de opleiding tot "Milieucoördinator"
- de gecertificeerde bijscholing "ADR"
- de nieuwe methodiek voor de ondernemersopleiding basiskennis bedrijfsbeheer. Deze vernieuwde methodiek wordt gradueel ingevoerd in het cursusjaar 2002 – 2003. Vanaf 2003 – 2004 zal deze opleiding in alle centra via deze nieuwe methodiek georganiseerd worden.
- de opleiding "Patroontekenaar"
- de opleiding "Restaurateur van finer en marquerie"
- de opleiding "Polyvalent lasser"
- de opleiding "Geluidstechnicus"
- de opleiding "Lichttechnicus"
- de gecertificeerde bijscholing "Reversibele restauratie van keramiek"
- de opleiding "Monteur – hersteller van PC en randapparatuur"
- de ondernemersopleiding technicus domotica, modulair niveau 2
- de ondernemersopleiding communicatietechnologie, modulair niveau 2

Volgende experimenten werden na hun eindevaluatie stopgezet:

- de opleiding "Logistiek consulent". In de plaats hiervan werd wel de gecertificeerde bijscholing "Logistiek adviseur" goedgekeurd.
- "Hersteller van oldtimers"
- de gecertificeerde bijscholing "Helpdeskmedewerker MS-Office producten"

De curricula van de volgende opleidingen werden geactualiseerd en / of gemodulariseerd:

- "Fiscalist"
- "Fotograaf"
- "Antiekhandelaar"
- "Grafisch vormgever"
- "Desktop publisher". Deze opleiding vervangt de vorige opleidingen "Fotografisch zetter" en "Digitaal beeldverwerker - scanneroperator"
- "Kunstnagelstyling"
- de raad van bestuur besliste de naam van de opleidingen "Dameskapper" en "Herenkapper" te wijzigen in "Kapper"
- "Juwelier / goudsmid"
- "Horlogemaker / hersteller"
- de opleiding "Webprogrammeur" werd heropgestart

- "Basismodule informatica"
- "Ceremoniemeester"
- "Basisopleiding beveiliging"
- "Fietsmecaniciën"
- "Mecaniciën scheepsdiesels"
- "Horlogemaker / hersteller"
- "Vastgoedmakelaar"
- "Verzekeringstussenpersoon"

De volgende opleidingen werden geschrapt:

- "Reprograaf"
- "Fotografeur"
- "Hersteller / transformator van juwelen"
- "Inleidende module edele metalen"

1.2 Praktijkcommissie

De praktijkcommissie is paritair samengesteld uit zelfstandigen- en werknemersorganisaties en houdt toezicht op de leertijd. Zij is voornamelijk verantwoordelijk voor de kwalitatieve uitbouw van de opleiding van de leerling bij het ondernemingshoofd-opleider. Zij ziet toe op de correcte toepassing van de leerovereenkomst, adviseert de raad van bestuur over het beleid en de werking in de leertijd en oefent ook toezicht uit op de leersecretaris die zij erkent en met wie ze een overeenkomst sluit.

Samenstelling

- **A. Baetens**, voorzitter
- **M. Grielens**, vertegenwoordiger zelfstandigen en KMO
- **N. Van Espen**, vertegenwoordiger zelfstandigen en KMO
- **J. Vanneste**, vertegenwoordiger zelfstandigen en KMO
- **C. Waeyaert**, vertegenwoordiger zelfstandigen en KMO
- **Y. Giets**, vertegenwoordiger werknemers
- **M. Lenders**, vertegenwoordiger werknemers
- **A. Leurs**, vertegenwoordiger werknemers

De belangrijkste beslissingen van de praktijkcommissie in 2002

In 2002 kwam de praktijkcommissie 12 maal bijeen. De strategische heroriëntering van de leertijd en de wijziging van de organisatie en het statuut van de leersecretarissen bleef in 2002 nog steeds het hoofdthema in de besprekingen van de praktijkcommissie. Voorbereidend werk voor de hervorming van de leertijd werd achtereenvolgens geleverd door extern bureau ECWS, een task force leertijd opgericht door de voogdijminister en een bijzondere werkgroep leertijd. De voorbereidende documenten werden telkens aan de praktijkcommissie voorgelegd. De praktijkcom-

missie had daartoe ook een onderhoud met de kabinetsmedewerker van de voogdijminister. De praktijkcommissie legde de missie van de vernieuwde leertijd vast, ze keurde ook de principes voor de organisatie van de trajectbegeleiding en een taakverdeling tussen de leertrajectbegeleider en de centra goed. De commissie werkte een strategisch actieplan uit en vertaalde dat in een concreet stappenplan voor onder andere: marketing en prospectie, administratieve ondersteuning, gelijkwaardigheid van diploma's, differentiatie, intake en screening, sectorale werking, een functiebeschrijving van de verschillende actoren... De praktijkcommissie nam het initiatief om een werkgroep op te richten rond de differentiatie in de leertijd en een sectorenbeleid.

De hervorming van de leertijd veronderstelt een nieuw statuut voor de leersecretarissen. Ook hieraan werd verder gewerkt.

De praktijkcommissie gaf advies over een rapport over de kostprijs van de leertijd alsook over een ontwerpbesluit betreffende de subsidiëring van een centrum voor de vorming van zelfstandigen en KMO, in het bijzonder over de subsidiëring leertijd.

De SERV publiceerde een 'Aanbeveling alternerend leren'. De praktijkcommissie onderschreef deze Aanbeveling en ging akkoord met de medewerking van het VIZO aan verdere initiatieven van de SERV ter uitvoering van de Aanbeveling.

De praktijkcommissie werd geïnformeerd over het personeelsplan (PEP) van het VIZO gebaseerd op een procesplanning (PIP) vermits dit plan ook gevolgen heeft voor de opvolging van de praktijkopleiding.

De commissie gaf gunstig advies voor een aantal wijzigingen in de programma's van volgende leertijdopleidingen:

- de experimenteel modulair uitgebouwd opleidingsprogramma's leertijd Brood- en banketbakker, Chocoladebewerker, Horeca, Slager-spekslager;
- de actualisatie van het opleidingsprogramma leertijd Fotograaf;
- de erkenning bij wijze van experiment van een nieuwe leertijdopleiding IT-helpdesk-medewerker
- de definitieve erkenning van de leertijdopleiding PC-technicus;
- de verderzetting en uitbreiding van de experimentele opleiding Polyvalent administratief KMO-medewerker;
- de implementatie van een opleidingspakket Veiligheid binnen de opleidingen garagehouder en carrosseriehersteller en een vermeerdering hiervoor van de theoretische lessen van het 2e jaar leertijd met 8 uur;
- de modularisering van de houtsector waardoor de leertijdopleiding schrijnwerker - timmerman

Beheer en Beleid

wordt opgesplitst in 3 deeltrajecten (binnenschrijnwerk, buitenschrijnwerk, timmerwerk) en in totaal 4 jaar bedraagt; de praktijkcommissie ging ook akkoord met de mogelijkheid om afzonderlijke leer- en stageovereenkomsten te sluiten voor deze 3 deeltrajecten;

- een aantal pragmatische maatregelen in het kader van de examens voor de modulaire opleiding metselaar-beton die genoodzaakt werden door het feit dat de leertijdreglementering niet is aangepast aan de modularisering van de opleidingen; de praktijkcommissie gaf terzelfdertijd opdracht om het besluit op de leertijd te wijzigen in functie van de modularisering van de opleidingen.

In het kader van een samenwerkingsakkoord van het VIZO met Educam werd een subsectorcommissie leertijd Mobiliteit voor de provincie Limburg opgericht. De praktijkcommissie ging akkoord met de detachering van een sectorconsulent vanuit Educam naar deze subsectorcommissie.

Op sociaalwettelijk vlak gaf de praktijkcommissie opdracht om het paritair comité voor het hotelbedrijf aan te schrijven met de vraag of een CAO betreffende de toekenning van een premie voor arbeidsprestaties op zon- en feestdagen van toepassing is op de leertijdjongeren.

De beslissingen in verband met leer- en stageovereenkomsten

De provinciale diensten van het VIZO beslissen in eerste aanleg over de erkenning, de intrekking of de opheffing van leerovereenkomsten, de uitsluiting van de leerling en/of het ondernemingshoofd, de toewijzing van een derde leerling aan een ondernemingshoofd en de deliberatie. De praktijkcommissie spreekt zich uit over het beroep dat wordt aangetekend tegen een beslissing van een provinciale dienst. Daarnaast kan de praktijkcommissie ambtshalve en te allen tijde een individuele beslissing of een geheel van beslissingen in eerste aanleg naar zich toetrekken.

Beslissingen in verband met ondernemingen en ondernemingshoofden

Drie vzw's kregen de toelating om een leer- of stageovereenkomst te sluiten.

Ondernemingshoofden-opleiders voor het beroep 'paardenfokker' werden vrijgesteld van inschrijving in het handelsregister om een leer- of stageovereenkomst te kunnen sluiten.

Erkenning en toezicht op de leersecretarissen

De praktijkcommissie verleende eervol ontslag aan 2 leersecretarissen. De begeleiding van de betrokken leer- en stageovereenkomsten werd overgedragen aan de leersecretaris van de aangrenzende regio.

De praktijkcommissie bekrachtigde verschillende wijzigingen in de werkgebieden van de leersecretarissen.

VIZO-NETWERK

- 2.1 Het VIZO
- 2.2 Het SYNTRA opleidingsnetwerk voor zelfstandigen en KMO
- 2.3 De leersecretarissen
- 2.4 De lesgevers
- 2.5 De beroepscommissies, sectorcommissies en werkgroepen
- 2.6 Elektronische informatie-uitwisseling VIZO-SYNTRA

Hoofdstuk 2: VIZO-NETWERK

2

Het VIZO werd opgericht door het decreet van 23 januari 1991. De opdracht van het VIZO staat hierin omschreven als: "Opleiding, vorming en begeleiding van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen". Deze opdracht wordt vertaald in vier actieterrijnen: de opleiding en vorming, de bedrijfsbegeleiding, de bevordering van de vormgeving en de promotie van het zelfstandig ondernemen. Het VIZO kan deze taken slechts realiseren dank zij een coherent netwerk waarvan naast het instituut ook de centra, de leersecretarissen, de lesgevers en de beroepsorganisaties deel uitmaken.

2.1 Het VIZO

Het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen heeft twee afdelingen, vijf provinciale diensten, een dienst vormgeving en de stafdienst die de leidend ambtenaar bijstaat. De voorbereiding en implementatie van het beleid wordt mee opgevolgd door het managementteam.

Structuur

Het VIZO telt twee afdelingen: POB (productontwikkeling en -beheer) en AZF (algemene zaken en financiën). Onder POB ressorteren vorming en opleiding, en bedrijfsadvies. Mevrouw Kris De Gryse, adjunct-administrateur-generaal is afdelingshoofd van POB. Algemene zaken en financiën groepeerde begroting en financiën, logistiek, personeelsbeheer, juridische dienst en communicatie. Afdelingshoofd is de heer Johan Artois, adjunct-administrateur-generaal.

Elke Vlaams provincie heeft een eigen provinciale dienst, geleid door een diensthoofd: de heer Luc Neyens (Antwerpen), de heer Noël Deckers (Limburg), de heer Ludo Verheyden (Vlaams Brabant), de heer Pascal Jacobs (Oost-Vlaanderen), en mevrouw Hilde Deleye (West-Vlaanderen). De dienst Vormgeving, onder leiding van de heer Johan Valcke, diensthoofd, rapporteert rechtstreeks aan de administrateur-generaal.

De leidend ambtenaar heeft een stafdienst ter beschikking met een secretariaat en een stafcoördinator, de heer Erik Ottenbours. Het VIZO telt één opdrachthouder HVO (Human resources, Vorming en Organisatie-ontwikkeling), de heer Fred Vanhoof. Ook de emancipatieambtenaar, mevrouw Jessy Van Douselaere en de preventieadviseur, de heer Thomas Decremer rapporteren aan de leidend ambtenaar.

Management

De dagelijkse leiding van het VIZO berust bij de administrateur-generaal, de heer Gilbert Otten, bijgestaan door de twee adjuncten, die elk afdelingshoofd zijn. Voor statutaire materies treden zij op als directieraad. Draaischijf voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering is het managementteam waartoe behoren: de leidend ambtenaar, de beide adjuncten, de stafcoördinator, de provinciale diensthoofden, de verantwoordelijke vormgeving en de opdrachthouder HVO. Binnen het managementteam wordt het noodzakelijke overleg gevoerd omtrent de eenduidig uit te voeren strategie, onderlinge afstemming, werkverdeling en interactie en afstemming tussen centrale diensten onderling, en centrale en provinciale diensten. Het managementteam vergadert maandelijks één tot twee keer; in geval van hoogdringende agendapunten komt het team frequenter samen.

2.2 Het SYNTRA opleidingsnetwerk voor zelfstandigen en KMO

Het feitelijk platform waar de vorming- en opleidingsactiviteiten plaatsvinden, zijn de opleidingscentra. Deze activiteiten worden door het VIZO erkend en betaald. De vier SYNTRA koepels hebben statutair een autonome structuur die samen in totaal 21 lesplaatsen bedienen. Daarnaast ontwikkelen de opleidingscentra ook talloze activiteiten in eigen beheer, bieden zij onderdak voor activiteiten die in samenwerking met derden worden georganiseerd en onderhouden ze functionele contacten met andere opleidingsverstrekkers in hun regio zoals bijvoorbeeld met de beroepsopleidingscentra van de VDAB.

Schaaloptimalisatie en nieuwe vorm van financiering van het netwerk

In 2001 besliste de Vlaamse regering dat de VIZO-centra dringend werk moesten maken van een schaalvergroting en een nieuwe subsidieregeling. Om dit ingrijpende proces te begeleiden, te ondersteunen en te coördineren werd door voogdijminister J. Gabriels een opdrachthoudende werkgroep in het leven geroepen. De werkgroep bestaat uit de heren Eddy Marstboom, voorzitter, Prof. dr. Guido Debrabander en Rik Carpentier, respectievelijk voorzitter en lid van de raad van bestuur van het VIZO. De heer Johan Artois, adjunct-administrateur-generaal van het VIZO, werd aangewezen als rapporteur van de werkgroep.

De werkgroep werd formeel op het VIZO door de minister geïnstalleerd op 9 oktober 2001. Meteen startte de werkgroep een informatieronde bij de centra om tot een inventaris te komen van gemeenschappelijke aandachtspunten. Eén van de eerste instrumenten die de werkgroep ontwikkelde ten behoeve van de centra was een draaiboek dat een overzichtelijke beschrijving brengt van een stappenplan en van alle acties, scenario's en checklists die men bij een dergelijke fusieoperatie moet kunnen gebruiken. Op basis van de ingewonnen informatie stelde de werkgroep vier fusiegehelen voor. Een fusieoperatie waarvoor de voogdijminister een eenmalige toelage van 2 miljoen euro uittrok.

Dit alles leidde op 19 juli 2002 tot de officiële erkenning van vier nieuwe fusiegehelen onder de nieuwe naam "SYNTRA". Voor Brussel werd de bestaande erkenning verlengd tot 31 augustus 2003. Dit moet het mogelijk maken om intussen een business- en financieel plan op te maken waaruit de leefbaarheid van een nieuw Brussels centrum moet blijken. De nieuwe fusiegehelen werden op 6 juni 2002 aan de pers voorgesteld en de erkenningbesluiten

VIZO-NETWERK

verschenen in het staatsblad van 19 augustus 2002. De opdrachthoudende werkgroep hield in het najaar van 2002 een tweede informatieronde bij de nieuw erkende centra en maakte een balans op van de eerste inhoudelijke verwerking van de fusie. Een fusie die nog op kruissnelheid moet komen maar die intussen zeker de onderlinge samenhang tussen de erkende centra bevorderde. De opdrachthoudende werkgroep rapporteerde over deze tweede ronde aan de voogdijminister en aan de raad van bestuur van het VIZO. Tegelijkertijd formuleerde ze 15 aanbevelingen met de bedoeling het SYNTRA-netwerk te versterken en de synergie binnen het SYNTRA-netwerk en tussen SYNTRA en VIZO te bevorderen. Dat moet hen in staat stellen om de onderlinge uitdagingen beter aan te gaan. Om deze aanbevelingen te helpen realiseren besloot de voogdijminister om de opdracht van de werkgroep te verlengen. Uiteindelijk werd op 13 december 2002 ook het nieuwe subsidiebesluit voor de erkende centra goedgekeurd.

Met de feitelijke fusie is het werk zeker niet af. De verlengde opdracht van de werkgroep omvat ondermeer de verdere begeleiding van de erkende SYNTRA, het ontwikkelen van een geïntegreerd marketing- en communicatieplan, de ondersteuning bij het uittekenen van een uniform en geïntegreerd informatiebeleid. Tenslotte vraagt de minister bijzondere aandacht voor de uitbouw van een performant en economische leefbaar Nederlandstalig centrum in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

SYNTRA Antwerpen en Vlaams-Brabant

met campussen in Antwerpen, Borgerhout, Leuven, Mechelen en Turnhout

IBB Brussel

met campussen in Ukkel en Brussel centrum

SYNTRA Limburg

met campussen in Hasselt, Genk, Neerpelt en Tongeren

SYNTRA Midden-Vlaanderen

met campussen in Aalst, Asse, Gent, Oudenaarde en Sint-Niklaas

SYNTRA West

met campussen in Brugge, Ieper, Kortrijk, Oostende, Roeselare en Veurne

Infrastructuur

Eigenaanderhoud

De raad van bestuur van het VIZO kende in totaal € 124.998 aan subsidies toe aan SYNTRA West en SYNTRA Midden-Vlaanderen voor de onderhoudswerken aan de gebouwen in Kortrijk, Roeselare, Veurne, Brugge en Asse.

Huurtoelagen

In 2002 werd er door het VIZO in totaal € 990.442,74 aan huurtoelagen toegekend aan het SYNTRA-netwerk.

Investeringsubsidie

In het kader van het nieuwe financieringsbesluit werd een voorstel uitgewerkt voor de toepassing van de investeringssubsidie.

Van 'Commissie centra' naar 'Overlegplatform'

Alle directeurs van de VIZO-centra waren lid van de commissie centra. De commissie was bevoegd om de raad van bestuur en de praktijkcommissie voor te lichten of, op verzoek, te adviseren over aangelegenheden van vorming en pedagogische begeleiding van

de cursisten evenals over oprichting, werking en subsidiëring van de opleidingscentra. De directeurs van de centra werden via dit orgaan ook op de hoogte gesteld van belangrijke veranderingen, beslissingen en evoluties binnen het VIZO-netwerk of op Vlaams, federaal of Europees niveau.

De commissie centra vergaderde in 2002 nog drie keer. Belangrijke topics op de vergaderingen van de commissie centra waren o.a. de modularisering, het Strategisch Actieplan Leertijd, de functiebeschrijving van de directeur-afgevaardigd beheerder, Interface en vervolmaking.

Met de oprichting van de nieuwe fusiegehelen werden de directeurs-afgevaardigd beheerders van de SYNTRA koepels uitgenodigd in een nieuw overlegorgaan, het "Overlegplatform" dat de bevoegdheden van de commissie centra overneemt.

Hierin zetelt ook de opdrachthoudende werkgroep en het dagelijks bestuur van het VIZO. Het Overlegplatform vergadert bijna wekelijks en behandelt vooral financiële aspecten naast onderwerpen zoals kwaliteitszorg, het Brussels centrum, Beter Bestuurlijk Beleid, het strategisch plan voor de leertijd, contracten enz...

2.3 De leersecretarissen

De leersecretaris is de sleutelfiguur in de leertijd die bemiddelt tussen leerling (en ouders) en de patroonopleider. Hij functioneert onder toezicht van de praktijkcommissie.

In de loop van 2001 kreeg het VIZO een nieuwe voogdijminister, de heer Jaak Gabriëls. Hij gaf het VIZO opdracht om een strategisch actieplan uit te werken voor de heroriëntering van de leertijd. Ook besliste hij dat de leersecretarissen in de toekomst een contractueel statuut zouden krijgen. In de loop van 2002 werd het statuut verder uitgewerkt met inbegrip van overgangsmaatregelen voor de huidige leersecretarissen.

De commissie van de leersecretarissen

Deze commissie telt tien stemgerechtigde leden, twee leersecretarissen per provincie, voorgedragen door hun collega's. In 2002 vergaderde de commissie leersecretarissen vier maal.

De besprekingen van de commissie leersecretarissen betroffen ook dit jaar hoofdzakelijk de strategische heroriëntering van de leertijd en het statuut van de leersecretaris. Verschillende adviezen hierover werden aan de praktijkcommissie uitgebracht. De commissie

leersecretarissen onderzocht in dit kader ook de mogelijkheden inzake administratieve ondersteuning vanuit het VIZO aan de leersecretarissen in afwachting van de oprichting van regionale leersecretariaten.

Daarnaast besprak de commissie leersecretarissen volgende onderwerpen:

- de toeleiding naar de oriëntatieklas
- het nieuw project alternatief ondernemerstraject
- de overeenkomst portabele gebruik leersecretarissen
- mogelijke vestiging/zitdagen van leersecretarissen in de lokale werkwinkel
- opleidingsaanbod van de centra

2.4 De lesgevers

Het opleidingsnetwerk omschrijft haar mission statement als "leren ondernemen". Daarom huldigt SYNTRA het principe dat men best een beroep doet op lesgevers die als vakmensen in de praktijk van hun eigen onderneming staan.

Met deze lesgevers wordt doorgaans een overeenkomst van bepaalde duur gesloten. Een belangrijk aantal lesgevers in de leertijd daarentegen heeft een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur. Lesgevers worden niet alleen gehonoreerd voor het aantal uren les dat ze verzorgen, maar kunnen ook betaald worden voor pedagogische organisatie- en coördinatie-taken (POC) die ze waarmemen. Bij de lesgevers met een overeenkomst van onbepaalde duur maken deze laatste activiteiten deel uit van hun takenpakket. Het een POC-budget bedraagt in totaal € 388.079,20 waarvan € 148.095,20 voor de leertijd en € 240.079,20 in de ondernemersopleiding.

2.5 De beroepscommissies, sectorcommissies en werkgroepen

sectorcommissies

- **Manager automobiel**
Vanuit de input van de regionale adviesraden in Hasselt, Kortrijk en Asse werden er op regelmatige tijdstippen centrale sectorcommissievergaderingen gehouden. De sectorcommissie bereidde 'terugkeeravonden' van de oud-curisten rond een aantal specifieke thema's voor, stelde een folder op en concretiseerde verder uniforme syllabi. Belangrijk is ook dat het uurrooster na de integratie van het businessplan met 20 uur werd uitgebreid: 4 uur voor een algemene infoavond rond de opzet van het businessplan, en 2 keer 8 uur voor de examens.

VIZO-NETWERK

- **Toerisme**

De sectorcommissie toerisme bestaat uit een vertegenwoordiger van de inrichtende centra, lesgevers en een vertegenwoordiger FBAA. Ze startte haar werkzaamheden in april 2002.

Het programma van de ondernemersopleiding reisbureauhouder dateerde van 1986 en was aan actualisering toe. Uitgangspunt hiervoor was het beroepsprofiel van de SERV waarbij men een onderscheid maakt tussen reisagent en agent-schapverantwoordelijke. De opleiding reisbureauhouder werd afgeschaft, de vernieuwde ondernemersopleiding duurt drie jaar. Na twee jaar beroepstechnische kennis heeft men de kwalificatie reisagent. Het 3e jaar omvat de bedrijfsmatige aspecten en leidt tot de kwalificatie reisagent-schapverantwoordelijke.

De sectorcommissie omschreef de doelstellingen en de doelgroep van de opleiding en startte met de opmaak van het lessenrooster, de uitwerking van de beroepstechnische leerinhouden en de algemene en concrete doelstellingen.

- **Hout**

De sectorcommissie hout werkte een modulaire structuur van ondernemerstrajecten uit voor de houtberoepen uit de bouwsector. In 2002 werd reeds een aanzet gegeven naar de inhoudelijke invulling van een aantal modules uit deze structuur, en de ontwikkeling van een Wintoetssysteem voor de sector.

- **Groen, cluster kruiden**

De sectorcommissie evalueerde het geactualiseerd programma herborist, naar aanleiding hiervan werden er 8u basiskennis chemie aan het programma toegevoegd. De commissie debatteerde over een nieuwe opdracht voor de C-proef.

In het kader van de modularisering van de opleidingen en het uittekenen van een ondernemerstraject werd een raamkader voor de opleidingen in de kruidensector uitgewerkt. Doelstelling is het ontwikkelen van een basismodule die de cursist moet toelaten zich te oriënteren naar ondernemersopleiding herborist of kruidenteler. Alvorens te starten met de basismodule, moet men nu eerst een inleidende module volgen. De opleiding kruidenverwerker kan pas gevolgd worden na het volledige opleidingstraject herborist of kruidenteler.

- **Groen, cluster tuin**

De commissie werkte twee bijscholingsmodules 'tuinbeheer' uit voor de vervolmaking van personeel en zaakvoerders van tuincentra. Ze stelde eveneens een gemeenschappelijk programma op voor alle centra over wetgeving, inrichting en

inplanting van tuincentra.

De commissie evalueerde de gemodulariseerde ondernemersopleiding tuinaannemer-tuinverzorger en voerde enkele aanpassingen door. De beroepscommissie bracht een werkbezoek aan een trainingscentrum in Nederland.

- **Fotografie**

Het curriculum van de ondernemersopleiding fotografie werd verder verfijnd met concrete lessenverdeling tussen de leerdoelen en -inhouden en de instaptest werd verder geoptimaliseerd. De sectorcommissie startte eveneens met het ontwikkelen van uniforme, digitale instrumenten (WINtoets) voor de theoretische gedeelten van de B-proeven. Uitgangspunt hierbij waren de behoeften van de lesgevers. Daarnaast actualiseerde de commissie ook het curriculum van de leertijd, de takenblaadjes werden herwerkt tot een praktisch werkinstrument, rekening houdend met de SPLASH-vernieuwingen. Het curriculum leertijd werd door de raad van bestuur erkend in mei 2002, de implementatie startte gradueel vanaf september 2002.

- **Installaties**

De sectorcommissie Installaties heeft twee sub-sectorcommissies: centrale verwarming en sanitaire installaties. Ze bespraken de startfase van de nieuwe modulaire programma's van de ondernemersopleidingen centrale verwarming, sanitair en individuele gastoestellen en volgden de moduleproeven op. Speciale aandacht ging naar het opstarten van het tweede cursusjaar van de modulaire opleidingen, de probleempunten werden aangepakt. Er werden in 2002 ook drie beroepen uit de leertijd geactualiseerd.

- **Dakwerken**

De sectorcommissie besprak de startfase van een aantal nieuwe modulaire programma's uit de ondernemersopleiding: dakwerken hellende niet-metalen daken, dakdichtingswerken platte daken en zinkwerken metalen dakbedekkingen van gebouwen. Naast de opvolging van de moduleproeven ging de aandacht ook naar opstarten van het tweede cursusjaar van de modulaire opleidingen en de probleempunten werden aangepakt. Ook hier werden er drie beroepen uit de leertijd geactualiseerd.

- **Bouw**

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen het VIZO en het WTCB werd in 2002 opnieuw een studiedag georganiseerd voor de lesgevers bouw, een studiedag die door de lesgevers uitermate positief beoordeeld werd.

Werkgroepen van de sectorcommissies

- **Prepress**

De ondernemersopleidingen in de prepress-sector werden in 2002 grondig hervormd. Twee nieuwe en volledig modulaire en op elkaar afgestemde ondernemersopleidingen "Desktop Publisher" en "Grafisch Vormgever" (vroeger Grafisch Elektronisch Designer) werden erkend en gradueel geïmplementeerd vanaf het cursusjaar 2002-2003.

De erkenningen van de ondernemersopleidingen Reprograaf, Fotografeur, Digitaal beeldverwerker-scanneroperator en van de leertijd-opleiding Fotografeur werden ingetrokken vermits ze herwerkt werden in de nieuwe opleidingen. De voorgestelde hervormingen werden in mei door de raad van bestuur bekrachtigd.
- **Multimedia**

De werkgroep multimedia werd eind 2001 opgericht. In 2002 kwam de werkgroep tot een consensus over de modularisering van de opleidingen in de multimediasector. Tegelijkertijd werd ook afgestemd met de aanverwante geactualiseerde ondernemersopleidingen uit de prepress-sector en de informatica-opleidingen. Afstemming met de prepress-sector resulteerde in een gezamenlijke inleidende module én een gemeenschappelijk instapinstrument. Het programma van de inleidende module werd hiervoor bijgesteld. De uitwerking van het modulaire traject wordt verder gezet in 2003.
- **Handboekbinder, restaurateur van papier en van boekbanden**

De werkgroep heeft het programma van de experimentele ondernemersopleiding 'Restaurateur van boekbanden' volledig herbekeken. Hieruit bleek vooral de noodzaak om tot een afstemming met de aanverwante ondernemersopleidingen 'Handboekbinder' en 'Restaurateur van papier' te komen. De werkgroep zal in 2003 verder werken aan het actualiseren en modulariseren van de drie ondernemersopleidingen 'Handboekbinder', 'Restaurateur van papier' en 'Restaurateur van boekbanden'.
- **Antiekhandel**

In de werkgroep antiekhandelaar, waarin zowel lesgevers, sector/centrum-verantwoordelijken als een afgevaardigde van UBEMA (de overkoepelende erkende beroepsunie van de Belgisch-Luxemburgse Kunstmarkt) zetelen, is tot een consensus gekomen over de inhoud en het aantal vakken. In een tweede werkgroep met de centrum- en sectordirectie (of hun afgevaardigden) werd over de organisatorische aspecten van de

cursus beslist. De resultaten van deze vergaderingen mondden uit in een modulairstraject, dat de raad van bestuur in mei 2002 heeft bekrachtigd.

- **Reversibele restauratietechnieken voor keramiek**

Deze experimentele gecertificeerde bijscholing werd aan een evalueeractie onderworpen. Uit de evaluatie vloeiden enkele programmawijzigingen en een naamsverandering voort. De raad van bestuur gaf in september 2002 de bijscholing een definitieve erkenning.

- **Journalist**

Het programma dat in 2000 geactualiseerd werd, kon in 2002 voor de eerste maal aan de hand van de ervaringen in de praktijk geëvalueerd worden. Er kwamen een aantal nieuwe suggesties en ideeën naar voren die in 2003 zullen leiden tot een lichte bijsturing van het programma.

- **Etaleurs**

Er werd in 2002 een nieuwe werkgroep etaleurs opgericht waarin lesgevers en cursuscoördinatoren van verschillende SYNTRA campussen aan een nieuw geactualiseerd programma voor de ondernemersopleiding etaleur werkten.

Beroepscommissies

- **Bloemsierkunst**

De beroepscommissie formuleerde een advies op de vragenlijst in het kader van de sectorstudie bedrijfsadvies 'bloemen en planten' en werkte in 2002 voornamelijk aan de omschrijving van de basisterminologie van de floristiek. De beroepscommissie organiseerde een studiedag voor de lesgevers floristen. Op basis van het curriculum werd een jaarlessenplan ontwikkeld dat als leidraad diende bij de opmaak van het lessenrooster in het centrum. Een aantal technieken uit de bloemsierkunst werden uitgewerkt op CD-rom en als didactisch hulpmiddel ter beschikking gesteld van de lesgevers.
- **Vastgoedmakelaar**

Naar aanleiding van de beslissing van de Nationale Raad van het BIV (Beroepsinstituut voor Vastgoedmakelaars) om een verplichte bijscholing van 60u op te leggen aan de stagiairs-vastgoedmakelaars tijdens de duur van hun stage, stelde de beroepscommissie voor om de 1-jarige ondernemersopleiding stagiair-vastgoedmakelaar om te vormen tot een gecertificeerde bijscholing van 68u. De beroepscommissie stelde hiervoor een programma op. De raad van bestuur keurde deze bijscholing goed.

De beroepscommissie gaf negatief advies voor

VIZO-NETWERK

een aangevraagde gecertificeerde bijscholing 'Syndicus' en een aangevraagde ondernemersopleiding 'Technisch beheerder van gebouwen'. De beroepscommissie onderzocht de implicaties van het voorontwerp van decreet over de herstructurering van het Hoger Onderwijs (het zgn. Bologna-decreet) voor de ondernemersopleiding vastgoedmakelaar. De beroepscommissie besprak tot slot de wenselijkheid en de mogelijkheid van de ontwikkeling van uniform cursusmateriaal.

- **Verzekeringen**
N.a.v. een schrijven van de CDV (Controle Dienst voor de Verzekeringen) besliste de raad van bestuur op voorstel van de beroepscommissie de benaming van de ondernemersopleiding verzekeringsmakelaar te veranderen in opleiding tot verzekeringstussenpersoon. De beroepscommissie werkte in 2002 hoofdzakelijk aan de uitwerking van een specifiek programma bedrijfsbeheer voor de ondernemersopleiding verzekerings-tussenpersoon. De beroepscommissie adviseerde om geen vrijstellingen meer toe te kennen op basis van diploma's of attesten die ouder zijn dan 5 jaar.
- **Vastgoedexpertise**
De beroepscommissie werkte de opdracht en richtlijnen voor de C-proef uit en besprak deze samen met de centra. Hiermee werd het programma van de ondernemersopleiding vastgoed-expertise volledig afgewerkt.
- **Coiffure**
Nu de leertijdopleiding 'kapper' een feit is, wordt er gewerkt aan de ondernemersopleiding kapper. In 2002 werkte de beroepscommissie voor deze ondernemersopleiding een voorbereidend jaar uit als aanloop naar het modulaire traject dat het volgende jaar van start gaat. Het voorbereidend jaar is bedoeld voor de cursisten die nog geen opleiding als kapper in de leertijd of het secundair onderwijs gevolgd hebben. Het modulaire programma voor de ondernemersopleiding kapper zal tegen het cursusjaar 2003-2004 afgerond zijn.
- **Bandage, Orthese, Prothese en Orthopedisch Schoeisel**
De beroepscommissie vormde, in het licht van de nieuwe stagemogelijkheden bij de ondernemersopleiding (Besluit Vlaamse regering 23/02/99), de opleiding van de leertijd orthopedisch schoeisel om tot ondernemersopleiding. Vanaf nu is ook een diploma hoger secundair onderwijs vereist om de opleiding te kunnen volgen, aangezien ze een grote technische en anatomische kennis vereist en sterk aanleunt bij de paramedische beroepen.

Voor de opleidingen bandage, orthese en prothese werden de curricula ondernemersopleiding afgewerkt. Op advies van de beroepscommissie werd ook deze opleiding volledig op ondernemersniveau uitgewerkt. Omdat men in de sector tewerkgesteld moet zijn om de opleiding te volgen was in het verleden enkel de leertijdformule mogelijk. Met een stageovereenkomst kan dat nu ook als ondernemersopleiding. Dit biedt eveneens betere garanties voor de kwaliteit van de opleiding. De opleiding zal in de toekomst ook modulair uitgewerkt worden. In afwachting hiervan werd de opleiding alvast van een zesjarige naar een vierjarige opleiding herwerkt. In september startten de eerste cursisten met een vierjarige opleiding, er werd ook overgangsopleiding van vijf uitgewerkt voor de cursisten die nog in het oude systeem startten.

- **Kinderopvang**
Uitgaande van de SERV-beroepsprofielen 'begeleider en verantwoordelijke kinderopvang' werkte de beroepscommissie een modulaire structuur uit voor de opleiding 'Beheerder van een particuliere opvanginstelling (POI)'. Daarbij werd ook een module 'buitenschoolse opvang' geïntegreerd om te voldoen aan de vereisten van Kind en Gezin. Houders van dit diploma mogen ook als begeleider werken in erkende kinderopvangvoorzieningen. Voorwaarde hiervoor was dat de inhoud van de module 'buitenschoolse opvang' in de ondernemersopleiding geïntegreerd werd. Personen die al een diploma behaalden kunnen alsnog in de erkende kinderopvang terecht mits te slagen voor een erkende opleiding 'buitenschoolse opvang'.

2.6 Elektronische informatie-uitwisseling VIZO-SYNTRA

In het kader van de professionalisering van het SYNTRA-netwerk werden ook op het vlak van informatisering van de gegevensstromen tussen het VIZO en het SYNTRA-netwerk in 2001 de eerste stappen het project "informatie-uitwisseling" (kortom "IU") gezet. In 2002 werden de eerste praktische toepassingen effectief geïmplementeerd.

Het IU-systeem is een webtoepassing waarin het VIZO en de centra hun gegevens over de cursussen ingeven. Het VIZO levert input betreffende de mogelijke beroepen en opleidingsmodules. De centra kunnen deze gegevens raadplegen en voeren alle data betreffende de cursussen die ze plannen in. Op basis daarvan wordt vanuit het VIZO goedkeuring gegeven aan de cursussen die de centra willen organiseren, worden de lesgevers betaald, kan men de georganiseerde cursussen analyseren, de prestaties van de lesgevers opvolgen en de activiteitseenheden berekenen.

2002 werd voor het project IU een belangrijk spijlaar. Voor de eerste keer werden kritische gegevens onder elektronische vorm rechtstreeks tussen de softwarepakketten van de centra en de informatiesystemen van het VIZO uitgewisseld. Hiervoor werd een technische werkgroep met specialisten van de centra en van het VIZO opgericht. Ook de software voor de elektronische overdracht van gegevens voor het sociaal secretariaat dat betalingen van de lesgevers regelt, werd aangepast.

De eerste praktische toepassing van de elektronische uitwisseling was de invoering van gegevens over de beroepen en de modules die door het VIZO gedefinieerd werden. De SYNTRA medewerkers werden opgeleid en konden daarna aan de slag om de cursussen die de centra organiseren in het systeem in te geven. De beroepsadviseurs verbeterden parallel hiermee nog de beroepen en modules op basis van de modularisering van de opleidingen en van de opmerkingen van de centra. De verschillende versies van de modules worden gearchiveerd en bijgehouden zodat een historiek van de evolutie van een module bijgehouden wordt.

Een tweede belangrijke stap was een toepassing waarmee de centra de cursusplanning voor het cursusjaar 2002/2003 elektronisch konden aanleveren. Hiermee kunnen de beroepsadviseurs hun advies geven op die plannings en kunnen de provinciale adviseurs hun beslissing ingeven.

Ondertussen werd er ook werk gemaakt van een veiliger en performanter onderkomen voor de nieuwe toepassingen. Via een algemene offerteaanvraag werd een gespecialiseerd hostingbedrijf geselecteerd. Na de migratie werden de nieuwe toepassingen via het internet vlotter en voor meer personen bereikbaar. Personen die niet rechtstreeks op het VIZO netwerk aangesloten waren, konden in het verleden niet met het systeem werken.

De start van het nieuwe schooljaar was de gelegenheid voor een nieuwe informatiesessie voor de medewerkers van de centra. De laatste ontwikkelingen werden toegelicht, alsook de procedure voor de individuele aanvraag en telling 4de lesdag.

Tegelijkertijd werkte de technische werkgroep, verder aan nieuwe gegevensuitwisselingen. In het najaar konden ook de beslissingen van VIZO elektronisch aan de centra gemeld worden. Tegen het einde van het jaar werden ook de specificaties voor volledige nieuwe gegevensstromen zoals lessenroosters, cursisten, inschrijvingen van cursisten en aanwezigheden van cursisten verder uitgewerkt.

Tenslotte werd in 2002 ook een algemene offerte-aanvraag uitgeschreven om een snellere uitwisseling van de gegevens op het VIZO netwerk mogelijk te maken, zowel op het interne netwerk als naar de nieuwe toepassingen en naar het internet.

VIZO-NETWERK

Financiële middelen

Hoofdstuk 3: Financiële middelen

3

De financiële middelen van het VIZO bestaan voornamelijk uit dotaties van de Vlaamse gemeenschap. In mindere mate zijn er ook eigen inkomsten uit prestaties (bijvoorbeeld bedrijfsadvies) voor ondernemingen, organisaties en particulieren.

De boekhouding werd tot en met het boekjaar 2001 in Belgische frank gevoerd. De cijfers van de jaarrekeningen 2000 en 2001 zijn geconverteerd van Belgische franken naar euro waarbij zich omrekeningsverschillen kunnen voordoen.

Financiële middelen

In 2002 bedroeg de basisdotatie aan het VIZO op basisallocatie 41.01 € 49.983.000. De additionele dotatie op basisallocatie 41.02 werd sinds 2001 geïntegreerd in de basisdotatie. De eigen ontvangsten VIZO bedroegen € 952.021,62. Conform de voorgaande jaren zitten de interesten 2002 vervat in de eigen ontvangsten. De afname van de eigen inkomsten moet zo goed als integraal toegeschreven worden aan de projecten. Het totaal van de ontvangsten kwam op € 52.422.382,62. Het begrotingsresultaat tot en met het begrotingsjaar 2002 bedraagt € -2.500.000. Het VIZO sluit het boekjaar 2002 dus af met een tekort. Dit tekort werd eveneens voor eenzelfde bedrag begroot in 2002. Dit tekort werd ingeschreven in de begroting 2002 ingevolge een opgelegde structurele ingreep op de dotatie (een vermindering van 2.500.000 euro) die gekoppeld werd aan het positief kassaldo van het VIZO op 31/12/2001. Tijdens de budgetcontrole 2003 werd beslist om deze structurele ingreep tijdens het boekjaar 2003 terug ongedaan te maken zodat dit begrotingstekort door middel van een dotatiestijging voor eenzelfde bedrag wordt gecompenseerd.

In de rekening 2002 werd het gecumuleerd begrotingsresultaat tot en met 2001 ingebracht. Het bedroeg € 1.487.361. Het grootste deel van de uitgaven,

€ 39.625.831,79 ging naar activiteiten en opleiding. De personeelsuitgaven VIZO bedragen € 7.538.801,51. De werkingskosten van het VIZO bedragen € 6.487.333,38. In de werkingskosten zitten ook de uitgaven voor de tijdelijke projecten vervat. Het overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het VIZO beslaat de jongste drie jaren. Het betreft hier niet de begrotingen, wel de rekeningen. Deze geven een juist beeld van de financiële verrichtingen van het instituut.

Zoals decretaal bepaald werden de jaarrekeningen 2002 gecontroleerd door de bedrijfsrevisoren : de heer Fons Van Aperen en de heer Willy De Mey. De bedrijfsrevisoren hebben hun verklaring over de jaarrekening 2002 zonder voorbehoud opgesteld.

UITGAVEN	2000	2001	2002
Personeel	€ 6.293.311,56	€ 6.719.371,57	€ 7.538.801,51
Werking en projecten	€ 5.803.719,02	€ 5.853.648,70	€ 6.487.333,38
Activiteiten			
Admin.Vereenvoudiging	€ 456.763,55	€ 232.103,38	€ 229.570,09
Bedrijfsbegeleiding	€ 312.056,13	€ 337.501,23	€ 314.033,61
Vormgeving	€ 479.584,70	€ 654.140,49	€ 726.812,24
Vorming en opleiding	€ 38.491.494,20	€ 39.098.217,50	€ 39.625.831,79
TOTAAL UITGAVEN	€ 51.836.929,16	€ 52.894.982,87	€ 54.922.382,62

Financiële middelen

ACTIVITEITENVORMING	2000	2001	2002
Uitrusting	-	-	€ 26.616,39
Communicatie	€ 62.325,64	€ 173.095,82	€ 247.518,39
Vergoedingen	€ 199.970,35	€ 1.003.160,57	€ 1.759.099,47
Selecties	-	-	-
Studie en onderzoek	€ 272.247,03	€ 257.584,43	€ 143.966,77
Leertijd	€ 9.668.477,54	€ 9.269.762,52	€ 8.917.667,59
Ondernemersopleiding	€ 17.062.554,52	€ 17.402.719,17	€ 18.236.302,67
Taal	-	-	-
Bijscholing	€ 1.767.119,06	€ 2.083.543,61	€ 2.148.346,29
Vervolmaking	€ 3.665.703,31	€ 3.636.936,75	€ 3.581.227,03
Bijscholing lesgevers	€ 89.942,74	€ 104.636,30	€ 89.687,84
Specifieke toelagen centra	€ 5.703.154,02	€ 5.166.778,33	€ 4.475.399,35
Diverse onkosten	-	-	-
TOTAAL	€ 38.491.494,21	€ 39.098.217,50	€ 39.625.831,79

ONTVANGSTEN	2000	2001	2002
Eigen ontvangsten	€ 1.309.976,30	€ 1.140.616,39	€ 952.021,62
Dotatie programma 52.2 - BA 4101	€ 49.759.667,23	€ 52.176.629,09	€ 49.983.000,00
Additionele dotatie (BA 4102)	€ 1.239.467,62	-	-
Dotatie intresten	-	-	-
Resultaatverwerking	€ 592.916,54	€ 1.065.098,53	€ 1.487.361,00
TOTAAL ONTVANGSTEN	€ 52.902.027,69	€ 54.382.344,01	€ 52.422.382,62
RESULTAAT	€ 1.065.098,53	€ 1.487.361,14	€ -2.500.000,00

Personeel en HRM

- 4.1 Personeelsbewegingen
- 4.2 Sociale balans
- 4.3 Bevorderingen
- 4.4 Personeelsplan (PIP/PEP)
- 4.5 Evaluatie
- 4.6 Vorming
- 4.7 Emancipatie

Hoofdstuk 4: Personeel en HRM

4

Het VIZO wil een modern personeelsbeleid

voeren op het vlak van instroom, doorstroom en uitstroom om zijn medewerkers extra te motiveren en de klantgerichtheid optimaliseren. Afgelopen jaar lag de klemtoon vooral op het opstellen van een personeelsplan op basis van een procesanalyse. Dit modern management-instrument zal de personeelsformatie vervangen.

Als Vlaamse Openbare Instelling die zelf het organiseren van opleidingen als missie heeft, werd opnieuw veel belang gehecht aan het opleiden van het eigen personeel. Er werd ook in team verdergewerkt met de resultaten van het stressonderzoek.

Op het vlak van HRM en organisatieontwikkeling lag de klemtoon vooral op het formuleren en doorvoeren van adviezen om Beter Bestuurlijk Beleid voor het VIZO en zijn personeelsleden zo goed mogelijk te laten slagen.

4.1 Personeelsbewegingen

In de loop van het jaar 2002 versterkten 20 nieuwe personeelsleden het VIZO: 14 voltijdse contractuele en 6 voltijdse statutaire personeelsleden. Het VIZO telde op 31 december 2002 178 personeelsleden. Vermits de personeelsformatie bijna volledig is ingevuld, gebeurden meer aanwervingen op contractuele basis dan op statutaire basis. Niettemin blijft het VIZO ervoor ijveren om goede contractuele personeelsleden statutair aan te werven. De 6 statutaire aanwervingen in 2002 waren allen voorheen contractueel personeelslid.

In 2002 verlieten 7 personeelsleden het VIZO: 5 voltijdse contractuele en 2 voltijdse statutaire personeelsleden.

4.2 Sociale balans

De sociale balans omvat de omvang van het personeelsbestand, de personeelsbewegingen tijdens het boekjaar, de tewerkstellingsmaatregelen en het opleidingsniveau van de werknemers.

Voor het boekjaar 2002 kunnen - in vergelijking met het vorige boekjaar - volgende opmerkingen gemaakt worden:

- het aantal statutaire personeelsleden en het aantal contractuele personeelsleden is gestegen, zowel in fysieke eenheden als in voltijdse equivalenten. De stijging is vooral toe te schrijven aan een stijging van het aantal contractuele personeelsleden (stijging met 5 fysieke eenheden). De stijging bij de statutaire personeelsleden is miniem (stijging met 1 fysieke eenheid). Opvallend is ook de stijging in voltijds equivalenten (VTE) bij de statutaire personeelsleden (stijging met 5.8 VTE).
- In vergelijking met 2001 zijn er minder personeelsbewegingen: het aantal ingetreden en uitgetreden werknemers is in vergelijking met 2001 verminderd (ingetreden: 3,5 minder dan in 2001; uitgetreden: 8 minder dan vorig jaar). Dit is te wijten aan het feit dat de personeelsformatie bijna volledig opgevuld is en er dus minder mogelijkheden zijn voor statutaire aanwervingen.
- De betrokken werknemers bij tewerkstellingsmaatregelen zijn volledig vergelijkbaar met het jaar 2001 (zelfde aantal).

4.3 Bevorderingen

We noteren in 2002 volgende bevorderingen:

- 1 interne procedure bevordering van medewerker naar hoofdmedewerker-secretaris
- 1 interne procedure van medewerker naar hoofdmedewerker-technisch

- 1 procedure in samenwerking met Jobpunt Vlaanderen bevordering van niveau C naar niveau B
- 1 procedure in samenwerking met Jobpunt Vlaanderen bevordering van niveau D naar niveau C.

4.4 Personeelsplan (PIP/PEP)

Als VOI (Vlaamse Openbare Instelling) was het VIZO verplicht om tegen eind 2002 over een door de regering goedgekeurd personeelsplan (PEP) te beschikken. Dit personeelsplan moest gebaseerd zijn op procesplanning (PIP).

De procesplanning geeft een beschrijving van de verschillende processen die er nu zijn en gaat na waar er verbetering mogelijk is om de efficiëntie, effectiviteit, klantgerichtheid en zuinigheid te verbeteren.

Verscheidene personeelsleden hebben input geleverd voor dit personeelsplan door via werkgroepen de processen te ontleden en voorstellen te zoeken voor optimalisatie van de verschillende processen. Op basis van deze beschrijving en voorstellen tot verbetering wordt nagegaan over welke competenties men moet beschikken voor de gewijzigde processen. Deze procesplanning was de basis voor een nieuw personeelsplan waarin voor elk proces het gewenst aantal personeelsleden opgegeven wordt.

Het personeelsplan zal op termijn de huidige personeelsformatie waarin alle functies opgenomen zijn, vervangen. Het nieuwe personeelsplan zal soepeler aangepast kunnen worden aan de wijzigende behoeften en optimalisering van de bestaande processen.

4.5 Evaluatie

Het evaluatiesysteem PLOEG werd tijdens afgelopen werkjaar toegepast en verder verfijnd. PLOEG staat voor Plannen, Leiding geven, Ondersteunen, Evalueren en Gewaardeerd worden. De functioneringstoelagen schommelden tussen de 5% en 15% van het geïndexeerde maandsalaris van de maand december van het evaluatiejaar, afhankelijk van de geleverde prestaties van de geëvalueerde.

4.6 Vorming

Het VIZO heeft zijn naam van "lerende organisatie" het afgelopen jaar opnieuw alle eer aangedaan. Er is in vergelijking met vorig jaar opnieuw een stijging van het aantal werknemers die opleidingen volgden waarvan het VIZO inschrijvingsgeld betaalde. Zowel het aantal uren opleiding (8.792 uren in 2002, dat zijn 2.556 uren meer dan in 2001) als de investeringen in opleiding stijgen (€ 167.982 in 2002 ten opzichte van € 136.098 in 2001). Deze investeringen omvatten

Personeel en HRM

zowel de kostprijs voor de opleiding als het loon van de werknemer tijdens de opleidingsdagen. Opmerkelijk is dat statutaire personeelsleden vaker een opleiding volgen dan hun contractuele collega's.

4.7 Emancipatie

Het actieplan naar aanleiding van het stressonderzoek uit 2001 werd verder uitgevoerd. De dienst- en afdelingshoofden mochten zelf bepalen op welke manier ze met de resultaten verder wilden werken binnen hun team. Ze kregen de mogelijkheid om de opvolging zelf te doen of om te steunen op interne expertise of externe begeleiding vanuit de dienst psychosociale aspecten van IDEWE (interbedrijfsgeneeskundige dienst voor werkgevers).

Bovendien was er terugkoppeling naar het managementteam om aan ervaringsuitwisseling te doen zodat er ook op organisatieniveau een leereffect kon ontstaan. Via IDEWE vonden actieve begeleidingen in verschillende diensten plaats. Andere diensten kozen voor een eigen opvolging.

Daarnaast werd in 2002 kinderopvang aangeboden aan alle personeelsleden en werd toegezien op de kwaliteit ervan. Ook de opdrachten rond ongewenst seksueel gedrag op het werk liepen door. De personeelsleden konden nog steeds terecht bij een externe vertrouwensdienst (Limits). Er zijn in 2002 noch bij de emancipatieambtenaar, noch bij de externe dienst meldingen bekend.

Bovendien werd in 2002 toegezien op de evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de adviesorganen van VIZO. In sommige adviescommissies werden vervangingen doorgevoerd om te voldoen aan de evenredige participatie.

Diversiteit was in 2002 één van de generieke doelstellingen van de leidend ambtenaren. De emancipatieambtenaar en de opdrachthouder HVO ondersteunden hen hierbij. Er werd een poging gedaan om het onderzoek "gender in balans", het positief actieplan en deze generieke doelstelling te integreren.

Begin 2002 volgden de leidinggevenden van VIZO een gendertraining op maat. Tijdens deze opleiding werd het advies gegeven om gender mee te integreren in de core business van VIZO.

De personeelsbewegingen op korte en lange termijn werden in kaart gebracht. Verschillende bevorderingen en aanwervingen werden in 2002 gerealiseerd, het VIZO wil zijn personeelsleden daar waar mogelijk loopbaankansen bieden met het oog op de komende reorganisatie.

In het najaar werd een vergadering van het managementteam gewijd aan "HRM in tijden van verandering". Het resultaat daarvan is dat de klemtoon komt te liggen op Beter Bestuurlijk Beleid en de input die HRM daarvoor kan geven.

Klachtendienst

Hoofdstuk 5: Klachtendienst

5

Binnen VIZO vervullen heel veel tussenpersonen een bemiddelende rol alvorens een klacht effectief de klachtendienst bereikt. Dit maakt dat het VIZO weinig klachten kent. Voor de klachten die toch de dienst bereiken staat een recent uitgewerkte klachtenprocedure garant voor een objectieve behandeling.

Voelt de klager zich nog tekort gedaan, dan kan hij verder terecht bij de Vlaamse Ombudsdienst.

5.1 Evaluatie van het klachtenbeeld 2002

De oproepen voor tussenkomst van de VIZO klachtendienst in 2002 zijn miniem. Zo kreeg de klachtendienst dertien klachten te verwerken, waarvan er vier als onontvankelijk werden beoordeeld. Van de negen ontvankelijke klachten was één klacht gegrond, vier klachten deels gegrond, en vier klachten ongegrond. Alle klachten werden opgelost.

Uit de ontvankelijke klachten kan moeilijk een algemene lijn worden afgeleid. De klachten hebben zowel betrekking op problemen bij de inschrijving in, het verloop als de uiteindelijke evaluatie van de opleiding. In andere gevallen loopt de coördinatie tussen het VIZO en de centra niet zo vlot, of is een ingeschakeld extern bureau niet zo nauwkeurig als van dit bureau mag worden verwacht.

Binnen VIZO werd in samenspraak met de Vlaamse ombudsdienst een eigen klachtenprocedure uitgewerkt. Deze procedure is te raadplegen op het internet. Er wordt naar gestreefd om de procedures en formaliteiten zo eenvoudig en beperkt mogelijk te houden, o.a. door het gebruik van moderne communicatiemiddelen zoals e-mail en GSM.

Zowel het VIZO als de centra ondergingen dit jaar heel wat veranderingen. Dat het aantal klachten binnen dit gegeven zo beperkt bleef mag zeker positief worden beoordeeld. Daar is hun dynamisme om in te spelen op de wensen van de moderne klant niet vreemd aan. Zo wordt een wetgevend initiatief voorbereid, waardoor de termijn van één jaar voor het overdoen van de eindproef (C-proef) wordt ingekort. De aan de gang zijnde modularisering binnen de VIZO-opleidingen heeft als gevolg dat ook het lessenspakket van de verschillende centra beter op elkaar zal worden afgestemd, wat de mobiliteit van cursisten ten goede zal komen. De in 2002 gerealiseerde fusieoperatie van de 15 centra naar 4 grote entiteiten moet een klantgerichter werking van de centra garanderen. Tenslotte werd ook een algemeen privacybeleid uitgewerkt, dat de VIZO-klanten moet toelaten zich te beschermen tegen inbreuken op de persoonlijke levenssfeer.

Eerder dan een individuele beslissing, is het oplossen van klachten een collectieve verantwoordelijkheid waar iedereen zijn steentje toe bijdraagt. Zo vervullen heel wat tussenpersonen een bemiddelende rol, alvorens het dossier wordt ingediend bij de klachtendienst. Voor de leersecretarissen vormt de bemiddeling tussen leerling en ondernemingshoofd en het geven van informatie een dagdagelijkse opdracht. De pedagogische adviseurs van het VIZO bemiddelen in geschillen waar de leersecretaris niet mag optreden,

of staan de leersecretaris of de cursist bij wanneer hun aanwezigheid wordt gevraagd. De raad van bestuur of de praktijkcommissie beslist in geval van conflicten. Hun opdracht ligt vast in het oprichtingsdecreet en diverse besluiten. Tenslotte is elk personeelslid wel eens het luisterend oor voor de ontevreden burger. Hen past zeker een eervolle vermelding.

Klachtendienst

Deel 2: Diensten en producten

Deel 2: Diensten en producten

2 Vorming en opleiding, bedrijfsadvies, vormgeving en de promotie van het zelfstandig ondernemen zijn de vier kernopdrachten die het VIZO meekreeg van de Vlaamse regering. Deze opdrachten werden vertaald in een 'mission statement': "het VIZO-netwerk wil toegankelijke en geïntegreerde diensten verlenen die meer en beter ondernemerschap realiseren". Concreet betekent dit een dienstenpakket gaande van opleidingen en adviesdiensten tot vormgeving, een mediatheek, Europese projecten, een digitaal dienstenplatform via een interactieve website en zoveel meer. In dit ruime kader ontwikkelen zich uiteraard continu nieuwe projecten en plannen, wordt er gezocht naar andere, nieuwe producten en worden bestaande diensten en projecten geëvalueerd en aangepast.

Vorming en Opleiding

- 1.1 Een waaier van beroepen
- 1.2 Een levenslang vormingssysteem
- 1.3 Gereguleerde beroepen

Hoofdstuk I: Vorming en Opleiding

1

Het VIZO voert een dynamisch beleid inzake de opleiding en vorming van de zelfstandigen en KMO. Via het SYNTRA-netwerk biedt het een gevarieerd aanbod van opleidingsmogelijkheden voor de kleine en middelgrote ondernemingen. Dat aanbod wordt voor het grootste gedeelte door de centra georganiseerd. Voor een beperkt gedeelte wordt het initiatief genomen door professionele en interprofessionele organisaties. Het vormingsaanbod wordt op vier niveaus opgebouwd: de leertijd, de ondernemersopleiding, alle mogelijke (meestal korte) bijscholingen en opleidingen op maat van de ondernemer en zijn werknemers.

1.1 Een waaier van beroepen

Een degelijk opgezet, flexibel systeem van opleiding en vorming impliceert een permanente productontwikkeling en -aanpassing. Deze kwalitatieve uitbouw kan maar lukken door een degelijke implementatie. De kwalitatieve ondersteuning vergt een permanente productbegeleiding en kwaliteitscontrole door pedagogisch toezicht. Om het opleidingsstelsel nog flexibeler en toegankelijker te maken werd in 2000 gestart met de modularisering van het opleidingsaanbod.

Vanuit het debat van levenslang en levensbreed leren enerzijds, vanuit het idee dat wat geleerd is, in welk opleidingsstelsel ook of vanuit welke praktijkervaring, nooit voor niets mag zijn geweest, vanuit de benadering van de individuele cursist, werd ook binnen VIZO de piste van het modulariseren van de opleidingen bewandeld. De modules bevinden zich op verschillende niveaus : inleidend, basis, ondernemers en specialisaties. De bedoeling is om tegen september 2003 alle opleidingen te modulariseren.

In de loop van 2002 werd door de werkgroep modularisering de laatste hand gelegd aan een uniform begrippenkader zodat er geen begripsverwarring meer kon ontstaan. Dit begrippenkader werd door de raad van bestuur geofficialiseerd evenals een aantal praktische werkafspraken m.b.t. de ondernemersopleiding. Er is een examenreglement ter beschikking voor modulaire opleidingen en voor gecertificeerde bijscholing. De reglementering ondernemersopleiding werd onder de loep genomen i.f.v. aanpassingen die in het kader van modularisering dienen te gebeuren. Het ontwerp dient nog in juridische taal te worden omgezet en voorgelegd aan de verschillende advies- en beslissingsorganen van het VIZO vooraleer het samen met een nota aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

• Beroepenlijst

Een alfabetisch overzicht van de opleidingen die in 2001-2002 georganiseerd werden in de leertijd en/of in de ondernemersopleiding :

A

aannemer installateur centrale verwarming • aannemer sanitair installateur loodgieter • aannemer schilderwerken • aannemer van sloopwerken • acryl-kunstnagels • antiekhandelaar • autoelektronicus • auto-expert

B

bandagist-orthesist-prothesist • basis elektriciteit • basis elektronica • basis informatica • basis installaties • basis koeltechniek/klimaatbeheersing • basis schilderwerk • basismodule dakwerken • basistechnieken kunstnagelstyling • begrafenisondernemer • behanger wand- en vloerbekleder • beheerder rust-bejaardentehuis • beheerder van bossen, parken en groenzones • beheerder van een particuliere opvanginstelling • beroepsruiter • beveiligingsadviseur • binnenvaart-ondernemer • boekhouder • boomkweker • boomverzorger • bordenbouwer • bouw basis • bouwpromotor-projektontwikkelaar • brood- en banketbakker

C

carrosseriehersteller • ceremoniemeester • chakra-therapie vakspecialisatie • confectionneur van kinderkleding • consultant in gezonde leefgewoonten

D

dakdekker- plaatser van hellende niet-metalen dakbedekkingen • de kunstnagelstudio • decorateur van textiel • decoratieschilder • decorbouwer • dichtingswerker-asfaltwerker • digitaal beeldverwerker-scanneroperator

E

elektro-motoren • elektrotechnisch installateur • etaleur • exploitant van plattelandstoerisme

F

fietsmecanici • fiscalist • florist • fotograaf • fotografisch zetter • frituuruitbater • fytho-, bachbloesem-, aroma-, nutritherapie vakspecialisatie

G

garagehouder-hersteller • gelkunstnagels • glasblazer van sier- en gebruiksvoorwerpen • glazenier • glazenmaker • grafisch elektronisch designer • groenteteler • groothandel algemeen

H

haarwerken-pruikenmaker-grimeur • handboekbinder • handelaar in tweedehandsvoertuigen • handelsagent • herborist • herenkleermaker • hersteller van elektrische huishoudapparaten • hersteller van old-timers • hersteller-restaurateur van koetsen • hersteller-transformator van juwelen • hoefsmid • hondenfokker • hondentrimmer • horlogemaker-hersteller • hostess • hotelhouder • houtbeeldhouwer-ornamentwerker • hygiëneconsulent in de voedingssector

I

ijsbereider • industrieel patroontekenaar • informatiacaconsulent • installateur industriële automatisatie •

Vorming en Opleiding

installateur van centrale verwarming • installateur van domotica- en immoticasystemen • installateur voor gasverwarming met individuele toestellen

J
journalist • juwelier-goudsmid • kaarsenmaker • kandidaat-accountant • kapper • kassei-klinkerlegger • keramist • kleinhandelaar • kleur- en stijlconsulent • kleurkennis • klimaatbeheersing - airconditioning • koeltechnicus • korsettenmaker • kruidenteler • kunstsmid

L
logistiek consulent • luchtregelingsinstallateur

M
manager voor het automobielbedrijf • manegehouder • marketingconsulent • mecaniciens van heftrucks • mecaniciens voor land- en tuinbouwtrekkers en -machines • mecaniciens voor lichte schroefvliegtuigen • mecaniciens voor motorplezierboten • mechaniek • metaalconstructeur-lasser • metselaar betonwerker • meubelmaker • modeontwerper • modiste • monteur toegepaste elektronica • monteur-hersteller in toegepaste elektronica • monteur-hersteller van anti-diefstalsystemen • monteur-hersteller van PC en randapparatuur • motoren-metaal • motorfiets- en bromfietsmecaniciens • multimedia-ontwikkelaar

N
naaister • natuurvoeding vakspecialisatie • netwerkbeheerder

O
offsetdrukker • ontwerper van sierraden • operator onderwaterwerken • opticien-optometrist • organisator van evenementen • orthopedie-schoentechnicus

P
paardenfokker • parketvloerlegger • patroontekenaar • pedicure • plaatser wand- en vloerbekleding • plafonneerder-cementwerker • polyvalent lasser • polyvalent administratief KMO-medewerker • pottenbakker • PR-adviseur • privé-detective • programmeur • publiciteitsconsulent

R
radio- en televisiemonteur-hersteller • realisator van animatieproducties • realisator van videoprogramma's • reisbureauhouder • reisleader • restauranthouder • restaurateur van antieke meubelen • restaurateur van keramische voorwerpen • restaurateur van marquetterie • restaurateur van papier • restaurateur van schilderijen op geweven dragers • restaurateur van schilderijen, andere dragers • riet en wissenvlechter

S
zinkwerker-plaatser van metalen dakbedekkingen van gebouwen • schoenmaker en -hersteller • schoonheidsspecialiste • schrijnwerker-timmerman • shiatsu vakspecialisatie • slager - spekslager • slotenmaker • beveiliging van gebouwen • sociaal consulent • stagiair-vastgoed • steenhouwer - marmerbewerker • stoffeerder • suiker- en chocoladebewerker • systeemanalist-programmeur

T
tandprothesetechnicus • technicus domotica • technicus elektro-hydraulica • technicus elektro-pneumatica • technicus in industriële elektronica • technicus in telematica • technicus industriële elektronica • technicus meet- en regeltechniek • technicus nieuwe energiewinningen • technicus onderhoudselektriciens • technicus toegepaste elektronica • tegelzetter • textielreiniger - witwasser - chemisch reiniger • trainer van dravers - trainer van renpaarden - paardenfokker • traiteur-banketaannemer • transportorganisator • tuinaannemer • tuinaannemer-tuinverzorger • TV-technicus

U
uitbater café-snack-tearoom • uitbater van een call-center • uitbater van een dierenpension • uitbater van een fitnesscentrum • uitbater van een kunstgalerij

V
vastgoedexpert • vastgoedmakelaar • verlener van kantoor diensten • verlichtingsadviseur • vervaardiger en hersteller van tuig en zadels • vervaardiger houten speelgoed • vervaardiger-hersteller van poppen • verzekeringsmakelaar • voetreflexmassage vakspecialisatie

W
webprogrammeur • woninginrichter

Z
zelfstandig hondeninstructeur • zelfstandig instructeur paardrijden • zijde- en fiberglaskunstnagels • zinkwerker - plaatser van metalen dakbedekkingen van gebouwen • zinkwerker - sanitair installateur-loodgieter installateur van gasverwarming

Vorming en Opleiding

• Nieuwe opleidingen

De raad van bestuur erkent nieuwe opleidingen. Deze erkenning gebeurt aanvankelijk in experimentele fase en na een gunstige evaluatie van het experiment gebeurt de definitieve erkenning.

definitief erkende ondernemersopleidingen:
Patroontekenaar, polyvalent lasser, restaurateur van fineer en marqueterie, zelfstandig lichttechnicus, zelfstandig geluidstechnicus

definitief erkende gecertificeerde bijscholingen:
reversibele restauratietechnieken voor keramiek, bijscholing privé-detective, basisopleidingen beveiligingen, gecertificeerde bijscholing bewaking, sommelier, milieucoördinator Type A - Type B, Vakbekwaamheid voor het vervoer van goederen over de weg, ADR, ADR opleiding Colli (D-attest), ADR opleiding tank (A/B attest), hernieuwen ADR (A/B/D-attest), veiligheidsadviseur ADR wegtransport, preventieadviseur niveau 2 - niveau 3, webmaster

Volgende opleidingen werden in 2002 als experiment erkend :

- Voor leertijd: IT-helpdeskmedewerker
- Voor ondernemersopleiding: visueel merchandiser, zelfstandig mannequin, technicus brandbeveiliging
- Voor gecertificeerde bijscholing: specialisatie in het management van voedings-, restauratie- en cateringbedrijven, digitaal technisch tekenaar

• Realisaties in het kader van actualisering en modularisering binnen de verschillende sectoren

bedrijfsbeheer

- bijscholingsprogramma voor de lesgevers
- implementatie van het modulaire programma op experimentele basis in de cursussen versneld bedrijfsbeheer in het voorjaar 2002
- evaluatie van de module basiskennis bedrijfsbeheer
- implementatie van de basiskennis van bedrijfsbeheer vanaf september 2002 in de gewone cursussen van bedrijfsbeheer
- aanmaak van een werkboek en CD-rom over de 'haalbaarheidsstudie'
- aanzet tot uitwerken van de vervolgmodes

bouw

- metsel-beton in de leertijd
- modularisering in de houtsector
- uitschrijven moduleproeven ondernemersopleiding voor dakdekker- plaatser van niet-metalen dakbedekkingen van gebouwen, dichtingswerker-asfaltwerker, zinkwerker-plaatser van metalen dakbedekkingen van gebouwen, sanitair-installa-

- teur-loodgieter, installateur CV, installateur voor metsel gasverwarming met individuele toestellen
- in de leertijd werd gestart met de modularisering van dakdekker- plaatser van niet-metalen dakbedekkingen van gebouwen, dichtingswerker-asfaltwerker, zinkwerker-plaatser van metalen dakbedekkingen van gebouwen, sanitair-installeur-loodgieter, installateur CV, installateur voor gasverwarming met individuele toestellen

edele metalen

- actualisatie en modularisering van de opleidingen juwelier-goudsmid en hersteller en transformator van juwelen voor zowel leertijd als ondernemersopleiding

precisiemechanica

- actualisatie en modulaire uitwerking horlogemaker/hersteller

elektriciteit, deelsector residentieel

- bevestiging van het nieuwe programma Technicus domotica
- bevestiging van de module Communicatietechnologie na de experimentele fase
- technicus brandbeveiliging

elektriciteit, deelsector elektronica

- naamwijziging, de module "Monteur elektronica" wordt "elektronica-monteur"
- het traject van de elektronicaopleidingen werd herwerkt in modules van ongeveer 1 jaar die inhoudelijk op elkaar aansluiten
- nieuwe modules PC-Hardware
- nieuwe gecertificeerde bijscholingen: Microcontroller 8051, PICS, C-programmatie, ethernet en webtechnologie op embedded controllers, ontwerpen en programmeren van elektronische bouwstenen (FPGA) met behulp van VHDL en schematic design

elektriciteit, deelsector industrie

- bedrijfselektriciteit
- technicus industriële automatisatie
- elektrische aandrijftechnieken
- mobiele hydraulica
- proportionele en servo-hydrauliek
- pLC Siemens SIMATIC S7 en S5 modules 1,2 en 3

elektriciteit, deelsector klimatisatie

- servicemonteur koeltechniek/klimatisatie

elektriciteit, deelsector ecologie

- technicus REG

Vorming en Opleiding

voeding

- brood en banketbakker : leertijd en ondernemersopleiding
- ambachtelijk chocoladebewerker : ondernemersopleiding
- slager-spekslager : leertijd en ondernemersopleiding
- restauranthouder : ondernemersopleiding
- uitbater café : ondernemersopleiding
- snack-tearoom : ondernemersopleiding

mobiliteit / mechanica / metaal

- nieuwe basismodules mobiliteit in de ondernemersopleiding, basismodules mechanica, auto-elektriciteit en lassen, module aanvullende praktijkopleiding
- modularisering van de bovenbouw: fietsmecaniciënen, motorfietsmecaniciënen (module hulpmecaniciënen en module mecaniciënen), Bromfietsmecaniciënen (module hulpmecaniciënen en module mecaniciënen), polyvalent lasser, Mig-mag-lassen en tig-lassen als gecertificeerde bijscholingen, handelaar tweedehandsvoertuigen (module techniek en module administratie/verkoop/formaliteiten), mecaniciënen voor scheepsdiesels
- leertijd: modularisering van het traject garagehouder-hersteller en carrosseriehersteller

verzekeringen

- opsplitsing van de ondernemersopleiding in basiskennis en toegepast bedrijfsbeheer
- actualisatie en modularisering van de beroepskennis
- herwerking van bedrijfsbeheer, toegepast voor de verzekeringstussenpersoon

vastgoedmakelaar en -expert

- actualisatie van de C-proef vastgoedmakelaar
- herwerking van de 'stagiair-vastgoedmakelaar' naar een gecertificeerde bijscholing van 68u
- ontwikkeling van de C-proef voor de gemodulariseerde opleiding vastgoedexpert

tuinbouw

- modularisering van florist, tuinaannemer en tuinverzorger
- 2 bijscholingen "tuinbeheer" uitgewerkt

toerisme

- nieuw programma voor de ondernemersopleiding reisleader
- actualisering van het programma reisbureauhouder (reisagent en agentschapverantwoordelijke)

informatica

- verdere uitbouw van de gemodulariseerde trajecten
- verdere uitbouw van de gezamenlijke basismodule

- inhoudelijke hertekening van de opleidingen systeemanalist en programmeur
- skiptoets voor de basismodule
- ontwikkeling didactische materialen

1.2 Een levenslang vormingssysteem

Drie vormingsniveaus

De vorming van Zelfstandigen en KMO in Vlaanderen is een life-long systeem dat wordt gedragen door het principe van het alternerend leren. 'Levenslang' enerzijds omdat een basisopleiding in deze snel evoluerende maatschappij nooit meer 'af' kan zijn en dat elke beroepsuitoefenaar, dus ook de zelfstandige, zich permanent moet volmaken om bij te blijven m.b.t. de ontwikkelingen in het eigen beroep evenals met de evoluties van de markt. 'Alternerend leren' anderzijds omdat het zwaartepunt van het vormingssysteem van zelfstandigen en KMO gelegen is in de praktijkopleiding. De cursussen hebben t.o.v. deze praktijkopleiding een aanvullend karakter. Het vormingssysteem steunt op de ervaring dat alternering tussen praktijkopleiding in het echte beroepsmidden en aanvullende cursussen in een vormingssysteem een meerwaarde levert tegenover leertrajecten die zich slechts in één leeromgeving afspelen.

Het idee als zou in de praktijkopleiding in de onderneming enkel de praktijk aan bod komen en in de cursus enkel de theorie is een te enge visie. De cursussen hebben een aanvullend karakter en zijn complementair aan de praktijkervaring. De praktijkervaring op haar beurt, heeft niet enkel te maken met het verwerven van de wetenschappelijke basisinzichten omtrent datgene wat in de onderneming concreet gebeurt, maar kan eveneens een complement zijn op het praktisch technologisch vlak voor datgene wat in de onderneming wordt gedaan.

1. de leertijd

De leertijd is de eerste aanzet voor wie later een zelfstandig beroep wil uitoefenen. De leerjongeren leren vanuit de praktijk het vak bij een ondernemingshoofd. Daarnaast volgen ze één dag per week cursus bij SYNTRA. Voor de meeste beroepen geldt het getuigschrift van de leertijd als middel om te voldoen aan de vestigingsreglementering.

2. de ondernemersopleiding

De ondernemersopleiding bereidt de kandidaat-zelfstandige of ondernemer voor op het beheer van een zaak of de leiding van een KMO. Men leert er alles over het algemeen beleid, de administratie, de financiën en de fiscaliteit, het personeelsbeleid, het commercieel beleid en het pro-

ductiebeleid van de KMO. Voor de gereguleerde beroepen is het volgen van de ondernemersopleiding en het behalen van een diploma een middel tot het verwerven van het vestigingsattest.

3. voortgezette vorming

De voortgezette vorming biedt de gevestigde zelfstandige, de bedrijfsleiders en zijn medewerkers de kans om zich bij te scholen. Dat is zonder meer een noodzaak in de snel veranderende wereld van bedrijfsbeheer en beroepspraktijk.

I. De leertijd

• Vernieuwing in de leertijd

Het project 'informatisering leertijd' ging van start in 2000. Doelstelling is de formulierstroom van de leertijd te vereenvoudigen en te informatiseren via één centrale databank voor alle leertijdgegevens, zoals: leerovereenkomsten, de gegevens over leerlingen en de patroons,... De databank zal via het internet en via GSM consulteerbaar zijn.

In 2001 konden de provinciale diensten de nieuwe software in gebruik nemen. In 2002 werd het programma uitgebreid naar de leersecretarissen. Bijkomend werd ook software ontwikkeld waarmee rapporten en statistische gegevens uit de databank gehaald kunnen worden. In het kader van de beveiliging van de gegevens uit deze leertijd-databank werd een veiligheidscertificaat aangevraagd om via een beveiligde internetverbinding te kunnen werken. De leersecretarissen zullen in het voorjaar van 2003 zowel via een vaste internetverbinding als via een draadloze transmissie gegevens uit de centrale leertijd-databank kunnen opvragen en invoeren. Ze zullen via GSM kunnen communiceren met de centrale databank waardoor ze op elke mogelijke locatie leercontracten kunnen sluiten.

• VOLT 2010: Vlaanderen Optimaliseert LeerTijd

Eind 2000 werd in het kader van de vernieuwing en optimalisering van het leertijdsysteem het STRATEGISCH Actieplan voor de Leertijd in Vlaanderen (STRAAL) opgestart. In 2002 werd vooral gewerkt aan de concretisering van een actieplan voor de leertijd. Dit strategisch actieplan bevat een reeks actiepunten die de aantrekkelijkheid van de leertijd moeten vergroten :

1. het uitwerken van een optimaal begeleidingsplan voor de leerjongere en de patroon
2. kwaliteit moet de rode draad doorheen alle hervormingsvoorstellen zijn
3. maatwerk en niveaudifferentiatie via een beter en aangepast leertraject
4. een opwaardering van de certificaten en diploma's

5. het nijverheids- en sectorgehalte verhogen
6. het productaanbod permanent actualiseren
7. de productbekendheid verhogen
8. hertekening van de organisatiestructuur van de leertijd

Deze actiepunten werden in de loop van 2002 verder uitgewerkt en resulteerden in:

- Het uitwerken van de principes van een optimaal begeleidingskader voor leerjongeren en patroon.
- Daarnaast werd er gewerkt aan de verbetering van de begeleiding en evaluatie van leerjongeren via nieuwe instrumenten. Enerzijds werd hiervoor nieuw elektronisch didactisch materiaal ontwikkeld voor de leertijd waarmee ook hier ICT geïntroduceerd werd. Anderzijds werd er gewerkt aan een systeem voor de intake en screening van de kandidaat-leerjongeren om een beter beeld te krijgen van de cursist-leerjongere en hem beter te kunnen begeleiden bij het uitstippelen van zijn opleidingstraject.
- Er werd werk gemaakt van de verbetering van de opleiding van opleiders en begeleiders door het ontwikkelen van een kwaliteitslabel. Er werd een algemeen ontwerp en een reglementair kader uitgewerkt voor het kwaliteitslabel voor patroons. Het kwaliteitslabel is de vertaling van een aantal normen waar een patroon (als bedrijf en als opleider) aan moet voldoen om tot een kwalitatieve onderneming te komen voor het aanbieden van een leer- of stageovereenkomst aan cursisten. In dit kader ging ook ruime aandacht naar de opleiding en begeleiding van de patroons-opleiders via het trainingsprogramma Estafette 2.
- In 2002 resulteerde VOLT eveneens in de organisatie van een grootschalige promotiecampagne voor de leertijd die eindigde met een media-event op 11 mei 2002. Aanleiding hiervoor was ondermeer het 100-jarige bestaan van dit opleidingssysteem. Om een zo ruim mogelijk publiek te bereiken werd campagne gevoerd in de geschreven pers en via radio met ondersteunende mailings naar geselecteerde doelgroepen (vakorganisaties, CLB's, gemeentehuizen en cultuurraden, postkantoren, jeugdverenigingen en bibliotheken). Twee persconferenties met de voogdijminister moesten het geheel extra in de kijker zetten. Het slotevenement was een grootschalige "leertijd-dag" voor geïnteresseerde jongeren en voor jongeren uit de leertijd op 11 mei 2002. Dit evenement ging door in vijf grote bioscoopzalen (Antwerpen, Gent, Hasselt, Kortrijk en Leuven) waar de jongeren gratis de avant-première van een bekende film konden bijwonen. In de inkomhal van de verschillende zalen werd een infomarkt rond de leertijd georganiseerd met optredens van verschillende muziekgroepjes, animaties met gratis

Vorming en Opleiding

popcom en frisdrank. Binnen het SYNTRA netwerk werd een 'nieuwsbrief leertijd' verspreid om alle betrokkenen op de hoogte te houden van de voortgang van het project.

• Het cursusjaar 2000-2001

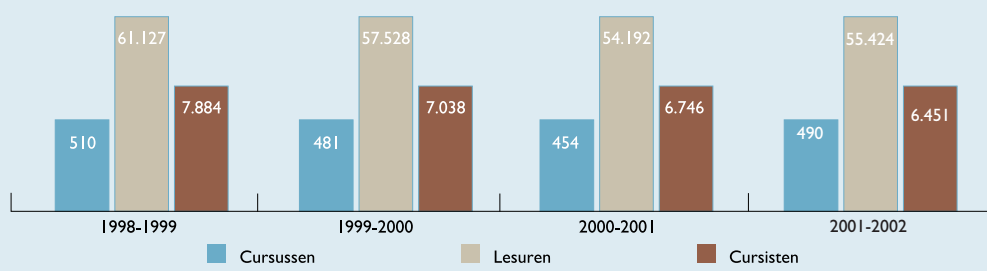
Cursussen maatschappijgerichte vorming

In deze cursus van 120u wordt via de methodes van het thematisch projectwerk en afzonderlijke trainingsmomenten voor taal- en rekenvaardigheden gewerkt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van de cursisten. Er zijn dus geen schoolse vakken. Wel wordt er voortdurend geprobeerd om in te spelen op de ervaringen van de cursisten in hun thuisituatie, in hun vriendenkring, in hun werkring en in hun vrije tijd. Voor de 15-jarigen geldt de verplichting vanuit de wetgeving op de leerplicht dat ze bovendien een supplementair cursuspakket (algemene maatschappijgerichte vorming) krijgen van nog eens 120 uren. Concreet komt dit neer op een bijkomende halve dag cursus.

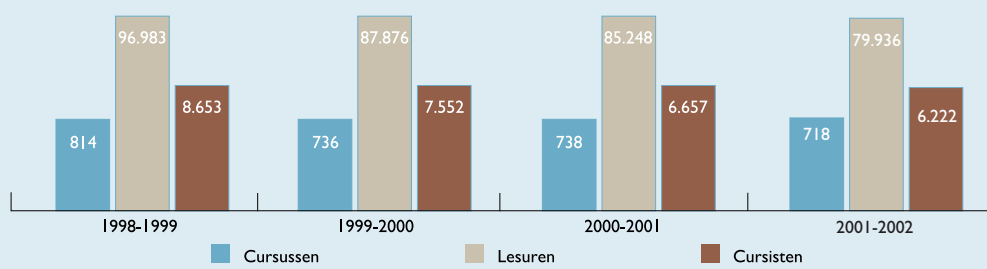
Cursussen beroepsgerichte vorming

Deze cursus van 120 uur beoogt het verwerven van een initiële beroepskennis, waarbij de cursus ten aanzien van de praktijkopleiding in de onderneming, slechts een aanvullend karakter heeft. Geenszins kan de cursus de praktijkopleiding vervangen. Deze laatste is en blijft de belangrijkste plaats van "leren" van de cursist.

Cursussen leertijd: maatschappijgerichte vorming - evolutie over de cursusjaren '98-'99, '99-'00, '00-'01 en '01-'02

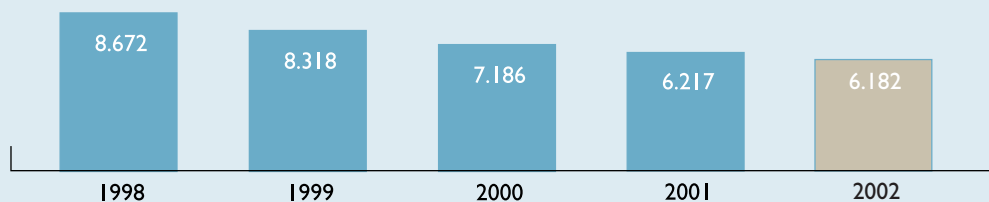

Cursussen beroepsgerichte vorming - evolutie over de cursusjaren '98-'99, '99-'00, '00-'01 en '01-'02

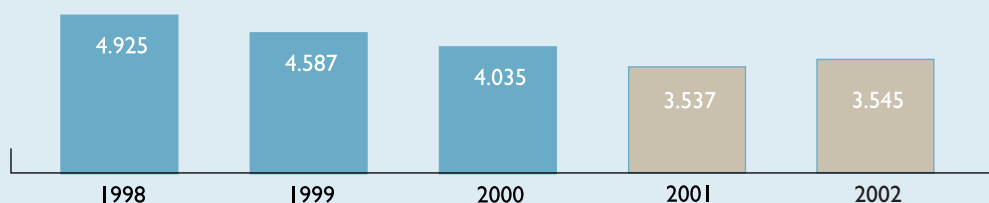

Vorming en Opleiding

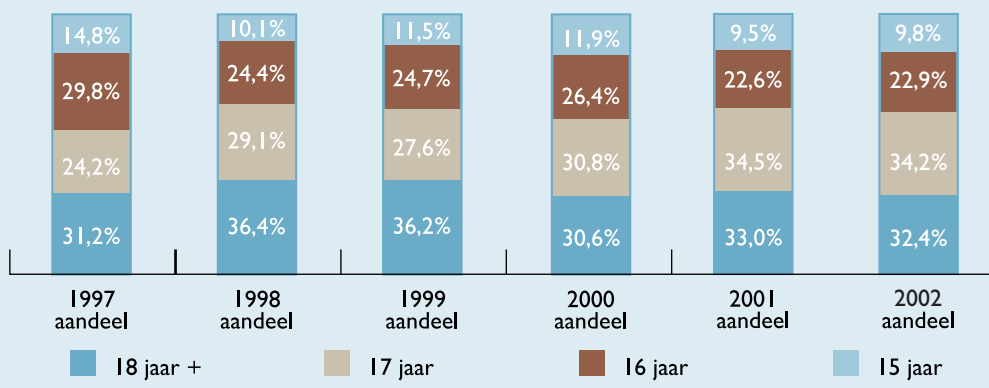
Aantal leerovereenkomsten en –verbintenissen onder toezicht op 31.12.02

Nieuwe leerovereenkomsten en –verbintenissen onder toezicht in 2002

Procentueel aandeel van de leeftijdscategorieën in de leertijd

Van de 6.182 leerjongeren zijn er 4.325 jongens en 1.857 meisjes. In 2002 werden er 3.545 nieuwe leerovereenkomsten erkend. Ondanks de dalende trend in het totaal aantal leerovereenkomsten zien we dat er toch een lichte toename is bij het aantal nieuwe leerovereenkomsten. Deze tendens is ook af te lezen uit de leeftijdsverdeling: er is voor eerst sinds jaren opnieuw een toename van het aantal 15-jarigen. Ook bij de 16-jarigen zien we een toename. De groep van 17 jaar blijft de grootste groep en het aantal 18-plussers daalt lichtjes.

Examens

Naast verschillende evaluatiemomenten tijdens het cursusjaar moeten de cursisten in de leertijd aan het einde van het 1ste en 2de opleidingsjaar deelnemen aan een overgangsexamen bestaande uit een proef maatschappijgerichte vorming en een proef beroepsvorming. Dit overgangsexamen heeft tot doel de vorderingen van de leerling vast te stellen alsmede te

bepalen of de leertijd al dan niet kan voortgezet worden. Aan het einde van het 3de jaar leertijd volgt er bovendien een praktische proef die de praktijkkennis toetst van de cursist die hij bij de patroon-opleider heeft opgedaan.

3.245 jongeren namen deel aan de overgangsexamens, daarvan slaagden er 2.388. Van de 857 niet-geslaagden besliste de deliberatiecommissie dat 289 jongeren hun leertijd konden voortzetten. Van 401 leerjongeren werd de leerovereenkomst verlengd en voor 167 jongeren werd de leerovereenkomst opgeheven. 1.611 cursisten namen deel aan de drie eindproeven (de eindexamens), daarvan slaagden er 1.418 (88%).

De leervergoedingen

Leerjongeren ontvangen voor hun prestaties bij hun patroon ook een leervergoeding, deze bedroeg in 2002 tussen de € 247,43 en € 409,02. De leerver-

Vorming en Opleiding

goeding varieert naargelang de ervaring van de leerjongere en het cursusjaar en wordt aangepast aan de index.

Begeleiding van de jongeren

- CLB-werking: Op alle SYNTRA campussen houden de Centra voor Leerlingenbegeleiding zitdagen en nemen deel aan tussentijdse evaluaties, samenkomsten en teamvergaderingen.
- Begeleidingsteams: Deze begeleidingsteams bestaande uit een afgevaardigde van het VIZO, de betrokken leersecretaris, de directeur of stafmedewerker van het centrum en, in functie van de leerling de CLB-medewerker en de lesgevers. Ze volgen de vorderingen en de houding van de cursisten op, zowel in de cursussen als bij de praktijkopleiding.
- Bijwerking: Cursisten in de leertijd vormen inzake schoolverleden een zeer heterogene groep. Ook cursisten met een zwakke vooropleiding zijn aanzienlijk vertegenwoordigd. Voor deze leerlingen kan remediëring worden georganiseerd binnen de normale lessen en dit met een maximum van 40 en een minimum van 2 lessen per cursist en dit via zeer flexibele in- en uitstapmogelijkheden. Om deze remediëring uren in te richten beschikken de centra over een extra lestijdenpakket dat wordt bepaald in functie van het aantal cursisten maatschappijgerichte vorming.
- Kleine klassen: Een aantal jongeren kan niet aarden in de gewone klasgroep omwille van karakteristieke, psychische of sociale omstandigheden, hoewel zij over de nodige mogelijkheden beschikken om de leertijd voor hun beroep aan te kunnen. Reeds vanaf het cursusjaar 1988-1989 werden er positieve ervaringen opgedaan door een aantal van deze cursisten in een kleinere groep intensief en individueel te begeleiden met de bedoeling hen naar een gewone cursus te laten doorstromen, eventueel mits het blijven volgen van remediëring uren bij een taakleraar.
- Autonome Pedagogische Team: De 'A.P.T.'s zorgen voor een overlegplatform tussen lesgevers, patroons, beleidsverantwoordelijken in de Centra, leersecretarissen en pedagogisch adviseurs van het VIZO.

2. Ondernemersopleiding

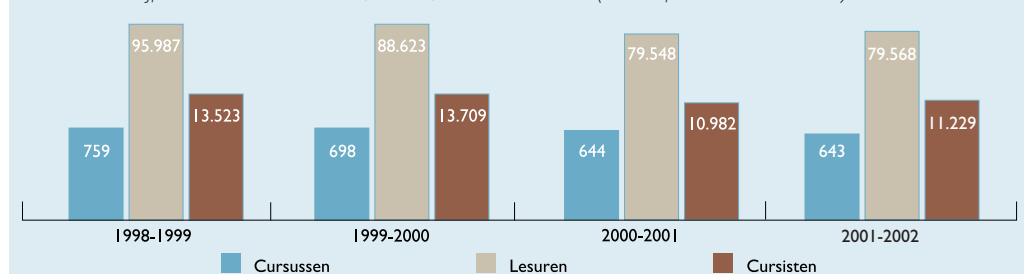
De ondernemersopleiding bestaat eveneens uit 2 componenten, meestal gespreid over twee lesavonden in de week. In de cursussen bedrijfsbeheer krijgt de kandidaat-zelfstandige of ondernemer de nodige kennis mee voor het beheer van een zaak of de leiding van een KMO. De cursussen beroepskennis richten zich op de beroepstechnische aspecten. Deze ondernemersopleiding kan aangevuld worden met bijkomende praktijkstages via een stageovereenkomst.

Bedrijfsbeheer

De **cursussen bedrijfsbeheer** bereiden de bedrijfsleider voor op het algemene, commerciële, financiële, administratieve en personeelsbeleid van een KMO. Per jaar omvat een cursus 128 uren. De gewone duur van de opleiding is twee jaar. Het programma van de cursussen bedrijfsbeheer omvat specifieke doelstellingen in verband met bedrijfsbeheer. Deze doelstellingen handelen over de belangrijkste aspecten van beleidsvoering in een KMO. Daarnaast omvat het programma ook nog een aantal algemene doelstellingen die vooral gericht zijn op het verwerven van een aantal attitudes die kenmerkend geacht worden voor de succesrijke ondernemer.

Versnelde cursussen bedrijfsbeheer worden georganiseerd in het kader van het KB van 12 juli 1989 waarbij kennis van het bedrijfsbeheer werd opgelegd voor het uitoefenen van kleinhandelsbedrijvigheden in kleine en middelgrote ondernemingen. Deze reglementering voor de kleinhandel legt dezelfde kennisvereiste van bedrijfsbeheer op zoals deze ook voor de gereguleerde beroepen bepaald is. Een versnelde cyclus bedrijfsbeheer omvat tenminste 128 uren per cursist, gespreid over tenminste 3 maanden. Het programma van de versnelde cursussen bedrijfsbeheer stemt overeen met het programma van het eerste jaar van de ondernemersopleiding. Bij MB van 14 juni 1990 en van 17 april 1991 werden, in twee fasen, alle Centra voor de Vorming van Zelfstandigen en KMO erkend om versnelde cursussen bedrijfsbeheer te organiseren. De versnelde cursussen bedrijfsbeheer lopen telkens in het voorjaar zodat de organisatie van de gewone cursussen

Cursussen bedrijfsbeheer – evolutie '98-'99, '99-'00, '00-'01 en '01-'02 (exclusief additionele middelen)

Vorming en Opleiding

bedrijfsbeheer geen problemen ondervindt. Er werden in het lopende cursusjaar 102 cursussen versneld bedrijfsbeheer georganiseerd.

De cursussen bedrijfsmanagement voor KMO richten zich tot KMO bedrijfsleiders en leidinggevenden met een hogere opleiding die het algemeen management voor een kleine en middelgrote onderneming beogen. Het programma van de cursus bedrijfsmanagement telt 256 uren. Aan het einde van de opleiding ontvangt de geslaagde cursist een getuigschrift bedrijfsmanagement voor de KMO.

Beroepskennis

De cursussen beroepskennis vormen een aanvulling op de dagelijkse praktijk van het beroep. In de ondernemersopleiding wordt het dagelijks werk van de zelfstandige ondernemer gesitueerd in een theoretisch kader. Hiertoe hoort een aantal items die voor de meeste beroepen aan bod komen, zoals: een verantwoorde keuze maken van grondstoffen, technieken en methodes, een functionele inrichting van de bedrijfsruimte met aangepaste bedrijfsuitrusting en gereedschappen, kennis van de beroepswetgeving...

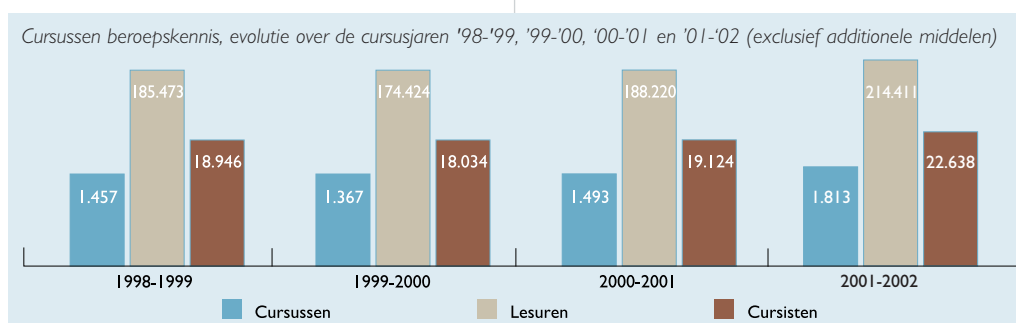
Bovendien worden moeilijke praktijkgevallen via demonstraties en workshops geanalyseerd. De evolutie van het beroep inzake moderne hulpmiddelen, technieken en methodes wordt op de voet gevolgd. Als een rode draad doorheen dit alles wordt aan attitudevorming gedaan op grond van deontologie, veiligheid en hygiëne, zin voor verantwoordelijkheid en zelfstandigheid.

uit te voeren opdracht, een schriftelijke studie of een combinatie van beide kan bestaan. Het doel hiervan is de concrete praktijkkennis te evalueren. Om te slagen moeten de cursisten zowel voor de overgangsexamens als voor het eindexamen telkens de helft van de punten voor elk onderdeel van het examen behalen. Voor de A- en B-proeven worden telkens twee zittingen georganiseerd. Voor de C-proef wordt daarentegen slechts één zitting per jaar voorzien.

De cursisten die slagen voor het overgangsexamen kunnen inschrijven voor de cursussen van het volgende jaar van de ondernemersopleiding. Zij kunnen een getuigschrift ontvangen voor het A-gedeelte van het overgangsexamen. Dit getuigschrift voldoet reeds aan de wettelijke vereisten die op het vlak van bedrijfsbeheer voor sommige beroepen door de vestigingwet gesteld worden. Ook voor het B-gedeelte kunnen de cursisten die dat wensen een getuigschrift ontvangen. Aan het einde van hun opleiding ontvangen de cursisten het diploma ondernemersopleiding, geïssueerd door het VIZO. Om een diploma te behalen moet men slagen in de 3 examengedeeltes. Met dit diploma voldoen de cursisten volledig aan de verschillende wettelijke vereisten die voor sommige beroepen door de vestigingwet worden gesteld.

Indien een cursist niet geslaagd is, ontvangt hij een deelgetuigschrift voor de examengedeeltes waarvoor hij wel de helft van de punten behaalde.

In 2001 namen 2.707 cursisten deel aan de drie eindproeven van de ondernemersopleiding. Daarvan slaagden er 2.453 (91%).

Tussentijdse evaluaties en diploma's

De cursisten worden op verschillende momenten geëvalueerd. Aan het einde van zowel het eerste als het tweede jaar moeten zij slagen voor een examen, dat bestaat uit een A-proef en een B-proef. Aan het einde van de opleiding wordt de eindbeoordeling nog aangevuld met een C-proef.

In de A-proef moeten de cursisten bewijzen dat ze het programma bedrijfsbeheer voldoende beheersen, in de B-proef ligt de klemtoon op de theoretische beroepskennis. De C-proef bestaat uit een praktijkproef die afhankelijk van het beroep uit een manueel

Meer in detail:

Deelnemers aan de A-proef:
3.431 waarvan 3.141 geslaagd
Deelnemers aan de B-proef:
6.261 waarvan 5.940 geslaagd
Deelnemers aan de C-proef:
5.802 waarvan 5.451 geslaagd

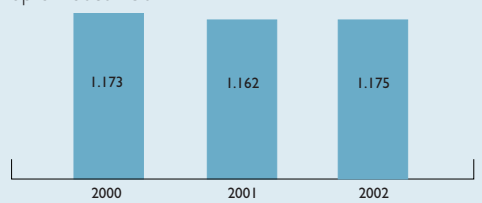
Vorming en Opleiding

3. Stageovereenkomst

Met de stageovereenkomst wil het VIZO meer en betere startende ondernemers in Vlaanderen aan de startlijn krijgen. Voor heel wat starters en potentiële ondernemers is het verwerven van voldoende praktijkervaring een probleem. Jongeren vanaf 18 jaar, die hun leerplicht vervuld hebben, kunnen een stageovereenkomst afsluiten. Zij combineren een praktijkoplei-

Tabel: Aantal stageovereenkomst onder toezicht op 31 december

ding in een bedrijf met een ondernemersopleiding in een VIZO-vormingscentrum.

Aan de ene kant doet de jongere de nodige ervaring en praktische vakkennis op binnen een bedrijf, aan de andere kant krijgt hij/zij van het VIZO een stevige theoretische bagage mee (beroepskennis en bedrijfsbeheer). De stagiair voldoet na zijn stageovereenkomst aan de vereisten van de vestigingswet.

Gedurende een periode van minimum 6 maanden en maximum 3 jaar, krijgt de stagiair bij een patroonopleider een praktijkopleiding volgens een vooraf bepaald programma. Daarnaast volgt de stagiair een ondernemersopleiding bij SYNTRA. De cursist-stagiair heeft het statuut van leerling, maar ontvangt bij een voltijdse stageovereenkomst een maandelijkse vergoeding van de patroonopleider tussen € 409,02 en € 693,19 in functie van het cursusjaar en de vooropleiding. Ook voor de patroonopleider zijn er een aantal voordelen. De stagiair leert een beroep door een vaste periode 'mee te werken' in het bedrijf, zo krijgt de patroonopleider ruimschoots de kans om de capaciteiten van de stagiair te beoordelen. De minimumvergoeding is vooraf bepaald en er zijn, buiten het vakantiegeld en het afsluiten van een ongevalverzekering, geen RSZ-bijdragen te betalen.

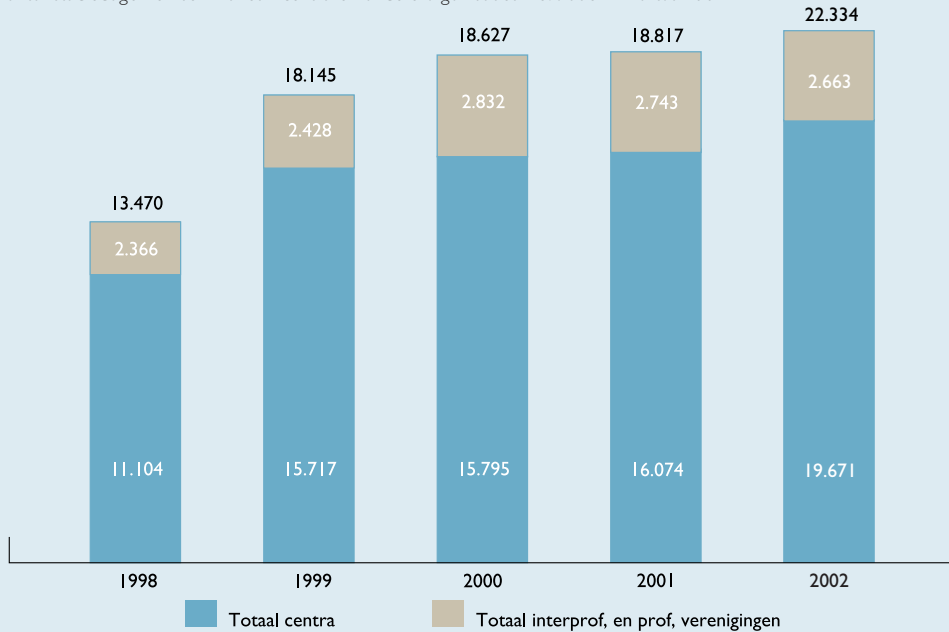
De VIZO-leersecretaris bemiddelt voor een dergelijke stageovereenkomst. Vanuit de begeleidingsopdracht rond de leerovereenkomsten (leercontract) beschikt de leersecretaris over de nodige know-how m.b.t. ondernemingen die in aanmerking komen en de begeleiding van de cursist-stagiair.

4. Voortgezette vorming

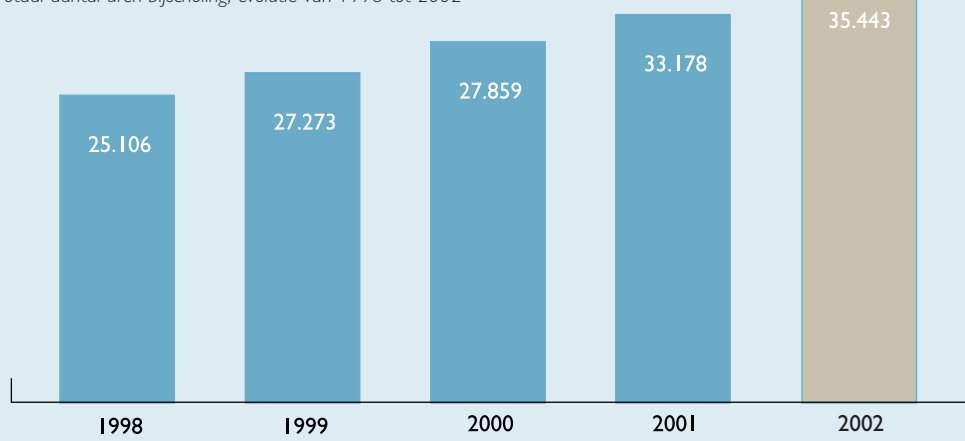
Onder deze noemer wordt een brede waaier van verdere opleidings- en vormingsinitiatieven gerealiseerd van diverse aard en omvang. Een eerste groep van initiatieven hoort thuis in de **vervolmaking** die specifiek tot doel heeft de deelnemers in te wijden in de problemen die zich in een onderneming kunnen voordoen. Naast de Centra kunnen, onder bepaalde voorwaarden, ook de beroeps- en de interprofessionele middenstandsorganisaties vervolmakingsactiviteiten organiseren. Daarnaast is er de **bijscholing** die de deelnemers een grondige kennis van technieken wil bijbrengen of de kennis wil bijschaven van degene die zich niet geleidelijk heeft kunnen inwijden in de problemen die zich in een onderneming voordoen en tot slot komen er in de voortgezette vorming ook taal- en cursussen aan bod. De bijscholingscursussen kunnen enkel georganiseerd worden door de centra. De programma's die in Vlaanderen door het SYNTRA netwerk en door de professionele en interprofessionele middenstandsorganisaties worden aangeboden omvatten studiedagen en seminars. Bepaalde professionele organisaties organiseren deze studiedagen ook in samenwerking met de centra.

Vorming en Opleiding

Aantal studiedagen en seminars - centra en andere organisaties - evolutie 1998 tot 2002

Totaal aantal uren bijscholing, evolutie van 1998 tot 2002

1.3 Gereguleerde beroepen

De Vorming van de zelfstandigen en de KMO's is een systeem van beroepsopleiding en vorming van kandidaat-zelfstandigen, gevestigde zelfstandigen en ondernemingshoofden in kleine en middelgrote ondernemingen en hun naaste medewerkers. Rond het begrip "beroep" en de daarmee samenhangende "beroepsopleiding" is een heel netwerk van reglementeringen geweven. Tal van beroepen mogen immers pas uitgeoefend worden indien men een opleiding gevolgd heeft en voldoet aan welomschreven regels.

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste regels en wetten in het kader van de opleidingen van het SYNTRA-netwerk.

Vestigingswet KMO

In de beroepenlijst zijn 43 beroepen opgenomen waarvoor de vestigingsreglementering van toepassing is (wet van 24.12.1958 en 15.12.1970). Dit zijn de beroepen die in KMO-verband enkel uitgeoefend mogen worden door houders van een **vestigingsattest**, afgeleverd door de Provinciale Kamer voor

Vorming en Opleiding

Ambachten en Neringen. Voor het verkrijgen van dit attest moet worden voldaan aan bij wet bepaalde voorwaarden inzake beheerskennis, beroepskennis en praktijkervaring.

Het **bewijs basiskennis bedrijfsbeheer** (voorheen distributieattest) is vanaf 1 januari 1999 noodzakelijk voor iedereen die activiteiten wenst uit te voeren waarvoor een inschrijving in het handels- of ambachtenregister is vereist (KB 21 oktober 1998, BS 19.11.1998). De programmawet bouwt bovendien de mogelijkheid in dit nog uit te breiden tot de zelfstandige activiteiten die niet in het handels- of ambachtenregister moeten worden ingeschreven (uitzonderingen zijn de beoefenaars van een beroep dat wat betreft beheerskennis gereguleerd wordt door een andere wet of door de kaderwet tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen).

Om het bewijs basiskennis bedrijfsbeheer te verkrijgen bij de Provinciale Kamer voor Ambachten en Neringen, moet men het getuigschrift van basiskennis bedrijfsbeheer voorleggen.

Voor wat betreft de VIZO-opleidingen voldoet het getuigschrift afgeleverd na het eerste jaar ondernemersopleiding of na de versnelde cursus bedrijfsbeheer (128 uren, gespreid over drie maanden), behaald voor 30 september 2000. Voor wie nadien een getuigschrift behaalde, is het 'getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer' en het 'getuigschrift van de versnelde cursus bedrijfsbeheer' geldig.

Voor het verkrijgen van het vestigingsattest voor de 43 gereguleerde beroepen is naast de beheerskennis ook nog een **bewijs van beroepskennis** nodig. Met een eindgetuigschrift Leertijd van het VIZO voldoet men aan de vestigingsvoorwaarden inzake beroepskennis voor de meeste gereguleerde beroepen. Een eindiploma ondernemersopleiding evenwel is vereist voor volgende beroepen: aannemer van sloopwerken, begrafenisondernemer, fotograaf, installateur in centrale verwarming, opticien-optometrist, schoonheidsspecialiste, technicus in tandprothese en traiteur-banketaannemer. Wie geen leertijd gevolgd heeft, kan uiteraard ook steeds via het ondernemersdiploma het vestigingsattest verwerven.

Alle info over basiskennis bedrijfsbeheer en vestigingsattesten is te vinden op www.kanonline.be en op www.belgium.be (ga naar bedrijven).

Naast de VIZO-opleidingen kan men ook via andere wegen het bewijs basiskennis bedrijfsbeheer of vestigingsattest verkrijgen. Via opleidingen in het traditioneel onderwijs of via het bewijzen van een aantal

jaren ervaring in het beroep en het bedrijfsbeheer. Daarnaast zijn er nog de examens via de examencommissies.

Intellectueel Dienstverlenende Beroepen

De kaderwet van 1 maart 1976, gewijzigd bij de wet van 15 juli 1985, reguleert de bescherming van de beroepstitel en de uitoefening van de dienstverlenende, intellectuele beroepen. Deze beroepen kunnen niet alleen gereguleerd worden via de vestigingswet voor KMO maar vallen ook onder de Kaderwet. Ook in dit verband voorziet de Programmawet in enkele veranderingen. Een reeks aanpassingen van de kaderwet van 1 maart 1976 worden voorgesteld waarbij vooral de bepalingen betreffende de beroepskennis en de stagereglementering voor VIZO van belang zijn.

Een eerste reglementering werd ingevoerd voor het beroep van **boekhouder**. Als titularis van het gereguleerde boekhouderberoep komen de houders van het diploma Ondernemersopleiding Boekhouder afgeleverd in de Vorming van Zelfstandigen en KMO in aanmerking. Na een stage van tweehonderd dagen praktijk tijdens een periode van ten minste twaalf en hoogstens dertig maanden, worden zij ingeschreven op het tableau van de beoefenaars van het beroep dat bijgehouden wordt op het Beroepsinstituut van Boekhouders.

Inlichtingen: Beroepsinstituut van Boekhouders, Legrandlaan 45, 1050 Brussel - Tel. 02 640 36 40.

Ook het beroep van **vastgoedmakelaar** is gereguleerd. Zij die zich als zelfstandige in dit beroep willen vestigen, moeten houder zijn van een erkend diploma o.m. dit van Ondernemersopleiding vastgoedmakelaar. De houders van een erkend diploma moeten eveneens een stage van één jaar doorlopen.

Inlichtingen: Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, Galerij Rivoli, Em. Clausstraat 49 bus 9, 1180 Brussel - Tel. 02 649 06 11

Het beroep **verzekeringmakelaar** wordt gereguleerd via de wet "Cauwenberghs" van 27.03.1995, (K.B. 25.03.1996), gewijzigd bij de wet van 11.04.1999, wet betreffende de verzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen. Het diploma ondernemersopleiding, uitgereikt voor het beroep van Verzekeringmakelaar, wordt door de Controledienst voor Verzekeringen als bewijs van voldoende beroepskennis aanvaard, mits het voorleggen van een bewijs van ten minste één jaar praktische ervaring. Bijkomende wijziging in de opleidingsbepalingen is de minimumvereiste van het diploma hoger

middelbaar onderwijs, gecombineerd met een gespecialiseerde cursus in verzekeringen.

Inlichtingen: Controledienst voor Verzekeringen, Kortenberglaan 61, 1000 Brussel - Tel. 02 732 00 75.

bedrijfsrevisoren en accountants vallen dan weer onder de wet tot hervorming van het bedrijfsrevisoraat (21 februari 1985).

Inlichtingen:

IBR (Instituut der Bedrijfsrevisoren), Mamixlaan 22, 1000 Brussel - Tel. 02 512 51 36.

IDAC (Instituut der Accountants), Blanckestraat 25, 1050 Brussel - Tel. 02 648 39 68.

De beroepstitels van 'belastingsconsulent' en 'boekhouder-fiscalist' worden door de wetten van 22 april 1999 beschermd. Hierdoor kan iemand slechts die titel voeren indien hij erkend is door respectievelijk het 'Instituut van de Accountants en Belastingconsulenten' (IAB) voor de belastingconsulent en het 'Beroepsinstituut van erkende boekhouders-fiscalisten' (BIBF) voor de boekhouder-fiscalisten. Er zijn bepaalde overgangsmaatregelen voorzien vooraleer de strengere toetredingsvoorwaarden van kracht worden.

Inlichtingen:

IAB, Livomostraat 41, 1050 Brussel - fax 02 543 74 91

BIBF, legrandlaan 45, 1050 Brussel - tel. 02 626 03 80 fax 02 626 03 90

Behalve deze beroepen, die op ongeveer dezelfde basis terugvallen, zijn er nog een aantal beroepen waarvan de titel, via aparte wettelijke bepalingen, beschermd wordt (architect, advocaat, gerechtsdeurwaarder, notaris, wisselagent).

Andere Beroepsuitoefeningsvoorwaarden

Naast de gereguleerde beroepen zijn er nog allerlei beroepsuitoefeningsvoorwaarden die betrekking hebben, zowel op personen die bepaalde beroepsactiviteiten uitoefenen als op de aard van de activiteiten, onderneming of producten.

Belangrijke bijkomende vergunningen zijn de **milieuvergunningen** (geldend voor 52 categorieën van hinderlijke inrichtingen). Het Vlaams Reglement voor Milieuvergunning (VLAREM) onderscheidt 3 klassen van milieubelastende bedrijven: van klasse I, de meest belastende tot klasse III de minst belastende.

Een Klasse I vergunning dient aangevraagd te worden bij de Bestendige Deputatie (voor sommigen mits

voorlegging van een veiligheids- of milieu-effectrapport); Klasse II wordt aangevraagd bij het college van Burgemeester en Schepenen; Klasse III vergt enkel een melding (aangetekend) aan het college van Burgemeester en Schepenen.

Inlichtingen in verband met de milieubepalingen zijn te verkrijgen bij het gemeentebestuur, OVAM, AMINALE, VMM, VLM, GOM,...

Een andere belangrijke vergunning is deze voor de fabricatie, invoer en handel in voedingsmiddelen. Iedereen die na februari 1996 een dergelijke zaak opstart dient een vergunning aan te vragen bij de eetwareninspectie (ministerie Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu). De vergunning geldt voor alle winkels die eetwaren verkopen (ook krantenwinkels, tankstations, apotheken, sportpleinen), horeca, bakkers, slaggers, schoolkeukens,... Om de vergunning te krijgen moet men voldoen aan de reglementering inzake hygiëne.

Inlichtingen: De Ondernemer '99, praktisch jaarboek voor de bedrijfsleider', Kluwer, Rechtswetenschappen België.

Voor de controle van stookolietanks en het afstellen van branders dient men ook de attesten 'controle stookolietanks' en 'brandertehnicus' voor te leggen vooraleer men deze taken kan en mag uitvoeren.

De Centrale examencommissie bij het ministerie van middenstand

Volgens de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen werd er 'per taalrol' een centrale examencommissie opgericht voor de kennis van het bedrijfsbeheer. Voor de Nederlandse taalrol zijn er twee pedagogisch adviseurs van het VIZO aangeduid, de ene als werkend lid, de andere als plaatsvervanger. Ook vanuit onderwijs wordt een werkend en een plaatsvervangend lid aangeduid.

Per taalrol werd voor elk van de 43 gereguleerde beroepen ook een examencommissie opgericht voor de beroepskennis. In deze commissies zetelt, naast een vertegenwoordiger van onderwijs, ook steeds een door het VIZO voorgedragen lid. Voor elke commissie is tevens een regeringscommissaris benoemd, gekozen onder de ambtenaren van niveau I van het departement.

De zittingen vinden plaats in het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad.

Vorming en Opleiding

Deelnemers aan het examen moeten een schriftelijke aanvraag indienen via het Ministerie van Middenstand, Bestuur van het KMO-Beleid, afdeling Reglementering, dienst Handelsberoepen en Ambachten, Organisatie van de Middenstand en Inspectie, Centrale Examencommissie. De commissies houden zitting en beraadslagen binnen de drie maanden na de inschrijving. De programmawet bevestigt de werking van de centrale examencommissie en bepaalt de termijnen waarbinnen de voordracht van de leden dient te gebeuren en de voorwaarden waaraan deze leden moeten voldoen.

Inlichtingen: Ministerie van Middenstand en Landbouw, Centrale Examencommissie. WTC III-26e verdieping, Simon Bolivarlaan 30 - 1000 Brussel. Tel. 02 208 52 33 of 02 208 52 34 of 02 208 52 35 of 02 208 52 36

Bedrijfsadvies

- 2.1 Adviesverlening
- 2.2 Erkenning externe adviseurs
- 2.3 Postuniversitaire opleiding 'Startprogramma voor Ondernemerschap en Consultancy' - 'Master in KMO-management'
- 2.4 Matrix
- 2.5 INSPIRE
- 2.6 KMO-mediatheek

Hoofdstuk 2: Bedrijfsadvies

2

Startende of gevestigde zelfstandigen en KMO's kunnen een beroep doen op de dienstverlening van VIZO bedrijfsadvies voor het inwinnen van advies en begeleiding. Dit advies kan bestaan uit eerstelijnsadvies of managementadvies. Eerstelijnsadvies kan worden gedefinieerd als gratis advies in het kader van het zelfstandig ondernemen. Hierbij analyseren de bedrijfsadviseurs het probleem, ze oriënteren de klant door het meegeven van basisinformatie (beantwoorden van vragen, aanreiken van oplossingen), door het geven van een aanzet tot verdere samenwerking of door het doorverwijzen naar gespecialiseerde organisaties of personen. Managementadvies is het geven van contractueel advies op maat van de ondernemers door het aanbrengen van kennis en het begeleiden van het ondernemingsproject.

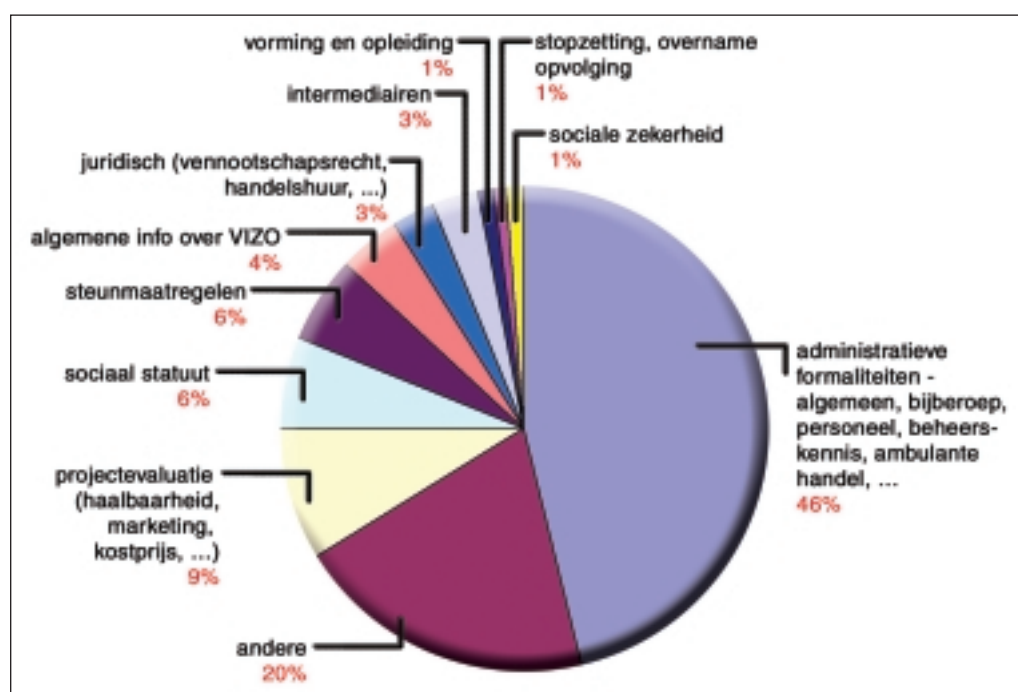
2.1 Adviesverlening

Eerstelijnsadvies

In 2002 deden 3.622 klanten een beroep op VIZO Bedrijfsadvies mbt eerstelijnsadviezen aan starters en gevestigden. Bij de **provinciale diensten** kwamen 76 procent van de klanten aankloppen en bij de **centrale dienst** kwam dit neer op bijna 24 procent. Sinds het najaar van 2001 kunnen de klanten ook on line advies inwinnen op het Adviesforum van het KMOLOKET.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de informatie waar de klanten naar op zoek zijn:

Via digitale weg werden in 2002 de 'Administratieve Formaliteiten voor Startende Zelfstandigen' bijna 9.000 keer gedownload via het KMOLOKET of de VIZO-site.

Bedrijfsadvies

Managementadvies

In 2002 werden door VIZO Bedrijfsadvies 243 contractuele adviezen verstrekt wat overeenstemt met 1.691 halve dagen adviesverstrekking waarvan 69 halve dagen in het kader van een project zoals OVO.

Van de 243 contractuele adviezen waren er 177 adviezen aan starters (tot 5 jaar na de start) en 66 aan gevestigde zelfstandigen en KMO's. Deze vertegenwoordigen respectievelijk 1.098 halve dagen en 593 halve dagen.

	1999*	2000*	2001*	2002*
totaal aantal adviezen	263	266	207	232
totaal aantal halve dagen	1.622	1.548	1.494	1.622
totaal aantal halve dagen per advies	6,16	5,8	7,22	7
aantal adviezen met kredieturen	155	181	168	166
aantal halve dagen	776	965,5	960	1029
aantal halve dagen gratis	706	860,5	866	926

*exclusief projecten

De 5 belangrijkste soorten adviezen waarvoor klanten een beroep doen op de VIZO-bedrijfsadviseurs zijn:

- vestigingsplaatsonderzoek;
- doelpuntonderzoek;
- financieel plan;
- organisatie-onderzoek;
- marketing.

Samenwerking met het Participatiefonds

In 2002 heeft VIZO Bedrijfsadvies een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met het Participatiefonds voor advies aan en begeleiding van startende zelfstandigen. Dit gebeurt in het kader van de Startlening, de 50+-lening en Rosetta.

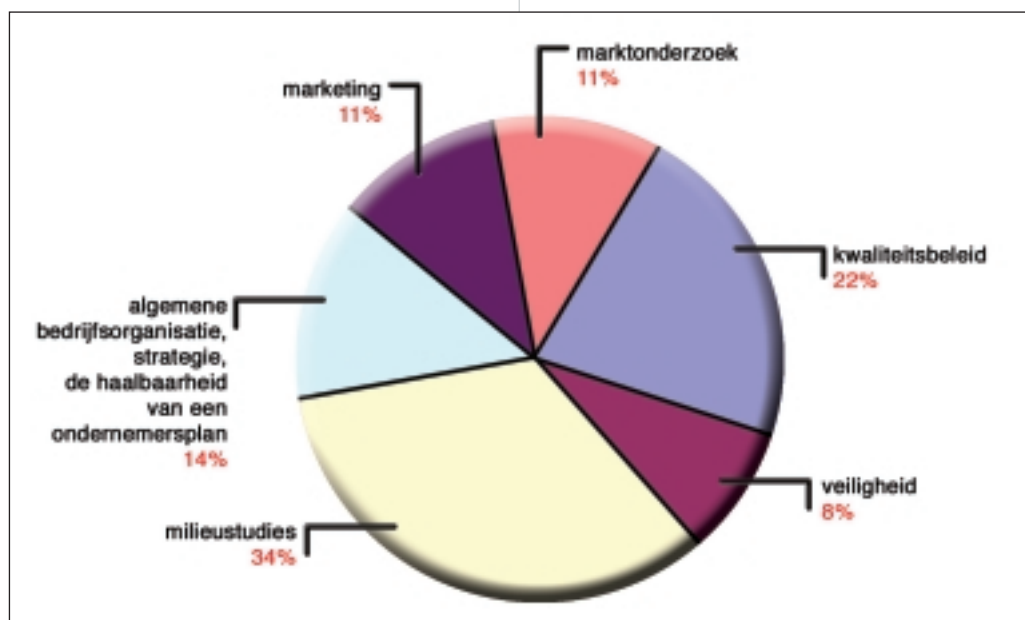
De VIZO-bedrijfsadviseurs hebben 14 dossiers ingediend in het kader van de startlening en 1 in het kader van de 50+-lening. Voor de begeleiding deden 7 startende zelfstandigen een beroep op het VIZO. Dit vertegenwoordigde resp. 45 halve dagen advies en 42 halve dagen begeleiding.

2.2 Erkenning externe adviseurs

Het Vlaamse Gewest geeft steun aan kleine ondernemingen en kandidaat-starters die zich over een bepaald aspect van hun bedrijfsvoering laten adviseren. Tot 5 maart 2003 kunnen ondernemers een beroep doen op een adviespremie als de adviseur erkend is door het VIZO.

Vanaf 5 maart 2003 wordt een nieuwe regeling voor de erkenning van externe adviseurs en adviescheques van kracht. Hiervoor kan men terecht op de website www.vlaanderen.be/adviescheques. Met vragen en opmerkingen kan men terecht bij de Cel Adviescheques - Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap -Markiesstraat 1 - 1000 Brussel.

In 2002 heeft het VIZO 39 externe bedrijfsadviseurs erkend. In de volgende grafiek wordt de verdeling over de verschillende domeinen weergegeven.

2.3 Postuniversitaire opleiding 'Startprogramma voor Ondernemerschap en Consultancy' - 'Master in KMO-management'

Het SOC-programma, de vroegere 'Master in KMO-management' - opleiding tot bedrijfsadviseur voor de KMO - startte in 2002 haar 37ste cyclus. De voltijdse opleiding leidt gedurende acht maanden afgestudeerden van universiteiten en hogescholen op tot KMO-bedrijfsadviseurs. In mei 2003 studeren 9 studenten af. De opleidingscyclus is volledig op het management van de KMO-wereld toegespitst, maar er wordt ook ruime aandacht besteed aan advies- en begeleidingsvaardigheden. Naast de werkseminaries - begeleid door mensen die met beide voeten in de praktijk staan - komen bedrijfsbezoeken, groepswerk en persoonlijkheidsontwikkeling aan bod. Tijdens de afsluitende stage dient gewerkt te worden aan een adviesopdracht waarin verschillende modules van de opleiding geïntegreerd worden.

2.4 Matrix

De Vlaamse regering kende in 2002 een budget van € 125.000 toe voor het activeren van extern bedrijfsadvies. Met de activerings- en netwerkprojecten wil het VIZO de vraag naar en de kwaliteit van de adviesverlening verhogen en advies dichterbij de KMO brengen. Ze geven daarenboven aanleiding tot netwerkvorming tussen alle KMO-adviseurs.

In 2002 werden verschillende initiatieven ter activering van de vraag naar extern advies en ter ondersteuning van de kwaliteit van adviesverlening en de netwerkvorming van de KMO-adviseurs met succes gerealiseerd:

1. Ontwikkeling van het opleidingsprogramma gericht op advies en begeleidingsvaardigheden

Er werden 2 modules inzake adviesverlening georganiseerd. Daarnaast werd ook een oriëntatiemodule

voor startende adviseurs ontwikkeld, die in 2003 zal opgestart worden.

- Coaching van KMO-bedrijfsleiders: Het doel van deze module is het verhogen van het inzicht in het coachingsproces en contactvaardigheden. 11 adviseurs namen hieraan deel.
- Geïntegreerd programma: Advies- en begeleidingsvaardigheden. Centraal hierbij staan het leren onderkennen van alle aspecten van het adviesproces en de verhoging van de eigen efficiëntie. 9 adviseurs namen deel aan het programma dat in april 2002 van start ging en liep tot februari 2003.

2. Intervisiegroepen

Met dit initiatief wil het VIZO aan KMO-adviseurs de mogelijkheid bieden om tijdens periodieke bijeenkomsten ervaringen uit te wisselen en van mekaar te leren. In 2002 waren 3 groepen actief.

3. Matrix-café

Het Matrix-café is gegroeid uit de Matrix-netwerkdag van 2000 op initiatief van enkele KMO-adviseurs. Het zijn periodieke bijeenkomsten waarop adviseurs mekaar op informele manier beter kunnen leren kennen. In 2002 kwamen op 3 avonden 90 adviseurs bijeen.

4. Provinciale initiatieven

In Limburg en West-Vlaanderen werden in 2002 provinciale netwerkdagen georganiseerd, met respectievelijk 40 en 30 deelnemende adviseurs. In Limburg ontstonden 4 werkgroepen waarin enthousiaste adviseurs op regelmatige basis samenkwamen om voornamelijk rond netwerking verschillende projecten uit te werken. De projectgroepen 'Mekaar leren kennen' en 'Ontwikkeling toolbox' zullen ook in 2003 worden verdergezet.

5. Uitbreiding van het KMOLOKET met Matrix-Virtueel

De Matrix-webpagina's vergroten niet enkel de contactmogelijkheden tussen ondernemers en adviseurs maar ondersteunen ook de netwerking en samenwerking tussen adviseurs onderling. Matrix virtueel is opgebouwd uit een open en een gesloten forum. Het open gedeelte bevat alle algemene info over het Matrix-netwerk en een databank van erkende en niet-erkende adviseurs. Deze databank laat ondernemers toe een "adviseur op maat" te vinden. Het gesloten forum met het Matrix E-café, Themagroepen, Zoekertjes en Publicaties is na een eenvoudige registratie voor elke adviseur toegankelijk.

Bezoekersaantallen: de webpagina's voor ondernemers telden 8000 bezoekers, die voor adviseurs 4000

6. Brochure 'Werken met KMO-adviseurs'

De inschakeling van een adviseur kan een belangrijke

Bedrijfsadvies

hefboom zijn voor het succes van een KMO. Met uitzondering van de boekhouder, accountant of bankier is de doorsnee KMO-bedrijfsleider in Vlaanderen echter niet snel geneigd om een beroep te doen op externe adviseurs. Verschillende vragen en bedenkingen liggen aan de basis van deze aarzelende houding: wat mag je van een externe adviseur verwachten en wat niet, op welke gebieden kunnen zij mij helpen, kan ik dit wel betalen, hoe vind ik de juiste adviseur, en hoe werk je nu het best samen met zo'n adviseur, ...? Met de brochure "Werken met KMO-adviseurs" wil het VIZO op de belangrijkste vragen een antwoord bieden. De brochure wil een gids en kompas zijn voor bedrijfsleiders in hun zoektocht in de ondoorzichtige wereld van het externe advies en in de opbouw van een zinvolle en effectieve samenwerking met een externe adviseur. De brochure is gratis te verkrijgen bij het SYNTRA-netwerk, de provinciale diensten van het VIZO of op www.KMOLOKET.be.

7. Vademecum van KMO-adviseurs

Het vademecum is een aanvulbare catalogus met een classificatie per adviesdomein en een identificatie en voorstellingsfiche van elke erkende KMO-adviseur. De realisatie van dit Vademecum is een eerste stap naar het publiek maken van gedetailleerdere info over adviseurs, wat het voor KMO's, tussenpersonen en collega-adviseurs mogelijk zal maken gericht contacten te leggen.

8. Vlaamse Kwaliteitsweek (18 tot 22 november 2002)

In samenwerking met het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg en de INSPIRE-adviseurs nam Matrix deel aan de organisatie van de kwaliteitsweek en het Kwaliteitscongres met als thema "Turbulentie". Op diverse plaatsen in Vlaanderen werden gedurende die week kwaliteitscafé's georganiseerd waar zowel ondernemers als consultants van gedachten konden wisselen over innovatie.

2.5 INSPIRE

Iedere ondernemer is voortdurend op zoek naar manieren om zijn organisatie een grotere dynamiek en weerbaarheid tegenover de concurrentie te geven. Anticiperen op veranderingen in de markt en de rui-

mere omgeving is hierbij van cruciaal belang. Al te vaak richt men hierbij zijn blik naar buiten zonder te beseffen dat er binnen de eigen organisatie vaak een grote bron van onontgonnen capaciteiten, talenten en energie schuilt.

Met het INSPIRE project wil het VIZO samen met het SYNTRA-netwerk en met de steun van het ESF, ondernemingen begeleiden in het groeien naar een organisatie waarin de mens en de ontwikkeling van zijn competenties centraal staan. Mens en organisatie zijn echter onlosmakelijk met elkaar verbonden, daarom gaat de aandacht hierbij zowel naar de ontwikkeling van menselijke competenties als naar organisatorische innovatie.

Om de ondernemer hierin te begeleiden beschikt elke provincie over een INSPIRE-team bestaande uit één innovatie- en twee competentieadviseurs. Daarnaast wordt er ook beroep gedaan op het netwerk van externe adviseurs. Doelgroep van het project zijn het type onderneming waar de bedrijfsleider een sleutelrol bekleedt voor de continuïteit van het bedrijf en die intern niet op experts kan terugvallen (meestal ondernemingen met 10 tot 50 werknemers). Uit vorige projecten en uit de adviespraktijk blijkt dat hier de reële behoefte immers het grootst is.

In 2002 ging - onder het motto "Brenghet beste in uw bedrijf naar boven" - de aandacht vooral naar de uitbouw advies- en begeleidingsvaardigheden en -instrumenten. Men ontwikkelde een 'bedrijfsscan', een vragenlijst waarmee zowel adviseur als ondernemer in een aantal gesprekken een gestructureerd beeld krijgen van de organisatie.

Om het project te promoten bij de ondernemers werden er roadshows en infosessies georganiseerd en was men aanwezig op KMO-contactdagen, beurzen, ... Veel aandacht ging ook naar infoverstrekking naar en via intermediairen (professionele en interprofessionele organisaties, service bedrijven, personeelsclubs, subregionale tewerkstellingscomités, GOM's, provinciebesturen, IWT, ...)

In het kader van de kwaliteitsweek van het Vlaams Centrum voor Kwaliteit (VCK), werden provinciale acties op touw gezet waar begeleiders, KMO-verantwoordelijken en ondersteunende organisaties elkaar vonden rond het thema "Kwaliteit en innovatie". Daarnaast werden workshops ingericht waar bedrijfsleiders konden meemaken wat innovatie en vernieuwing voor hun bedrijf kon betekenen.

Uiteindelijk zijn einde 2002 al meer dan 250 bedrijven in het project gestapt. Ze kregen individuele ondersteuning en begeleiding bij de vernieuwingsprocessen in hun organisatie. De KMO-bedrijfsleiding krijgt hierbij de nodige ondersteuning voor de ontwikkeling van menselijke competenties en de voortdurende vernieuwing van de organisatie.

2.6 KMO-mediatheek

De KMO-mediatheek van het VIZO is een bibliotheek waar starters, ondernemers, bedrijfsadviseurs en geïnteresseerden in Vlaamse vormgeving terecht kunnen voor meer informatie over hun vakgebied. De mediatheek biedt haar bezoekers dan ook een ruim aanbod aan informatiebronnen over de meest diverse aspecten van het ondernemerschap en een unieke collectie op het gebied van Vlaamse vormgeving.

In 2002 was de mediatheek 242 dagen open en ontving in totaal 2.513 bezoekers, wat een gemiddelde oplevert van 10,38 bezoekers per dag. Dit is een stijging met 296 bezoekers (13,35 %) tegenover 2001 en met 596 bezoekers (31,09 %) tegenover 2000. Het bezoekersaantal van de mediatheek blijft dus substantieel stijgen. De bezoekers in 2002 waren voor 45 % VIZO-personeelsleden. De overige 55 % zijn externe bezoekers waaronder startende ondernemers, ambtenaren van andere instellingen, studenten, geïnteresseerden in Vlaamse vormgeving, ... Samen met het bezoekersaantal steeg ook het aantal ontleningen. In 2002 waren dat er 998, terwijl er in 2001, 731 boeken ontleend werden. Dit is een stijging met 26,75 %, die ongetwijfeld niet alleen te wijten is aan de ruimere bekendheid van de mediatheek en de toename van het aantal lezers, maar eveneens aan de grote aandacht die in 2002 besteed werd aan de collectievorming.

Om de collectie beter af te stemmen op de informatiebehoefte van ons doelpubliek werd immers in de eerste plaats een analyse gemaakt van de interesse van de gebruikers van onze bibliotheek en werden vervolgens hoofdzakelijk boeken aangekocht uit het vakgebied waarvoor de nood aan informatie bij het publiek het grootst bleek. Deze peiling legde ook een aantal lacunes bloot in de collectie die in de loop van 2002 eveneens ingevuld werden.

De collectie werd substantieel uitgebreid in 2002. Er werden 2.082 nieuwe titels in de elektronische catalogus ingevoerd, waaronder 558 boeken, 18 brochures, 285 tijdschriftartikels en 1.140 krantenartikels. Vooral in de domeinen bedrijfsbeheer, strategische planning, organisatieverandering, structuur van de onderneming en personeelsbeleid werd de collectie gevoelig versterkt.

KMO-Mediatheek van het VIZO
Kanselarijstraat 19
1000 Brussel

Iedere werkdag open tussen 9u en 16u
Vrij toegankelijk, gratis uitleen
Voor informatie: 02-227 49 82 of
mediatheek@vizo.be

De catalogus van de KMO-mediatheek kan op www.VIZO.be geraadpleegd worden.

Bedrijfsadvies

Vormgeving

- 3.1 De Talentscouting
- 3.2 Promotie en bevordering van vormgeving
- 3.3 Internationale projecten
- 3.4 Commissie Vormgeving

Hoofdstuk 3: Vormgeving

3

Het meest opvallende in deze jaarwerking is de toenemende invloed van de galerie. Het aantal bezoekers daalde weliswaar lichtjes omdat twee belangrijke activiteiten (het Designerweekend en Vlaanderendag niet doorgingen), maar de toenemende invloed is duidelijk te merken aan de vragen uit binnen- en buitenland om te kunnen exposeren in deze uitstekend gesitueerde locatie. De galerie is tegelijkertijd een baken voor het VIZO en voor Design in Vlaanderen. Interessant is ook de uitstraling naar Brussel en Wallonië, waar de noodzaak van een galerie zoals die van het VIZO, een centrum voor vormgeving met een duidelijk zichtbare publieke tentoonstellingsruimte, sterk gevoeld wordt.

De samenwerking met het Huis voor Kunstambachten in Brussel wordt voorlopig onderbroken wegens de zware financiële problemen van deze organisatie, die voorlopig een slapend bestaan leidt. De verdere netwerking met Brussel en Wallonië wordt gegarandeerd door de samenwerking met WCC Belgique Francophone en de werking met Pro Materia, twee vzw's die zich inzetten voor resp. hedendaagse kunstambachten en design. 2002 was een jaar waarin de internationale netwerking concreet vorm aannam door het voltooiën van het Composites-on-Tour project onder de coördinatie van de Katholieke Universiteit van Leuven en het opstarten van het European Design Forum. Het Composites-on-Tour resulteerde in een geslaagde tentoonstelling in de Galerie van het VIZO met de resultaten van de Internationale Design wedstrijd die we in dit kader organiseerden en een druk bijgewoonde internationale workshop over Designmanagement.

VIZO is coördinator voor het EDF project, in het kader van het programma Culture 2000 van de Europese Commissie. De missie van dit project is design in al zijn aspecten dichterbij het publiek te brengen en de professionele designers en design bedrijven verder te promoten. VIZO werkt daarvoor samen met het Designcentrum te Essen in Duitsland, het museum te Castelvecchio bij Verona in Italië, The lighthouse in Glasgow Schotland, het Designmuseum te Helsinki in Finland en de vereniging Pro Materia te Brussel.

De inhoud van dit project wordt gedragen door het organiseren van een serie workshops rond thema's die vallen binnen de specifieke werking van de partners, een algemeen congres begin 2005 en het uitgeven van een Critical Overview over Design in Europe. Het project stelde het VIZO in staat twee personeelsleden aan te werven voor drie jaar om het project verder te begeleiden.

Een andere vorm van netwerking ontstond eind 2002 met het Departement Economie van de Vlaamse Gemeenschap, dat de organisatie van twee studies over design financierde. De studies zelf worden in 2003 opgestart. Onderwerpen van onderzoek zijn de economische impact van design op het bedrijfsleven in Vlaanderen en een vergelijkende studie naar de situatie van verschillende designcentra in Europa. Beide onderzoeken dienen om een aantal beleidsbeslissingen te nemen.

De laatste belangrijke vorm van netwerken was deze met de bedrijven. Via workshops over het management van design in de KMO bereikten het VIZO 22 bedrijven, die nadien op een of andere manier design implementeerden in hun werking.

Hiermee sluit de Dienst Vormgeving opnieuw een succesvol jaar af. Alle activiteiten, Kwintessens, de

subsidiepolitiek, vooral de galerie en de workshops, de studies, en het algemene imago van de Dienst Vormgeving gingen erop vooruit.

3.1 De Talentscouting

Het VIZO organiseert tweemaal per jaar een talentscouting waardoor het zijn inventarisatie op het vlak van hedendaagse systematisch actualiseert: de Lente- en Herfstselecties. De jury wordt samengesteld door externe specialisten en generalisten, en leden van de Dienst Vormgeving.

Lenteselecties, 26 maart 2002

Samenstelling van de jury:
Hilde Bouchez, journaliste en hoofdredacteur Beople;
Guy Vermeirsch, zaakvoerder 't Huis van Oordeghem (design tuinmeubelen); Hilde Van Belleghem, juweelontwerpster; Daniël Weinberger, juweelontwerper; Katrien Rondelez, textielontwerpster; Marie Mees, textielontwerpster; Tim Oeyen, grafisch ontwerper en Art Director Knack Weekend, Luk Mestdagh, grafisch ontwerper en docent Provinciale Hogeschool Limburg; Mieke Everaet, keramiste; Tjok Dessauvage, keramist; Sandra Declerck, glaskunstenares; Lut De Vogelaere, glasontwerpster; Fabiaan Van Severen, meubelontwerper; André Verroken, meubelontwerper; Bruno Meeus, industrieel ontwerper en voorzitter UDB; Jan Van Lierde, architect. Johan Valcke, Directeur dienst Vormgeving VIZO; Inge Vranken, adviseur dienst Vormgeving VIZO.

Erkende ontwerpers:

Tijdens de Lenteselecties werden Cathérine Biasino en Kristel Peters (textiel), Xavier Lust (meubelen), Parcifal Neyt (grafische vormgeving) en Ira Van de Vondel (juwelen) erkend.

Herfstselecties, 21 november 2002

Samenstelling van de jury:
Veerle Wenes, zaakvoerder Scritto, trendwatcher; Francis Smets, designfilosoof; Hilde De Decker, juweelontwerpster; Peter Vermandere, juweelontwerper en galerist; Anita Evenepoel, textielontwerpster; Cecile De Kegel, textielontwerpster; Rudy Vercruysse, uitgever; Lia Schelkens, grafisch vormgeefster, docent Karel De Grote-Hogeschool Antwerpen; Johan Van Geert, keramist; Jeanine Vriens, keramiste; Marie-Paule Grusenmeyer, glaskunstenares (vlak glas) en galeriste; Wouter Bolangier, glaskunstenaar (hot glass) en docent Academie Antwerpen; Luc Ramael, meubelontwerper; Linda Raets, zaakvoerder designzaak Surplus; Philippe Neerman, industrieel vormgever; Wim Vandenhende (Pars Pro Toto), industrieel vormgever; Johan Valcke, Directeur dienst Vormgeving VIZO; Christian Oosterlinck, Adviseur dienst Vormgeving VIZO.

Vormgeving

Erkende ontwerpers:

Tijdens de Herfstselecties waren dat Nilton Cunha (juwelen), Kathleen Frisson (juwelen), Sara Gies (juwelen), Dion Boodts (grafische vormgeving), Anita Nevens (meubelontwerp en interieurobjecten), VOF Van Belle & Serruys: Tom Van Belle en Olivier Serruys (meubelontwerp en interieurobjecten), Antoine Van Loocke (meubelontwerp en interieurobjecten), Jan Kupperts + Michaël Verheyden (industriële vormgeving), Stefan Schöning (industriële vormgeving) en ZEO atelier van Karen Segers en Vincent Willaert (industriële vormgeving)

In de loop van 2002 werden er in totaal 14 ontwerpers erkend door het VIZO.

3.2 Promotie en bevordering van vormgeving

• De Galerie

In 2002 draaide de Galerie van het VIZO op volle kracht. Omwille van de grote vraag werd dit jaar het reeds hoge ritme van 6 tentoonstellingen nog opgedreven naar 7, telkens voor een periode van vijf à zeven weken. Vooral de tentoonstellingen "Een Nieuw België", "Ladders zat" en "De Rijzende Zon" waren de blikvangers van het jaar.

Het bezoekersaantal (6.126) is met 19% gedaald tegenover 2001. 2001 was dan ook een topjaar met verschillende grote publieksevenementen waar het VIZO dit jaar niet aan meedeed of die slechts om de twee jaar doorgaan. De trouwe bezoekers bleven zeker komen en ook in de belangrijkste media worden de tentoonstellingen van het VIZO een vast item (De Standaard, De Financieel Economische Tijd, De Morgen, Het Laatste Nieuws, Weekend Knack, Actief Wonen, Beter Wonen, Feeling Wonen). Ook met radio en TV werden nauwe contacten onderhouden (Radio 1: Heldenmoed, Radio Klara, FM Brussel, Vitaya). Ook de Franstalige pers ontdekte de Galerie en schrijft regelmatig over de tentoonstellingen. De tentoonstellingen werden ook opgenomen in het programma van scholen, culturele verenigingen en organisatoren van stadsrondleidingen. De Galerie werd regelmatig gekozen als locatie voor persconferenties en andere evenementen.

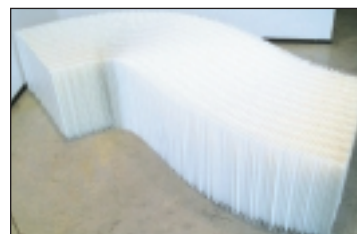
Tijdens de vernissages is de Galerie uitgegroeid tot een ontmoetingsplek voor de ontwerpers en het designminnend publiek (galeriehouders, designwinkels, bedrijven, pers, e.a.) en werden telkens gemiddeld 200 à 250 aanwezigen geteld.

De Lente- en de Herfstselecties van 2001 resulteerden in het voorjaar 2002 in de tentoonstelling **De Nieuwe Oogst**. Van 24 januari tot 4 maart werd aan het publiek het werk getoond van **27 ontwerpers**. (zie Lente- en Herfstselecties). 930 bezoekers vonden de weg naar deze tentoonstelling.

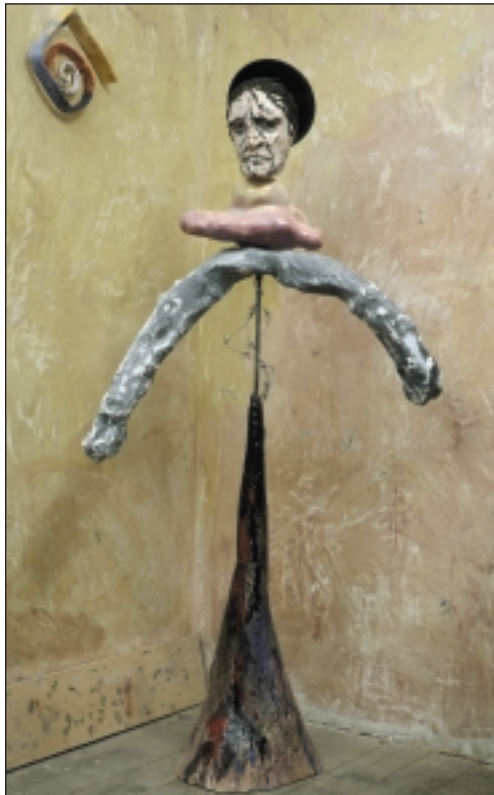
Peter Van Riet voor Unic Design: "2Sit"

De tweede tentoonstelling van het jaar, **Een Nieuw België. Ideeën, technieken en materialen** (14 maart – 21 april) was de eerste in samenwerking met een Waalse tegenhanger, in dit geval het MMAP/HKRA (Brussel) en moet beschouwd worden als belangrijke stimulans voor innovatie op het vlak van concepten, materialen en technieken. De tentoonstelling liep op twee plaatsen, de Galerie en het CIVA (Brussel). Alle door het VIZO erkende ontwerpers werden aangeschreven. Een vierkoppige jury, voorgezeten door Philippe Neerman, beoordeelde de inzendingen. Er werden **31 ontwerpers** uit Vlaanderen geselecteerd en 13 uit het Franstalig landsgedeelte : Leo Aerts (Alinea), L'Anverre, Bart Baccame, Ricky Balboa, Steven Brouns & Serge Haeltermans (JZUZ), Bob Daenen (Tupperware), Nora De Rudder, Lut De Vogelaere, Caroline Dobbs, Anita Evenepoel, Olivier Gilson, Martine Gyselbrecht, Henri Jacobs, Vincent Jalet, Philippe Jeghers (Naos Atelier), Rembrandt Jordan, Jean-Antoine Keup (Opdermillen), Lydia Kümel (Vezet), Luc Lemahieu (NAOS), Xavier Lust (X-Lust), Patrick Marchal, Bruno Meeus, Quinze&Milan, Katrien Rondelez & Francis Capes, Henriette Michaux, Anita Nevens, Jean-François d'Or (Lou D'Or, i.s.m. Philippe Gransart), Lucille Soufflet, Maxime Szyf, Annick Tapernoux (ATX Creations), Sylvie Vandenhoecke, Francine Van der Biest, Luk van der Hallen, Diederick Van Hövell, Peter Vanooteghem, Bruno Van Roey, Maarten Van Severen, Hubert Verstraeten, Luc Vincent, Steven Vindevogel (Barco), Tine Vindevogel, Serge Vizcaino, Weyers&Borms, Gie Wollaert.

Charles Kaisin:
"Blanc Extensible"

De kwaliteit van de tentoongestelde producten lag uitermate hoog. De pers toonde uitzonderlijk veel interesse. 877 mensen bezochten de tentoonstelling. Studenten van Sint-Lucas Gent, de Interieurafdeling van PHAI in Diepenbeek en het Institut pour l'Architecture te Brussel kregen een rondleiding.

Slepe: "Zelfportret"

Naar aanleiding van de jaarlijkse publicatie van het **monografisch cahier** wordt naar gewoonte een tentoonstelling georganiseerd in de Galerie (2 mei – 9 juni) rond het oeuvre van de kunstenaar. In dit geval werd het werk van Slepe besproken. Het was een ongewone tentoonstelling waarin voortdurend het raakvlak tussen beeldende en toegepaste keramiek aangesneden werd. De opkomst voor deze tentoonstelling ligt beduidend lager: slechts 617 bezoekers. Waarschijnlijk moet dit gezocht worden in het sociale isolement waarin deze talentvolle doch onvolprezen kunstenaar zich op dat moment had gehuld en in het feit dat het publiek van de Galerie onvoldoende vertrouwd is met dit aspect van vormgeving.

Met de tentoonstelling **Ladders zat** (20 juni – 27 augustus) kondigde het VIZO een boeiende zomer aan. Voor deze tentoonstelling sprak het ontwerperscollectief LABO vzw het VIZO aan om samen te werken. Alle door VIZO erkende ontwerpers werden

Patrick Hoet: "Pantoffelheld"

aangeschreven, samen met enkele door Labo gesuggereerde designers. 102 voorstellen werden ingezonden waarvan er 51 werden geselecteerd. Dergelijke initiatieven stimuleren zeer duidelijk de ontwerpers om creatief om te springen met een bepaald thema. Deelnemers : Anke Akerboom, An Alleweireldt, Bart Baccarne, Vanessa Barbier, Huub Berger, Bram Bo, Kurt Carmans, Casimir, Wim Celis, Ludovic Colpaert, Jochen Cypers, Nele De Block, Trui Demarcke, Kris

Roel Vandebeek: "Groot Bereik Ladder"

Vormgeving

Demey, Hans De Pelsmacker, Marie-Claire Desmedt, Paul Fastré, Eddy Fontaine, Thessa Goossens, Davy Grosemans & Lam Ching Pang & Laura Meriruoho, Hermans & Vanderheyden, Wim & Jan W. Hespeel, El Hoeben, Patrick Hoet, Suzon Ingber, Jo Klaps, Lydia Kümel, An Lanckman, Eric Laroye, Leen Lybeer, Yves Malfliet, Idir Mecibah, Piro Pallaghy, Inge Panneels, Rudi Respeel, Ick Reuvis, Liesbeth Stas, Mark Supply, Maxime Szyf, Roel Vandebek, Roos Vandeveld, Rik Vandeweghe, Johan Van Geert, Peter Vanooteghem, Christine Vanoppen, Carine Verdonck, Jeannine Vrins, Johan Walraevens, Jean Wauters, Weyers & Borms, Gie Wollaert.

De tentoonstelling trok 1.027 bezoekers. Minister van Cultuur, Paul Van Grembergen, bezocht de Galerie op 21 augustus.

De tentoonstelling **"De Rijzende Zon"** opende twee weken later (haar deuren op 20 september – 27 oktober). De positieve reacties bleven niet uit, de tentoonstelling bracht een selectie van producten die stuk voor stuk staaltjes bleken van virtuositeit en creativiteit. Op de opening zelf waren **13 Japanse ontwerpers aanwezig**. Deze tentoonstelling was een uitwisselingsproject tussen VIZO en JCDA (Japan Crafts and Design Association). Wij toonden in 1999 onze juwelen tentoonstelling in Tokio.

Volgende ontwerpers namen deel : KISHI Teiko (juwelen), MAKINO Midori (juwelen), MIZUNO Seiko (juwelen), NAKANO Kaoru (juwelen), NAKAYAMA Aya (juwelen), SERA Keiko (juwelen), UNNO Eriko (juwelen), AIKAWA Shigetaka (interieurobjecten), HIRAMATSU Yasuki (interieurobjecten), ISHII Katsumi (interieurobjecten), KAKUTA Noriichi (interieurobjecten), MITSUMOTO Takeshi (interieurobjecten), TAKAMITSU Toshinobu (interieurobjecten), KADOTA Kyoko (schoeisel), KUMON Chiyoko (textiel), NAGANO Machiko (verlichting), UEDA Kyoko (textiel), FUJII Tsuneo (meubelobjecten), HAYASHI Hisao (verlichting), MITANI Ryuji (interieurobjecten), NAKAYAMA Jiro (meubelobjecten), TEZUKA Hideaki (lakwerk), IDO Masanobu (keramiek), MIYAWAKI Akihiko (keramiek), ISOGAI Akihiro (glas), MAIO Motoko (kamerschermen).

Toshinobu Takamitsu en Motoko Maio gaven een lezing op 20 september.

De Galerie werd door de vzw **Internationale Orgelweek** uitgekozen als decor voor een receptie (20 en 27 oktober) en door Fernand Baudin voor de presentatie van zijn monografie (23 oktober).

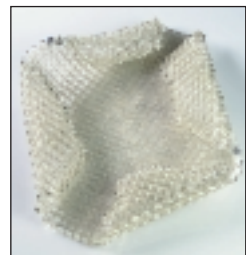
In het kader van het Europees project **"Composites-on-Tour"** schreef het VIZO een wedstrijd uit rond het ontwerpen van producten in composiet. Van 7 november tot 1 december werden de 17 geselecteerde producten getoond in de Galerie (zie hiervoor onder "Composites-on-tour").

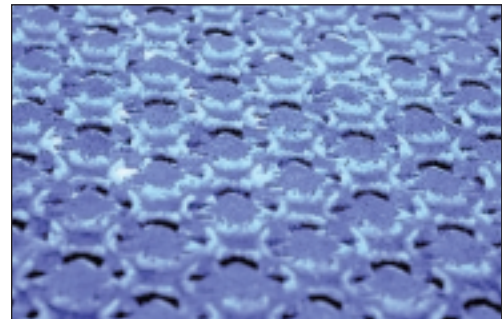
André Verroken: "Entredeux I"

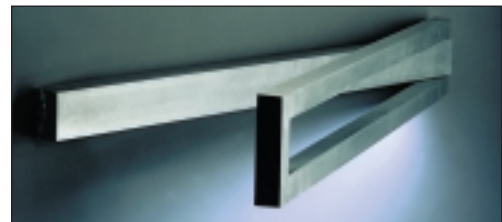
Verhaert: "Alcatel Modem"

Salima Thakker: "Modulaire schaal, zilver"

Sylvie Vandenhoecke: "Latitude A"

Hans De Pelsmacker voor Light: "Frame"

Op het einde van het jaar, 12 december, reikte het VIZO in aanwezigheid van 212 belangstellenden voor de 9de maal zijn **Henry van de Velde Prijzen 2002** uit. De tentoonstelling liep tot 2 februari 2003 en telde 801 bezoekers.

Laureaten waren : meubelontwerper André Verroken (Prijs voor Loopbaan), Firma Verhaert uit Kruikeke (Prijs voor Bedrijf), glasontwerpster Sylvie Vandenhoecke (Prijs voor Jong Talent) en juweelontwerpster en zilversmid Salima Thakker (Prijs voor Beste Product). In de categorie Beste Product werd ook een selectie getoond van de kandidaten met werk van Adriaan Debruyne (Pilipili Productontwerp

bvba), Davy Grosemans (Das Ding), Bram Bo, Luc Lemahieu (Nios), Idir Mecibah, Peter Van Riet (for JONGFORM), Peter Vanooteghem (for DARK), Hans De Pelsmacker (for LIGHT), Lut De Vogelaere, Fabiaan Van Severen.

Het O-L-Vrouw Instituut van Tienen bezoekt de tentoonstelling.

• Onthaal en Mediatheek

Parallel aan de tentoonstellingen in de Galerie van het VIZO, worden de vitrine in het Onthaal en de vensters van de Mediatheek als tentoonstellingsruimtes benut door één ontwerper. In 2002 kwamen volgende ontwerpers aan bod:

Maxime Szyf, met werk voor De Ster en Samsonite (januari – februari)

Anverre, collectie vazen (maart – april)

Anita Evenepoel, collectie Pret-A-Partir (mei – juni)

Ludovic Colpaert, juwelen (juni – augustus)

Nele De Block, stoffen en tassen voor Betet Skara (september - oktober)

Weyers & Borms, verlichting (oktober – december)

VIZO-Dienst Vormgeving op de ontbijttafel van Hans De Pelsmacker

Idir Mecibah: "I.M Lobi III"

Idir Mecibah: "I.M Lobi III"

• Beurzen

Casa Europea (10 – 18 februari), Antwerpen.

Het VIZO presenteerde op Casa Europea de eigen tijdschriftenkiosk, een ontwerp van Peter Van Riet. Op de stand werd daarnaast werk getoond van Hans De Pelsmacker. Bedoeling was een testopstelling te doen rond een promotiestand voor Kwintessens op Interieur.

Interieur (18-27 oktober 2002)

Een stand werd uitgewerkt rond het thema "Souvenirs". Het concept kwam tot stand na brainstorming van een multidisciplinair comité: Randoald Sabbe (grafisch vormgever), Lieven Herremans (fotograaf), Francis Smets (designfilosoof), Peter Van Riet (ontwerper) en de Dienst Vormgeving. Op de stand werden meubelen gepresenteerd van Idir Mecibah, Quinze & Milan en Hans De Pelsmacker. Bedoeling was dat iedereen een souvenir aan Interieur mee naar huis kreeg, een foto van zichzelf op één van de gepresenteerde meubelen. Op dit souvenir bevond zich informatie over Kwintessens en de Dienst Vormgeving.

Sfeer, expohallen, Gent (2003)

De voorbereidingen werden getroffen om een partner te worden in de interieur-exterieur beurs Sfeer. VIZO wordt er partner van Flanders Expo en Scritto. De bedoeling is een financieel laagdrempelige, maar kwaliteitsvolle beurs voor jonge designers te organiseren.

• Tentoonstellingen

Glass Art Society (USA) in Amsterdam, mei 2002

Naar aanleiding van de jaarvergadering van de GAS (Glass Art Society) in Amsterdam werd het VIZO uitgenodigd een selectie te maken van Belgische glaskunstenaars binnen het kader van de internationale tentoonstelling "Young and hot, emerging glass artists in Europe". Deze tentoonstelling liep van 30 mei tot 10 juni 2002 in de Sociëteit Baby. Sylvie Vandenhoeck en Christine Vanoppen voor Studioglas en Lut De

Vormgeving

Vogelaere voor vlakglas werden geselecteerd. Tevens nodigde het VIZO twee franstaligen uit: Henriette Michaux en Charles Kaisin, beiden industrieel designer die (artisaan, geblazen) glas op een heel specifieke manier verwerken.

In het Vlaamse Cultureel Centrum De Brakke Grond werd de tentoonstelling "Studio Glass in Belgium-Flanders" gebracht. Deze expo liep van 24 mei tot en met 15 juni. Ingrid Arts, Wouter Bolangier, Sandra De Clerck, Pierre Declerck, L'anverre, Camille Jacobs, Hennie Van Engeland, Christine Vanoppen en Jan Willem Van Zijst namen deel.

De 3e Triennale voor Vormgeving, "Komt dat zien!", over Vormgeving en Reclame

Over de Triennale is reeds uitgebreid bericht in het jaarverslag 2001, vandaar volgend korte bericht: De 3e Triennale, opgestart op 14 december 2001, liep tot en met 24 februari 2002 in het Design museum Gent. De tentoonstelling bracht 40 campagnes, gemaakt door 15 reclamebureaus. De criteria van de jury, bevoegd voor de selectie, waren beeld, tekst, typografie, humor, copywriting en het evenwicht tussen al die elementen. De campagnes geven een overzicht van het beste van Belgische campagnes van de afgelopen 10 jaar.

De tentoonstelling lokte 13.248 bezoekers naar het museum. De pers berichtte er 45 keer over, waaronder alle grote kranten en zenders.

Bij de tentoonstelling hoorde ook een catalogus en de website www.komtdatzien.be. Naar aanleiding van de tentoonstelling was er ook een druk bijgewoond symposium, waarover meer bij WORKSHOPS.

Biennale Internationale Design 2002, Saint-Etienne.

Van 16 tot en met 24 november had in Saint-Etienne, Frankrijk, de 3e Design Biennale plaats. Dit evenement verschilt grondig van andere design events en beurzen. Ontwerpers van over de hele wereld kunnen zich hier gratis tonen aan geïnteresseerden. Ruimte en tentoonstellingsmateriaal worden door de organisatoren voorzien, net zoals een hele rits neven-evenementen als tentoonstellingen, debatten, shows, ... De deelnemers moeten enkel transport en hun reis naar Frankrijk voorzien.

Om de drempel voor de ontwerpers nog lager te maken, is er door de dienst Vormgeving een groepsstand georganiseerd. Dit hield ondermeer in dat transport en opstellen door ons gebeurd is. De aanwezigheid werd verder versterkt door een folder onder de naam "Greetings from Belgium – Flanders". In de folder werden de deelnemende Vlaamse ontwerpers kort voorgesteld aan de hand van een foto van hun werk en hun coördinaten. De deelnemende ontwerpers waren:

An Alleweireldt, juweelontwerpster; Karin Carmeliet, juweelontwerpster; Claire Bataille & Paul Ibens, meubelontwerpers; Cynthia Jacobs, juweelontwerpster; Lydia Kümel, meubelontwerpster; Idir Mecibah, meubelontwerper; Jean Meirlaen, meubelontwerper;

Quinze & Milan, meubelontwerpers; Katrien Rondelez, textielontwerpster; Fabiaan Van Severen, meubelontwerper; Danny Venlet, meubelontwerper; André Verroken, meubelontwerper en Jean Wauters, meubelontwerper.

De Vlaamse deelname is niet onopgemerkt voorbij gegaan in de pers. Een foto van de stand verscheen zelfs in de Litouwse vakpers. Danny Venlet werd met zijn Easy Rider genomineerd voor de "Prix du Meilleur Design Industriel".

SAD, mei 2002, Parijs.

I.s.m. het Huis voor Kunstambachten te Brussel delegeerde het VIZO een aantal Vlaamse designers naar het S.A.D. (Salon des Arts Décoratifs) in Parijs. André Verroken, Quinze & Milan en Maarten Van Severen werden gevraagd.

"Iconen van design in Vlaanderen"

Op uitnodiging van het Vlaams Parlement stelde het VIZO voor een designtentoonstelling te houden in de loketten zaal van het "Oude Postcheque gebouw". Dit is de werktitel van een tentoonstelling die in oktober 2003 zal worden gehouden en waarvoor de voorbereidingen en de selectie i.s.m. het Designmuseum te Gent werden aangevat.

• Publicaties

Kwintessens en nieuwsbrief

Het tijdschrift Kwintessens telde eind 2002 926 abonnees, waarvan 39 ruilabbonnementen en 238 gratis abonnementen. Kwintessens had in 2002 themanummers rond Papier, Mobiliteit en reizen, Composieten en Humor in de vormgeving. De vormgeving werd respectievelijk toevertrouwd aan Boudewijn Delaere, Annelies Van Eycken, Sander Vermeulen en Parcifal Neyt, de fotografie van de portfolio gebeurde door Frank Michta, Pat Verbruggen, Studio Verme en Kris Van Beek.

Op het einde van het jaar werd een abonnementenactie op het getouw gezet waarbij de lezers 5 bar-krukken en 2 stoelen, ontworpen door Peter Van Riet en in productie bij Unic Desgn, konden winnen.

Cahiers

In 2002 publiceerde VIZO vormgeving het Cahier "Sleppe, een keramisch zelfportret uit" i.s.m. Stichting Kunstboek en geschreven door Fien De Keulenaer. Dit cahier was het vierde in de reeks waarbij een afstuderende kunstwetenschapper de kans krijgt voor een eerste belangrijke publicatie. Tegelijkertijd wordt er een referentiewerk gerealiseerd en promoot VIZO op een wetenschappelijk manier het werk van een voortrekker van vormgeving in Vlaanderen. Daarnaast werd alvast gestart met de voorbereidingen voor de uitgave van het vijfde cahier rond Siegfried De Buck van de hand van Ann Vandenbroucke.

• Workshops en seminars voor designers en bedrijven

Symposium: Vormgeving, een meerwaarde in de reclame

In het kader van de lopende Triënnale "Komt dat zien" over vormgeving en communicatie, organiseerde de Dienst Vormgeving op 25 januari 2002 een seminarie waarbij 4 leden van vooraanstaande reclamebureaus hun creatieve aanpak uiteen zetten: Lowe, TBWA\Brussels, Euro RSCG United, Saatchi & Saatchi. Ze brachten de ontstaansgeschiedenis van nationale en internationale reclamecampagnes en lieten de toehoorders meekijken achter de schermen. Met 150 toehoorders, waaronder vooral studenten en een aantal communicatiebedrijven, bleek dit een voltrefter te zijn.

Workshop: Management en Communicatie of "Goede Communicatie, een troef"

Op 28 maart 2002 volgden 8 deelnemende bedrijven deze workshop rond reclame, huisstijl en webdesign. Uit de evaluatieronde bleken zowel sprekers als deelnemers erg tevreden te zijn en zeker overtuigd dat grafische vormgeving, op welk vlak ook, een kritische succesfactor is voor een bedrijf, zeker bij veranderingsprocessen en gewijzigde doelstellingen, alsook een krachtig instrument om een voorsprong op de concurrentie te kunnen nemen én behouden.

• Vertegenwoordigingen

Johan Valcke vertegenwoordigde het VIZO in de Commissie Beeldende Kunst van de Provincie Oost-Vlaanderen (sinds 1995), de Raad van Beheer, de Algemene Ledenvergadering en de Adviescommissie van het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten, Vlaanderen (sinds 1996), de Raad van Bestuur van het Nieuwpoortheater (sinds 1996), in het Huis voor kunst- en restauratieambachten, Brussel als ondervoorzitter, in de visitatiecommissies van het Ministerie van Onderwijs i.v.m. de opleiding Interieurvormgeving in de Hogescholen Sint Lukas Schaarbeek, Sint Lucas Gent, de Hogeschool Gent (De Bijloke) en de Katholieke Hogeschool Mechelen. Verder was hij lid van de jury van de Hogeschool Antwerpen voor de afdeling edelsmeedkunst en het Platform voor Productontwikkeling. Hij werd uitgenodigd als jurylid voor de meubel designprijs Litexpo in Vilnius, Litouwen. Het Departement Kunstwetenschappen van de Katholieke Universiteit Leuven verzocht hem de thesis van Astrid Fobelets te begeleiden over het werk van Jean Lemmens. Hij werd eveneens gevraagd om de meubilering van het nieuwe Huis van de Vlaamse Parlementariërs in Brussel door middel van een wedstrijd te helpen verzorgen. Nadat de wedstrijd om vele redenen werd afgelast, werd hij gevraagd te zetelen in de gunningscommissie voor aankoop van designmeubilair voor ditzelfde gebouw.

Inge Vranken werd gevraagd als jurylid voor personeelsaanwerving in het C.C. Scharpoord (Knokke), jurylid Keramiekiënnale Brasschaat (12 mei), lid van de examencommissie "Afstudeerproject Interieurprojecten en Meubelmeesterstuk Interieurarchitectuur" (Henry van de Velde-Instituut Antwerpen, 18 juni), jurylid Afstudeerprojecten aan de Katholieke Hogeschool Genk, Departement Productontwikkeling (22 juni), als lid van de Commissie Cultuur van de Provincie Vlaams-Brabant, als jurylid Afstudeerprojecten aan de Designacademy Eindhoven, als jurylid Provinciale Prijzen voor Vormgeving Oost-Vlaanderen, als lid van de Departementale Raad van Sint-Lucas Gent-Brussel

Ingrid Vandenhoudt was jurylid van de Hogeschool wedstrijd Exit ingericht door Belgochrome en OPTIMO te Gent.

3.3 Internationale projecten

• Europees project "Composites-on-Tour"

7 Europese organisaties werkten samen in het kader van de "Raising Public Awareness", programma van de Europese commissie rond "Composietmaterialen". De projectpartners zijn: K.U. Leuven (B), Universiteit van Liverpool (UK), Universiteit van Napels (I), VIZO Dienst Vormgeving (B), Design Museum Gent (B), Compositrailer (B), Technische Universiteit Delft (NL).

Het VIZO Dienst Vormgeving neemt de organisatie op zich van de "International Composites Design Competition for professional designers", de universiteit van Liverpool organiseert de designwedstrijd voor studenten.

Op 31 januari 2001 werd het volledige project, waaronder de International Design Competition for professional designers, tijdens een persconferentie voorgesteld.

In totaal werden 244 perskanalen (regionale, Belgische, internationale) aangeschreven. De 10.000 gedrukte affiches/wedstrijdreglementen werden verder verstuurd en verdeeld aan de 370 VIZO - geselecteerde designers in Vlaanderen; 158 adressen van ICSID (International Council of Societies of Industrial Design), 200 adressen van het WCC (World Crafts Council), ontvingen elk 24 affiches/wedstrijdreglementen om verder te verspreiden. Deze designorganisaties zijn verspreid over de hele wereld. Ook naar 25 internationale elektronische designnieuwsbrieven werden de persartikels met wedstrijdreglement gemaïld. Aan alle Belgische design- en interieurscholen werden de 2 designwedstrijden (professionals/students) bekend gemaakt. (februari 2003)

Er verschenen 2 paginagrote advertenties in 2 bekende internationale designtijdschriften DOMUS en BLUEPRINT, ontworpen door Jo Klaps. (maart 2003).

Vormgeving

Tijdens de JEC beurs in Parijs (8 tot 11 april) heeft het VIZO samen met de K.U. Leuven het volledige project waaronder de wedstrijd op een eigen stand extra in de kijker gebracht.

Uiteraard werd de wedstrijd aangekondigd op de eigen www.compositesontour.be webstek.

Op 15/05/2003 waren er 28 designers uit 14 verschillende landen ingeschreven met 37 producten. Eind mei maakten het VIZO en de K.U. Leuven een presentatie. Zo bleven er 31 producten van 23 designers, uit 11 verschillende landen over: Groot-Brittannië, België, Duitsland, Nederland, Israël, Finland, Portugal, Denemarken, Australië, Hongkong, Italië.

Op 06 - 07/06/2002, tijdens de "European Conference on Composite Materials" (ECCM-10) te Brugge, in het congrescentrum Oud St. Jan, vonden de selecties plaats van de 2 designwedstrijden (professionele designers en studenten).

De Composites-on-Tour jury, samengesteld uit de wetenschappers van het 'Composites-on-Tour' team en een aantal personen uit de designwereld, was voor beide wedstrijden dezelfde:

Caroline Baillie, Dr. Deputy Director, Centre for Materials Education, University of Liverpool (UK), Gijs Bakker, designer, coördinator van de 'Droogdesign'-projecten, adviseur van het American Craft Museum, New York (NL), Adriaan Beukers, Prof. Faculteit der Luchtvaart van de Technische Universiteit Delft (NL), Ignazio Crivelli-Visconti, Prof. Universiteit Napels, President of the European Society of Composite Materials (IT), Riccardo Dalisi, designer, Prof. Directeur van de Industriële Design School, faculteit Architectuur, Federico II Universiteit Napels (It), Marc De Jonghe, designer, ICSID Excellence Design Award 1998 (BE), Michael Erhoff, Prof. Dr. Fachhochschule Köln/Fachbereich Design, President of the Raymond Loewy Foundation International (D), Nick Gant, designer, Design Business Association Award 1999, geselecteerd als 'best of show' op de '100 Percent Design', London 2000, by Frame Magazine (UK), Ross Lovegrove, designer, George Nelson Award 1998, IF Design Award Hannover 1999, I.D. Good Design Award 2000, New York, 2001 Designer of the Year by Architektur&Wohnen, Hamburg (UK), Johan Valcke, Directeur van de Dienst Vormgeving van het VIZO (BE), Ignaas Verpoest, Dr. Ir. in composietmaterialen, Katholieke Universiteit Leuven, Coördinator van het 'Composites-on-Tour'-project (BE).

De juryleden Ross Lovegrove en Michael Erhoff ontschuldigden zich kort voor deze datum.

Na vele vinnige discussies, waarbij zowel het technisch-innovatieve als het artistieke, vormelijk-innovatieve telkens afgewogen werd, bleek de jury verscheurd door aan de ene kant de hightech-kwaliteiten van sommige producten en aan de andere kant het

ecologisch-technologisch vernieuwende van andere inzendingen. De beslissing werd genomen na ieders mening en motivatie gehoord te hebben. Er worden 12 producten geselecteerd voor de tentoonstelling.

Clemtone voor OranTiga: "Brani-belt"

John Cherrey (Austr.): Stealth-table; Clemtone (B): Brani Belt; Mika Ihanus & Janne; Virkkunen (Finl.): Kaseva Tools; Chris Jackson (U.K.): Perch Seat; Paul James Lighterness (U.K.): Time for tea; Damian O'Sullivan (NL): 100% Carbon Diamond Ring; Damian O'Sullivan (NL): Perfume Bottle; Ely Rozenberg (It.): Zipping Furniture System; José Simões (Port.): Washing Machine; Weyers & Borms (B): A Blue Cone; Weyers & Borms (B): Gravioli; Weyers & Borms (B): Red Bullsit.

Uiteindelijk werd de prijs van 10.000 € toegekend aan **Weyers & Borms** voor hun "Gravioli" en de prijs van 5.000 € aan **Clemtone**. Al even verbazingwekkend als de materialen die ze gebruiken, was het feit dat twee Belgen de twee prijzen wegkaapten. Uit de 13 inzendingen van de studenten werden er 5 ontwerpen geselecteerd voor de tentoonstelling én bekroond met een prijs.

Weyers & Borms: "Gravioli"

De genomineerden waren:

Nick Rawcliffe (UK): Snowbone; Rossana Russo en Massimiliano De Cesaris (I): Light Drink; Savannah College of Art and Design (USA): Family Sports Boat; Vincent Schats en Simon Fidler (NL): Pro-Tab tailbone; Rodrigo Velasco (UK): Architectural Cladding.

Alle juryleden schreven mee aan de catalogus die vormgegeven werd door Jo Klaps. De winnaars en geselecteerden, van de 2 designwedstrijden (professionele designers en studenten), namen deel aan de tentoonstelling in de VIZO galerie. Er worden 1000 catalogi gedrukt. In 250 exemplaren wordt een "carbonfibre" plaatje toegevoegd, wat de toegankelijkheid naar het grote publiek verhoogt. We slaagden erin een composieten blikvanger naast de geselecteerden producten te plaatsen. Via de Gallery Mourmans ging Ron Arad akkoord om 2 gloednieuwe ontwerpen in carbon in bruikleen te geven. Er werden extra advertenties geplaatst in De Standaard en in de Knack (ontwerp Jo Klaps). Ingrid Vandenhoude gaf een interview weg op Klara en op radio 1 in het programma Heldenmoed.

De persconferentie, de prijsuitreiking en de officiële opening van de tentoonstelling op 07/11/2002 waren een groot succes. Voor die ene feestelijke avond stond de Composites-on-Tour trailer als een extra tentoonstelling geparkeerd naast de Galerie van het VIZO. Heel wat internationale wetenschappers en ingenieurs, deelnemers aan de Science and Technology Week, waren aanwezig. In totaal waren er die avond 280 bezoekers. Samen met de catalogus worden 2 edities van het tijdschrift Kwintessens aan het publiek voorgesteld. Een eerste dat in artikels hoofdzakelijk over composieten gaat en het tweede met als thema humor, waar het werk van Weyers & Borms, de winnaars, uitvoerig in wordt belicht. De tentoonstelling loopt één maand en telt in totaal 871 bezoekers.

Op 22/11/2002 organiseerde het VIZO een lezing voor studenten, designers en geïnteresseerden omtrent ontwerpen in composietmaterialen "Composite materials: a necessity". De 2 winnaars, Weyers & Borms en Clem Van Himbeek vertelden waarom en hoe zij ontwerpen met composietmaterialen. Prof. I. Verpoest gaf aan welke interessante eigenschappen en/of mogelijkheden deze nieuwe materialen voor ontwerpers bieden.

Er waren 36 zeer geïnteresseerde deelnemers, die naar meer vroegen. Het VIZO en de K.U.Leuven plannen dan ook in 2003 nog een extra workshop voor designers en bedrijven.

• Het European Design Forum

E | D | F
EUROPEAN DESIGN FORUM

VIZO werd in augustus 2002 projectcoördinator van het European Design Forum (EDF), een driejarig Europees project (2002-2005) dat door de Europese Commissie, Directoraat-generaal Onderwijs en

Cultuur, is goedgekeurd in het kader van Culture 2000 "Framework Programme in support of culture". EDF wil een dynamisch platform zijn voor de uitwisseling van kennis en ervaring rond design in Europa. Design wordt daarbij in de ruime betekenis van het woord opgevat en vanuit een historisch, cultureel en economisch standpunt benaderd. Met deze interdisciplinaire benadering wil EDF bijdragen tot de evolutie van ideeën en attitudes in de designwereld van vandaag en morgen.

De basis van EDF is een actieve samenwerking tussen zes Europese designinstellingen: VIZO, Dienst Vormgeving - Brussel (B), Design Zentrum Nordrhein Westfalen - Essen (D), Design Museum - Helsinki (FI), The Lighthouse, Scotland's Centre for Architecture, Design and the City - Glasgow (UK), Museo di Castelvecchio - Verona (I) en Pro Materia - Brussel (B).

VIZO organiseerde op 29 en 30 november 2002 de eerste EDF workshop.

Deze was gewijd aan Design Management en liet twee professoren en vijf bedrijven en hun designers aan het woord:

Prof. Tom Inns, Head of School of Design, University of Dundee, Scotland, UK over "The tangible and intangible impact of design activity on business", Prof. Paola Bertola, Faculty of Design at Politecnico of Milano, Italy over "Design Knowledge Management. Design as a knowledge source supporting product innovation."

De koppels bedrijven-designers waren: Kari Kallonen, Managing Director of Orthex Ab, Finland en Arni Aromaa, Industrial designer, M.A., Pentagon Design, Finland over "Design adds value to everyday plastic consumer products." Andrew Harrold, Director of Harrold Contemporary Furniture UK en Katty Barac, designer, One Foot Taller, UK over "The Chasm Chair project". Jürgen Merschmann, Engineering and Brand Management, MABEG, Germany en

EDF-Conference Brussel. Vlnr: Roel Vandebeek, Luc Vannevel, Peter Van Riet.

James Irvine, designer, Italy over "The product Stand By". Verder waren er Luk Vannevel, Director of Juventa, Belgium en Roel Vandebeek, designer, Beekdesign, Belgium en Peter Van Riet, designer, Product Projects, Belgium over "Design is my lifetime experience".

Tenslotte hadden Seppo Kaikkonen, Vice Managing Director, Helkama Forste, Finland en Eljas Perheentupa, designer, LinjaDesign, Finland over "Domestic appliance product family".

Vormgeving

Er waren 55 aanwezigen, waarvan 19 bedrijven, 12 designers, vertegenwoordigers van alle andere EDF partners, vertegenwoordiger van de Europese commissie, VIZO adviseurs en medewerkers en 7 journalisten.

3.4 Commissie Vormgeving

De procedure en criteria voor de toekenning van toelagen werden na advies van de commissie vormgeving door de raad van bestuur vastgelegd in 1993. Volgende punten, waarvan sommige in de vorm van een advies aan de Raad van Bestuur, werden in de loop van het jaar besproken: selectie van de laureaten loopbaan, jong talent, beste product en bedrijf en de genomineerden; aanvragen voor toelagen (advies) en financiering van prototypes; deelname aan beurzen en projecten; de werking van de dienst vormgeving, toekomst en internationale visie; de invoering van het nieuwe aanvraagformulier.

• Toelagen

In totaal werden 103 toelagen toegestaan waaronder:

Deelname aan tentoonstellingen in het buitenland (5)
Hans De Pelsmacker, tentoonstelling A.ER.MO, Zurich (€ 520,95); Dorothea Van De Winkel, Libanon (€ 67,35); Dorothea Van De Winkel, tentoonstelling Galerij Francisco Torralba, Barcelona (€ 132,18); Jan Vander Elst, Winterexpo, Londen (€ 74,44); Daniël Weinberger, Frülung Festival, Wenen (€ 3.014,88)

Deelname aan workshops, stages, postgraduatens, colloquia, markten, wedstrijden (17)
An Alleweireldt, postgraduaat RCA Londen (€ 2.478,94); Ann Cassimons, workshops Glamorous Slippers (€ 232,53); Tjok Dessauvage, colloquium AIC, Griekenland (€ 700,55); Mieke Everaet, colloquium AIC, Griekenland (€ 627,61); Piro Pallaghy, stage Europees Keramisch Centrum (€ 450,63); Anima Roos, Artisan 2002 (€ 732,82); Anima Roos, symposium Prospettiva (€ 302,02); Mieke Selleslagh, Arts et Création, Genève (€ 686,42); Mieke Selleslagh, Gouds Pottenbakkersfestival (€ 77,03); Mieke Selleslagh, Potfest Penrith (€ 248,92); Mieke Selleslagh, Pottery Ceramics Show Hatfield (€ 444,37); Frank Steyaert, colloquium AIC (€ 599,89); Sylvie Vandenhoecke, Research Degree RCA Londen (€ 3.718,40); Hanna Vanneste, opleiding Escola Massana, Barcelona (€ 1.239,47); Linda Weyn, Arts et Création, Genève (€ 686,42); Patty Wouters, Artisan 2002 (€ 873,31); Patty Wouters, symposium Prospettiva (€ 293,92)
Deelname aan beurzen (40)
Leo Aerts, Interieur Kortrijk (€ 1.250,00); Leo Aerts, Meubelbeurs Keulen (€ 2.126,93); Philippe Allaëys,

Interieur Kortrijk (€ 2.823,75); An Alleweireldt, Design Biennale Saint-Etienne (€ 309,50); A WARD/T, Première Classe, Parijs (€ 572,68); Bram Bo, Meubelbeurs Milaan (€ 1.182,55); Casimir, Interieur Kortrijk (€ 1.250,00); Adriaan Debruyne, Plastics and Metals, Kortrijk (€ 2.712,13); Jacqueline Dehond, Heimtex, Frankfurt (€ 1.330,04); Katia Fioré, Heimtex, Frankfurt (€ 1.329,33); Martine Gijsselsbrecht, Heimtex, Frankfurt (€ 1.330,04); Hermans & Vanderheyden, Interieur Kortrijk (€ 1.250,00); Patrick Hoet, Interieur Kortrijk (€ 2.823,75); Els Huygelen, Heimtex, Frankfurt (€ 1.160,41); Michel Ingels, Casa Europea, Antwerpen (€ 1.379,72); Cynthia Jacobs, Casa Europea, Antwerpen (€ 631,68); Cynthia Jacobs, Design Biennale Saint-Etienne (€ 266,06); Sofie Lachaert, Interieur Kortrijk (€ 2.823,75); l'Anverre, Ambiente (€ 2.123,93); l'Anverre, Interieur Kortrijk (€ .208,56); Luc Lemahieu, Casa Europea, Antwerpen (€ 1.378,96); Idir Mecibah, Interieur Kortrijk (€ 1.250,00); Idir Mecibah, Design Biennale Saint-Etienne (€ 191,62); Marie Mees, Heimtex, Frankfurt (€ 1.330,04); Marie Mees, Interieur Kortrijk (€ 1.813,72); Jean Meirlaen, Casa Europea, Antwerpen (€ 1.405,08); Jean Meirlaen, Design Biennale Saint-Etienne (€ 233,71); Dirk Meylaerts, Design Biennale Saint-Etienne (€ 1.152,21); Rudi Respeel, Casa Europea, Antwerpen (€ 946,54); Katrien Rondelez, Design Biennale Saint-Etienne (€ 250,00); Peter Van Riet, Interieur Kortrijk (€ 665,01); Fabiaan Van Severen, Interieur Kortrijk (€ 2.823,75); Koen Van Spaendonck, Casa Europea (€ 689,12); Roel Vandebeek, Spoga, Keulen (€ 646,85); Roel Vandebeek, Interieur Kortrijk (€ 814,91); Danny Venlet, Design Biennale Saint-Etienne (€ 182,60); Greet Verschueren, Heimtex, Frankfurt (€ 1.329,33); Hubert Verstraeten, juweelbeurs Basel (€ 3.014,88); Dirk Wynants, meubelbeurs Keulen (€ 2.126,93); Dirk Wynants, NOW Maison et Objets, Parijs (€ 1.591,48).

Organisatie van workshops, stages, colloquia (6)
Atelier Cirkel, workshops (€ 2.645,24); De Kunstbank, Act Eco (€ 5.000,00); Patrick Picarelle, Symposium Prospettiva (€ 654,50); RASA, Een tuin vol vormen (€ 1.753,55); Textivision, trendworkshop (€ 1.368,01); Textivision, trendworkshop (€ 2.709,37);

Organisatie van nationale tentoonstellingen (14)
Art-O-Nivo, expo Kalligrafie (€ 1.436,08); Atelier Cirkel, tentoonstelling Keramiekiënnale (€ 1.864,84); CC De Spil, Keramiektentoonstelling (€ 2.500,00); CC Knokke-Heist, Juweeltentoonstelling (€ 2.500,00); Centrum voor Jonge Kunst, TupperwArt (€ 1.250,00); De Vrienden van de Letters, 7e Internationale Kalligrafietentoonstelling (€ 2.500,00); Galerie Theaxus, tentoonstelling An Lanckman (€ 247,89); Galerie Theaxus, tentoonstel-

ling Nicole Thienpont & Aline Vandeplas (€ 247,89);
Galerie Theaxus, tentoonstelling Rudi Respeel (€ 247,89); Galerie Theaxus, tentoonstelling Sandra Declerck & Bart Baccarne (€ 247,89); Galerie Wijland, tentoonstelling Markant (€ 1.000,00); Nieuwpoorttheater Gent, Wirefire (€ 445,94); 't Eksternest, Intellectuele verhalen (€ 743,68); 't Eksternest, Vitaliteit – Fragiliteit (€ 911,03)

Organisatie van internationale tentoonstellingen (2)
Centre Céramique, tentoonstelling "The Elements of Design" (€ 3.014,88); Goed Werk, Vlaanderen – Japan (€ 2.046,95);

Ontwikkeling van een prototype (2)
Jos Devriendt, Keramiek Servies (€ 6.200,00); Michaël Samyn, 8, Tale of Tales (€ 6.200,00)

Uitgave van catalogi, brochure, CD-roms en aanmaak websites (14)

Leo Aerts, folder (€ 1.591,48); Casimir, cd-rom (€ 3.718,40); Elly Cockx, boek Baudin (€ 3.718,40); Galerie Theaxus, website (€ 382,85); Luc Lemahieu, folder (€ 595,54); Idir Mecibah, catalogus (€ 3.718,40); Sleppe, fotomap (€ 750,20); Maarten Stuer, drukwerk (€ 333,00); Raf Thienpont, website (€ 1.427,01); Luk van der Hallen, folder (€ 1.825,04); Koen Van Spaendonck, folder (€ 556,55); Roel Vandebeek, brochure (€ 924,00); Amandus Vanquaille, website (€ 2.657,00); Patty Wouters, catalogus (€ 2.121,18)

Speciale publicatie (1)
Van Doninck – Vanlaere, project Mutations in Addict (€ 140,31);

Studiereis (1)
Karla De Ketelaere, studiereis Japan (€ 1.361,41);

Prijs (1)
Prijs Interieur (€ 2.500,00)

Vormgeving

Regie ESF Doelstelling 3, zwaartepunt 3

-
- 4.1 VIZO-regisseur
 - 4.2 De maatregelen van zwaartepunt 3
 - 4.3 Resultaten projectoproepen 2002
 - 4.4 Projectoproep 2003
 - 4.5 Voorlichting en publiciteit

Hoofdstuk 4: Regie ESF

Doelstelling 3, zwaartepunt 3

4

In het najaar van 1999 gaf de Vlaamse regering het VIZO een nieuwe opdracht: het regisseurschap van het zwaartepunt 3 van doelstelling 3 van het Europees Sociaal Fonds.

Het ESF is een van de structuurfondsen van de Europese Unie. Dit fonds tracht ondermeer de tewerkstelling te vergemakkelijken, de werkloosheid te voorkomen en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen. Doelstelling 3 staat voor de ondersteuning van de aanpassing en de modernisering van het beleid en de systemen op het gebied van onderwijs, opleiding en werkgelegenheid. Hierin worden meerdere zwaartepunten voorzien waarvan zwaartepunt 3 zich richt op de ontwikkeling van het ondernemerschap. Er gaat ondermeer aandacht naar de starters, de ontwikkeling van een verantwoord ondernemerschap en het bevorderen van de kennistransfer.

Binnen zwaartepunt 3 "Ontwikkelen van ondernemerschap" kunnen projecten ingediend worden in volgende maatregelen:

1. stimuleren en ondersteunen van potentiële starters en verantwoord ondernemerschap
2. ontwikkelen van een éénloket
3. bevorderen van de kenniseconomie

Regie ESF, Doelstelling 3, zwaartepunt 3

4.1 VIZO-regisseur

VIZO-regisseur van zwaartepunt 3 staat ondermeer in voor:

- het ordenen, faciliteren en transparant maken van het werkveld
- op elkaar afstemmen van de activiteiten van de verschillende actoren
- plannen en uitvoeren van promotie-activiteiten
- ontwerp en bijsturen van een strategie (regionaal)
- planning en begeleiding van het evaluatieproces van ingediende projecten
- synthetisering evaluaties
- initiëren en begeleiden van publiek en private samenwerkingsverbanden
- opvolgen en begeleiden van de projecten
- inhoudelijke controle en opvolging van de administratief-financiële controle van de projecten: inhoudelijk onderzoek saldodossiers, constructieve feedback geven, bijsturen projecten
- deelname aan (externe) functioneel-relevante vergaderingen, o.a. de Strategische Werkgroep (zwaartepunt 3 en zwaartepunt 6)
- verzamelen, verwerken en bundelen van statistische gegevens inzake het projectverloop (o.a. naar de EC)
- opmaak van interne administratie en budget
- deelnemen aan de globale werking van het ESF-Agentschap Vlaanderen: directiecomité, VMC

4.2 De maatregelen van zwaartepunt 3

Binnen zwaartepunt 3 "Ontwikkelen van ondernemerschap" kunnen projecten ingediend worden in onderstaande maatregelen:

I. Stimuleren en ondersteunen van potentiële starters en verantwoord ondernemerschap

Hierbij staan de volgende doelstellingen centraal :

- De realisatie van een kwaliteitsverbetering van het leertijdstelsel, ondermeer door bevordering van de doorstroming naar de ondernemersopleiding
- Het versterken van een kwalitatief hoogstaand aanbod aan opleiding en begeleiding naar starters; toe, ondermeer door het aanbod te richten naar nieuwe groeisectoren, sociale economie en nieuwe doelgroepen - waaronder allochtonen en vrouwen
- Het stimuleren van potentiële starters, ondermeer door informatieverstrekking en sensibilisering van nieuwe doelgroepen

- Het bevorderen van verantwoord ondernemerschap, ondermeer via het sensibiliseren van bedrijfsleiders

2. Ontwikkeling van een één-loket

In het Programmacomplement voor ESF Doelstelling 3, Zwaartepunt 3 werd oorspronkelijk € 940.425 voorzien voor het realiseren van maatregel 2. Binnen deze maatregel werden over de periode 2000-2002 drie projecten goedgekeurd voor een totaalbedrag van € 413.173,87.

Het project "Virtueel Ondernemersloket" (Promotor: Kamer van Handel en Nijverheid - arr. Halle-Vilvoorde) heeft als hoofddoelstelling de realisatie van een snellere en betere communicatie tussen de ondernemer (KMO) en bevoegde overheidsdiensten inzake het ondernemerschap.

In het project "Leertijdloket" (Promotor: VIZO-Actor) wordt een virtueel vragenforum opgebouwd waarop alle betrokkenen voor de leertijd (leerjongeren, patroons, leersecretarissen, pedagogisch adviseurs, opleidingscentra, enz.) vragen kunnen stellen of beantwoorden. Er zal tevens een gecontroleerde toegang worden verleend tot een centrale databank waarin de gegevens worden opgeslagen van leerjongeren en patroons.

Binnen het project "Werkgelegenheidsagentschap Vlaams-Brabant" (Promotor : Kamer van Handel en Nijverheid – arr. Leuven) wordt de intensivering van een werkgelegenheidsagentschap beoogd waar de kleine en middelgrote onderneming terecht kan voor een dienstverlening op maat m.b.t. de verschillende steunmaatregelen voor de aanwerving en opleiding van personeel.

Wegens het ontbreken van een voldoende wettelijk kader en omdat de voorziene middelen voor deze maatregel niet volstonden om de beoogde doelstellingen op een effectieve wijze te behalen, besliste de SWG op 3 april 2002 om deze maatregel op non-actief te plaatsen. Het VMC bekrachtigde op 27 juni 2002 deze beslissing. Het één-loket principe kan op geïntegreerde wijze aan bod blijven komen binnen de projecten onder maatregel 1 en 3.

De resterende middelen van deze maatregel werden verdeeld over de andere maatregelen à rato van de voorziene middelen van de andere maatregelen onder dit zwaartepunt, nl. 60,65% voor maatregel 1 en 39,35% voor maatregel 3.

Regie ESF, Doelstelling 3, zwaartepunt 3

3. Bevordering van de kenniseconomie

Hierbij staan de volgende doelstellingen centraal:

- stimuleren van kennisoverdracht binnen de bedrijven
- stimuleren van kennisoverdracht tussen ondernemingen
- bevorderen van het aansluiten van de KMO op communicatienetwerken
- synergie tussen kenniscentra en de bedrijfswereld bevorderen

4.3 Resultaten projectoproepen 2002

1. Algemeen

In de loop van 2002 finaliseerde VIZO-regisseur, i.s.m. de Strategische Werkgroep (SWG) twee oproepen. Een eerste oproep tot projectindiening voor projecten die starten in de loop van 2002 werd reeds opgestart in het najaar van 2001 en had als uiterlijke indieningsdatum 5 november 2001. De beslissing over deze projecten werd genomen op de vergadering van de SWG op 17 december 2001.

De tweede oproep tot projectindiening had als deadline 8 april 2002 en werd beslist op 21 mei 2002. Met de nieuwe oproep wou de regisseur twee problemen oplossen: de sociale economie kwam te weinig aan bod in de goedgekeurde projecten en de privaatrechtelijke inbreng moest stijgen om te voldoen aan de indicatieve percentages in het EPD. Daarom besliste de SWG om bij deze indieningsronde voorrang te geven aan projecten in de sociale economie in maatregel 1, en om een minimale privé-inbreng te eisen van respectievelijk 3 en 17,5 % voor maatregelen 1 en 3. Voor deze oproep werd bovendien extra aandacht besteed aan de marketing en promotie naar actoren uit de sociale economie. De regisseur werd hierbij ondersteund door het kabinet van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en door VOSEC. Bovendien nam de SWG het engagement op zich om projecten uit de sociale economie alle kansen te geven.

Voor beide oproepen 2002 dienden zich voor het gehele zwaartepunt 26 projecten aan, waarvan 16 projecten voor maatregel 1, 3 voor maatregel 2 en 7 voor maatregel 3. Na de volledige selectieprocedure werden in totaal 19 projecten voor ESF-betoelaging goedgekeurd, waarvan 12 projecten voor maatregel 1, 1 project voor maatregel 2 en 6 projecten voor maatregel 3.

De tweede oproep 2002 zorgde voor een overbevraging van de middelen op maatregel 1 en een

onderbenutting van middelen op maatregel 3. De SWG ging akkoord met een verschuiving van middelen tussen de maatregelen en in de tijd om vooralsnog de meeste inhoudelijk goedgekeurde projecten binnen maatregel 1 te kunnen betoelagen.

2. Overzicht van de projecten per maatregel en per doelstelling

Maatregel 1: Stimuleren en ondersteunen van potentiële starters en van verantwoord ondernemerschap

- *De realisatie van een kwaliteitsverbetering van het leertijdstelsel, ondermeer door bevordering van de doorstroming naar de ondernemersopleiding;*
RYS (Responsible Young Starters) - Dienst Beroepsopleiding
JO (Jonge Ondernemers) - VIZO
Alternatief Ondernemerstraject - VIZO
- *Het versterken van een kwalitatief hoogstaand aanbod aan opleiding en begeleiding naar starters, ondermeer door het aanbod te richten naar nieuwe groeisectoren, sociale economie en nieuwe doelgroepen - waaronder allochtonen en vrouwen*
Opleiding Schrijftolk - Notetaker - Mentor vzw
Opleiding Bedrijfsbeheer - VIABO vzw
SBP-Multi - Vlaamse Jonge Ondernemingen
OZOn - EHSAL
FIGO (Financieel gezond ondernemen in de KMO) - PNO Consultants
BAN (Business Angels Network) - Vlerick BAN vzw
Ondersteuning van ondernemerschap in de sociale economie - De Punt vzw
- *Het stimuleren van potentiële starters, ondermeer door informatieverstrekking en sensibilisering van nieuwe doelgroepen*
VVC (Vlerick Venture Coaching) - Vlerick Leuven
Gent Management School
- *Het bevorderen van verantwoord ondernemerschap, ondermeer via het sensibiliseren van bedrijfsleiders*
CMO-Mechelen - Kenniscentrum voor maatschappelijk Ondernemen

Conclusie maatregel 1:

De projectoproepen in 2002 lieten voor maatregel 1 grotendeels braakliggend terrein liggen voor de sociale economie en ondernemerschap voor vrouwen, alsook voor het bevorderen van verantwoord ondernemerschap. Onder zwaartepunt 6 (TRIVISI-oproep) werden enkele projecten rond Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen goedgekeurd. Deze elementen dienen door de SWG verder ter harte genomen te worden bij volgende projectoproepen.

Regie ESF, Doelstelling 3, zwaartepunt 3

Maatregel 2: Ontwikkeling van een één-loket

- De administratieve formaliteiten en doolhof voor een zo breed mogelijke doelgroep vereenvoudigen
- Een gebruiksvriendelijk hulpmiddel aanreiken
- Een middel aanbieden om de opstart van een zaak efficiënter en eenvoudiger te maken
- Een middel aanbieden om de administraties en dossierbehandelaars efficiënter te laten werken

Er werd slechts één project goedgekeurd onder deze maatregel: Werkgelegenheidsagentschap Vlaams-Brabant - Kamer voor Handel en Nijverheid, arr. Leuven

Maatregel 3: Bevordering van de kenniseconomie

• Stimuleren van kennisoverdracht binnen de bedrijven;
Ondanks het feit dat geen enkel goedgekeurd project zich uitsluitend focust op de eerste doelstelling, komt deze vanzelfsprekend aan bod als een gevolg van de projectactiviteiten onder de resterende objectieven van maatregel 3.

- Stimuleren van kennisoverdracht tussen ondernemingen;
Edelvis - VI West-Vlaanderen
VIN (Vlerick Innovatienetwerk) - Vlerick Leuven Gent Management School
ETransfer - NOAH NV
i-Kennis - UNIZO-Intl

- Bevorderen van het aansluiten van de KMO op communicatienetwerken;

In 2002 werd geen enkel project onder deze doelstelling goedgekeurd.

- Synergie tussen kenniscentra en de bedrijfswereld bevorderen;

Kenniscentrum voor KO en starters in de grafimedia - LV Genk
Gezond lijf...gezond bedrijf - CMO Leuven

Conclusie maatregel 3:

Het aantal projecten onder maatregel 3 blijft lager dan deze onder maatregel 1, toch dragen deze projecten bij tot de realisatie van alle geformuleerde doelstellingen.

3. Bereikte doelgroepen: individuen en organisaties

Onderstaande tabellen geven een overzicht van het aantal personen, bedrijven en organisaties die rechtstreeks baat gehad hebben bij de verschillende projecten onder de maatregelen.

Benadering van het aantal bereikte individuen met de projecten van de verschillende maatregelen binnen zwaartepunt 3

	Maatregel 1	Maatregel 2	Maatregel 3	Totaal
Totaal	9.637	0	190	9.827
Geslacht Mannen	5.525	0	39	5.564
Geslacht Vrouwen	4.112	0	151	4.262
Leeftijd Indicatief, exacte gegevens tijdens saldofase < 25	7.783	0	0	7.783
Leeftijd Indicatief, exacte gegevens tijdens saldofase ≥ 25	1.854	0	190	2.044
Statuut Zelfstandigen	1.310	0	319	1.629
Statuut Werknemers	2.009	0	96	2.195
Statuut Werkzoekenden	399	0	0	399
Statuut Studenten en leerjongeren	7.783	0	0	7.783

Regie ESF, Doelstelling 3, zwaartepunt 3

Benadering van het aantal bereikte bedrijven met de projecten van de verschillende maatregelen binnen zwaartepunt 3

	Maatregel 1	Maatregel 2	Maatregel 3	Totaal
Totaal	7.204	100	514	7.818
Kleine ondernemingen				
aantal werknemers < 50	6.319	75	412	6.806
Middelgrote ondernemingen				
aantal werknemers > 50	885	20	80	985
Grote ondernemingen				
aantal werknemers > 250	0	5	22	27

4. Ondersteuning van promotoren

Potentiële promotoren

Naast de algemene communicatie en informatieverstrekking naar potentiële promotoren ondersteunde de regisseur de individuele (potentiële) promotoren bij de opmaak van hun aanvraagdossier of tussentijdse rapportage.

Om meer projecten binnen de sfeer van de sociale economie te krijgen werd n.a.v. de tweede oproep 2002 i.s.m. VOSEC en het Kabinet Werkgelegenheid potentiële promotoren gedetecteerd en via een gerichte e-mailing aangeschreven.

5. Financiële resultaten van de projectoproepen

Het voorziene ESF-bedrag voor 2002 werd voor 104,30 % toegewezen aan de projecten. De SWG besliste op 8 juli 2002 via schriftelijke procedure om de verdeling van de middelen voor Zwaartepunt 3 aan te passen gedurende de verdere looptijd van het programma.

Gemiddeld werd € 156.799,66 aan ESF-middelen toegewezen per project.

Verdeling van de ESF middelen over de verschillende maatregelen in euro voor 2002

	Voorzien ESF	Restmiddelen 2001	Te besteden 2002	Verbruik 1 ^{ste} oproep	Verbruik 2 ^{ste} oproep
Maatregel 1	1.410.638	186.531	1.597.168	1.168.105,57	878.910,22
Maatregel 2	156.738	78.543	235.280	144.655,07	0,00
Maatregel 3	940.425	83.478	1.023.903	286.039,90	501.483,85
Totaal	2.507.800	348.551	2.856.351	1.598.799,54	1.380.394,07

Totale goedgekeurde financieringsgegevens in euro voor 2002

2002	ESF EUR	% ESF	Publiek	% Pub.	Privaat	% Priv.	Ontvangsten	% Ontv.	Totaal
Maatregel 1	2.047.015,79	35,24	2.178.948,94	37,51	808.332,61	13,92	774.199,72	13,33	5.808.497,06
Maatregel 2	144.655,07	34,00	259.528,21	61,00	21.272,80	5,00	0,00	0,00	425.456,08
Maatregel 3	787.522,75	37,08	668.154,53	31,46	527.277,36	24,82	141.053,58	6,64	2.124.008,22
Totaal	2.979.193,61	35,65	3.106.631,68	37,17	1.356.882,77	16,23	915.252,58	10,95	8.357.960,64

Regie ESF, Doelstelling 3, zwaartepunt 3

Gecumuleerde goedgekeurde financieringsgegevens in euro voor 2002

2002	ESF EUR	% ESF	Publiek	% Pub.	Privaat	% Priv.	Ont- vangsten	% Ontv.	Totaal
Maatregel 1	5.190.083,59	32,12	9.202.784,32	56,95	968.734,24	5,99	798.299,72	4,94	16.159.901,86
Maatregel 2	413.173,87	39,57	540.511,41	51,77	90.435,73	8,66	0,00	0,00	1.044.121,01
Maatregel 3	2.910.591,14	36,32	3.717.881,47	46,40	945.830,25	11,80	438.347,05	5,47	8.012.649,91
Totaal Zwpt	8.513.848,60	33,76	13.461.177,20	53,38	2.005.000,22	7,95	1.236.646,77	4,90	25.216.672,78

In het Programmacomplement werden de minima aan privaat- en publiekrechtelijke cofinanciering indicatief vastgelegd op maatregelniveau en niet op projectniveau. Uit de gegevensanalyse van 2001 bleek dat op maatregel- én op zwaartepuntniveau de beoogde doelstellingen inzake privaatrechtelijke cofinanciering niet werden gehaald. Sommige promotoren haalden het door hen aangeven publiekrechtelijke cofinancieringspercentage niet en de status van sommige financieringsbronnen was niet volledig duidelijk.

Daarom beslisten de SWG en het VMC om een minimum private cofinanciering te eisen van respectievelijk 3% en 17,5 % voor maatregelen 1 en 3 en de minimum publiekrechtelijke cofinanciering (andere dan ESF) te verlagen van 25% tot 10% op projectniveau voor alle maatregelen en met terugwerkende kracht. Deze nieuwe cofinancieringsvoorwaarden hebben hun effect niet gemist.

Resultaten saldo 2000-2002

De gegevens voor 2002 zijn nog niet volledig beschikbaar omdat niet alle promotoren financieel tussentijds rapporteerden over de eerste helft van 2002. De volledige verwerking van de tussentijdse en eindrapportages 2002 is op het ogenblik van de opmaak van dit jaarrapport nog volop aan de gang.

Deze cijfers zijn gebaseerd op de tussentijdse rapportages 2001. Slechts 1,88 % van de goedgekeurde en vastgelegde bedragen of 18% van de aangevraagde bedragen werd op dit moment uitbetaald. De belangrijkste reden voor de (zeer) lage percentages is de blokkering van alle uitbetalingen van VIZO-dossiers n.a.v. de auditbezoeken in oktober 2002 van de Europese Commissie op Zwaartepunt 3.

Procentuele verdeling tussen de financieringsvormen voor de oproepen 2000-2001 en 2002

	'00-'01 % ESF	2002	'00-'01 %Publiek	2002	'00-'01 %Privaat	2002	'00-'01 %Ontvangsten	2002
Maatregel 1	29,92%	35,24%	68,78%	37,51%	1,28%	13,92%	0,00%	13,33%
Maatregel 2	43,40%	34,00%	45,41%	61,00%	11,17%	5,00%	0,00%	0,00%
Maatregel 3	36,60%	37,08%	53,45%	31,46%	5,77%	24,82%	4,17%	6,64%
Totaal Zwpt	32,74%	35,65%	62,61%	37,17%	3,21%	16,23%	1,43%	10,95%

2000-2002	Vastgelegde middelen ESF	Aangevraagde saldi	uitbetaalde saldi
Maatregel 1	5.190.083,59	492.106,71	118.962,60
Maatregel 2	413.173,87	35.249,83	12.998,82
Maatregel 3	2.910.591,14	362.406,01	28.119,12
Totaal	8.513.848,60	889.762,55	160.080,54

Regie ESF, Doelstelling 3, zwaartepunt 3

4.4 Projectoproep 2003

Verdeling van de ESF middelen over de verschillende maatregelen in euro voor 2003

Euro	Middelen ESF aanvraag 2003	Vrijgekomen middelen 2002	Totaal middelen ESF oproep 2003
Maatregel 1	1.382.649	351.580,17	1.734.229,17
Maatregel 2		Non-actief	
Maatregel 3	946.023	204.745,30	1.150.768,30
Totaal	2.328.672	556.325,47	2.884.997,47

In de loop van 2002 beslisten drie promotoren om hun project terug te trekken. Hierdoor kwamen extra middelen vrij. Deze werden toegevoegd aan de beschikbare middelen voor de oproepen 2003. Het betreft de projecten SLA, Kereant en FES.

4.5 Voorlichting en publiciteit

VIZO regie bouwde in de loop van 2001 verschillende webpagina's uit op de website www.VIZO.be. Nieuw in 2002 is een korte samenvatting van elk goedgekeurd project. Zo kunnen (potentiële) promotoren zich een beter beeld vormen van welke projecten worden goedgekeurd en welke activiteiten reeds lopen binnen de diverse maatregelen van zwaartepunt 3.

Ter ondersteuning van de tweede oproep voor projecten in 2002 met deadline april 2002 werd een promotiecampagne opgestart om de mogelijkheden van zwaartepunt 3 bekend te maken aan potentiële promotoren. Deze promotiecampagne omvatte een e-mailing naar een welomlijnde doelgroep van 155 intermediaire organisaties met informatie en een uitnodiging voor een infosessie. De website wordt hierbij actief ingeschakeld als informatieplatform. Ook voor de oproep voor projecten 2003 met deadline 12 november 2002 werd een nieuwe campagne opgestart via mail en persberichten.

De deadline voor indiening van aanvraagdossiers eerste oproep 2003 was 12 november 2002, hiervoor werden 9 dossiers definitief ingediend, waarvan 3 onontvankelijk. Van de 6 ontvankelijke dossiers behoren er 4 in maatregel 1 en 2 in maatregel 3.

Maatregel 1: Stimuleren en ondersteunen van potentiële starters en van verantwoord ondernemerschap

Matching Economies - Wolkamerij vzw
Duurzaam ondernemen in buurtcontext -
Gemeentebestuur Heusden-Zolder

Maatregel 3: Bevordering van de kenniseconomie

Indic 21 "Ontwikkelen van ondernemerschap door het aanreiken van bedrijfsindicatoren" -
KMO IT-centrum

Studie en Onderzoek

- 5.1 Studie En Onderzoek Inzake Vorming
- 5.2 Integrale kwaliteitszorg van het vormingsaanbod
- 5.3 Studie en onderzoek inzake adviesverlening: Sectorstudies
- 5.4 Klantentevredenheidsenquête adviesdiensten

Hoofdstuk 5: Studie en Onderzoek

5

Om haar eigen werking en opdrachten te kunnen actualiseren en te innoveren heeft het VIZO nood aan wetenschappelijke input. Die vergaart het ondermeer door onderzoeksopdrachten en specifieke studies te laten uitvoeren, vaak in nauwe samenwerking met vak- of beroepsorganisaties. De onderzoeken kunnen zowel over pedagogische en opleidingstechnische vragen bestuderen als toegepast wetenschappelijk onderzoek op beroepstechnologisch gebied.

Daarnaast wordt systematisch onderzoek verricht naar de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening, zowel van bedrijfsadvies als van de vormingsactiviteiten. Kwaliteitszorg is immers geen vrijblijvende vingeroefening, maar één van de organisatievoorwaarden in het erkennings- en subsidiëringsbesluit van de vier SYNTRA-koepels. De Vlaamse overheid streeft naar een efficiënte inzet van financiële middelen en meet jaarlijks de resultaten die de SYNTRA-koepels boeken op het vlak van integrale kwaliteitszorg, naam- en productbekendheid, klantentevredenheid, effectiviteit en marktaandeel.

Een derde luik van de onderzoeksopdrachten zijn de sectorstudies van VIZO bedrijfsadvies. Deze studies bieden ondernemers, adviseurs en alle mogelijkegeïnteresseerden actuele informatie over een welbepaalde sector.

5.1 Studie en onderzoek inzake vorming

Het VIZO doet een beroep op interprofessionele organisaties van zelfstandigen en KMO voor de uitvoering van bepaalde onderzoeksopdrachten. Deze opdrachten kaderen in een door de raad van bestuur goedgekeurd jaarprogramma.

Het jaarprogramma 2001 werd in 2001 afgewerkt en de betrokkene interprofessionele organisaties dienden hun rapporten in.

1. Onderzoek naar de mogelijkheden en belemmeringen van uitwisselingsprojecten naar het buitenland voor jongeren in de leertijd en hoe de mogelijkheden te stimuleren en de belemmeringen op te heffen
2. Onderzoek naar de mogelijkheden van differentiatie van de opleiding binnen de leertijd, afhankelijk van de mogelijkheden en motivatie van de leerlingen
3. Onderzoek naar de beroepssector van de kinderopvang
4. Onderzoek naar de beroepssector van de kappers
5. Onderzoek naar de beroepssector van de schoonheidsspecialisten, pedicures en zonnebanken

Deze rapporten werden geëvalueerd en er werd een realisatie- en een evaluatieverslag overgemaakt aan de raad van bestuur. De raad van bestuur keurde 4 van de 5 de verslagen goed en gaf opdracht om de aanbevelingen uit te voeren. De onderzoekers van de opdracht ivm de schoonheidsspecialisten, pedicures en zonnebanken werden verzocht om het rapport verder uit te werken. Het rapport wordt in 2003 opnieuw voorgelegd.

Voor 2002 werd geen nieuw jaarprogramma goedgekeurd. De raad van bestuur vraagt eerst een juridische onderzoek van de bepalingen van het besluit dat de studie- en onderzoeksopdrachten regelt alvorens nieuwe opdrachten te gunnen. Voor 2003 wordt dan een integraal onderzoeksprogramma voorgelegd waarbij men met diverse mogelijkheden van uitvoering rekening houdt.

Toegepast wetenschappelijk onderzoek op technologisch vlak

In het kader van het Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek wordt door het VIZO samengewerkt met een aantal organisaties om de kwalitatieve uitbouw van de vorming van Zelfstandigen en KMO te realiseren op allerhande gebieden. De raad van bestuur verlangde voor 2002 vier lopende samenwerkingsakkoorden.

1. Sector slagerij-spekslagerij

Het VIZO sloot in 2002 opnieuw een samenwerkingsovereenkomst met de technische dienst van de Landsbond der beenhouwers en spekslagers van België.

In het kader van deze overeenkomst werd een studiedag voor de lesgevers georganiseerd. Thema's waren "plaats van vlees in een gezonde voeding" en "modularisering, het traject voor de slager-spekslager". Er waren 21 deelnemers waaronder 14 lesgevers.

De technische dienst zorgt voor vulgarisatie van wetgeving en reglementering en de aanpassing ervan aan de Belgische situatie. De landsbond der beenhouwers en spekslagers stelt gratis zijn vaktijdschrift ter beschikking van alle lesgevers in de afdeling slager-spekslager. Ook de cursisten kunnen gratis dit vaktijdschrift bekomen tegen betaling van de verzendingskosten.

Daarnaast werkt de dienst mee aan het herwerken van de bestaande handboeken.

De technische dienst staat ter beschikking van lesgevers en cursisten voor problemen op vaktechnisch gebied, zowel wat het beheer van de beenhouwerij betreft als beroepstechnische vragen. De technische dienst van de landsbond geeft advies bij de bouw of verbouwing van een slagersatelier, of bij de aankoop van machines of klein materiaal. De dienst is bovendien eveneens goed geplaatst om de hygiënische richtlijnen (haccp) uitgaande van internationale, nationale of regionale wetgevende instanties om te zetten in praktisch bruikbare en uitvoerbare adviezen.

2. Sector hout

De samenwerkingsovereenkomst met het opleidingscentrum hout (O.C.H.) werd eveneens vernieuwd. Ook hier werd opnieuw een studiedag voor lesgevers georganiseerd rond verschillende thema's (houtsnijden- schelpmotief, CMC basis, inbraakwerend schrijnwerk en brandweerstand).

De syllabi kunnen door de lesgevers in de lessen gebruikt worden, mits bronvermelding en de deelnemers aan de studiedagen kunnen achteraf steeds bij het O.C.H. terecht voor bijkomende informatie.

Het VIZO ontvangt alle publicaties van het O.C.H. dat eveneens 10 % korting geeft aan de centra. Het O.C.H. verstrekt individueel advies aan lesgevers en cursisten voor vaktechnische problemen en houdt het VIZO en de centra op de hoogte over haar activiteiten rond nieuwe ontwikkelingen op technologisch vlak.

3. Sector bouw

In het kader van de samenwerking met het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (W.T.C.B.) organiseerde men een studiedag voor de lesgevers van de bouwsector.

De technische thema's werden specifiek gericht op de specialiteit van de deelnemers (luchtgeluidsisolatie bij pannen- en leidendaken, pathologie van bewegingsvoegen, Europese normen mbt warmtetransmissiever-

Studie en Onderzoek

liezen in gebouwen, vloeren in natuursteen, legionella).

Er wordt permanent gewerkt aan tal van technische volmakingsactiviteiten. Elk jaar staan er een aantal winter- en voorjaarsopleidingen, beroepsvervolmakingen op het programma.

Nog in het kader van deze samenwerking ontvangt elke SYNTRA campus met een bouwafdeling een abonnement op het W.T.C.B.-tijdschrift en technische voorlichting. Bovendien krijgt het netwerk een korting van 40% op de publicaties die niet inbegrepen zijn in het jaarabonnement.

4. Sector tuinbouw

Het VIZO sloot in 2002 ook een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met het proefcentrum voor sierteelt te Destelbergen en het proefstation voor de groenteteelt te Sint-Katelijne-Waver.

In het kader van deze overeenkomsten ontvingen 9 centra van beide proefstations de proefverslagen, technische rapporten, jaarverslag, teelthandleidingen, folders en didactisch materiaal. De lesgevers kunnen een beroep doen op de proefstations voor informatie en individueel advies, ze kunnen ook gebruik maken van de infrastructuur voor de organisatie van de praktijkproeven of voor didactische doeleinden (c-proeven, gebruik door individuele lesgevers of centra van computerklassen, bibliotheek, technische installaties). Het proefstation voor groenteteelt organiseert op tweejaarlijkse basis een studienamiddag voor de lesgevers tuinbouw en floristen. In 2001 werden de centra uitgenodigd op een studiedag omtrent 'energiebesparing in de groenteteelt onder glas'. De centra werden eveneens uitgenodigd voor de opendeurdagen en de evenementen van het proefstation.

Het proefcentrum voor sierteelt richtte in 2002 een aantal vervolmakingavonden in voor lesgevers, waaronder cursussen aangaande ziekten en plagen, water in de sierteelt, containerteelt,... Er worden geleide bezoeken en demonstratielessen voor de cursisten georganiseerd.

5.2 Integrale kwaliteitszorg van het vormingsaanbod

Sinds 2001 is dankzij de steun van de Vlaamse overheid, een professionele aanpak van kwaliteitszorg binnen het SYNTRA-netwerk mogelijk. Er werd geopteerd voor het kwaliteitsinstrument 'proza' versie vizo, een op het EFQM-model gebaseerd instrument voor zelfevaluatie, aangepast aan de eigenheid van het vizo. Het VIZO coördineert en begeleidt het IKZ-project. Binnen de opleidingscentra leiden kwaliteitscoördinatoren en kwaliteitsmedewerkers het kwaliteitsproces. De 'stuurgroep IKZ' en de 'werkgroep kwaliteitscoördinatoren' sturen en begeleiden de zelfevaluatie van

SYNTRA en het daaraan verbonden proces van kwaliteitszorg.

Kwaliteitszorg is inmiddels geen vrijblijvende vingeroefening, maar één van de organisatievoorwaarden in het erkennings- en subsidiëeringsbesluit van de vier SYNTRA-koepels. De Vlaamse overheid streeft naar een efficiënte inzet van financiële middelen en wenst in dat kader de resultaten te meten die de SYNTRA-koepels boeken op vijf parameters. Naast IKZ betreft het naam- en productbekendheid, klantentevredenheid, effectiviteit en marktaandeel. Gunstige resultaten kunnen aanleiding geven tot een extra toelage in de vorm van een bonus. Om een coherente aanpak van deze 'doelmatigheidsanalyse' te bevorderen, stelde het IKZ-team een draaiboek op met instrumenten voor het uitvoeren van de metingen.

De nulmetingen 'klantentevredenheid' en 'effectiviteit' werden via een procedure van openbare aanbesteding gegund aan het onderzoeksbureau significant dat deze studies in het najaar van 2002 uitvoerde.

1. Zelfevaluatie

In 2002 werd in alle SYNTRA-lesplaatsen de zelfevaluatie uitgevoerd van 4 van de 9 aandachtsgebieden van proza versie VIZO: middelenmanagement, kernprocessen, personeelstevredenheid en impact op maatschappij.

De resultaten van de zelfevaluatie vonden hun weerslag in uitgebreide rapporten, die zondermeer als een mijlpaal in het kwaliteitsproces van het VIZO-netwerk beschouwd mogen worden. Ze worden gekenmerkt door een grote bereidheid en openheid om het eigen functioneren kritisch te evalueren en vormen het uitgangspunt voor kleine en grote verbeteracties. De zelfevaluatie was dan ook een succesvolle eerste praktijkoefening in het samenwerken in de nieuwe structuren, over de grenzen van de lesplaatsen heen. In 2003 wordt de zelfevaluatie uitgevoerd van de aandachtsgebieden 'leiderschap', 'beleid en strategie' en 'personeelsbeleid'. De resultaten van de twee resterende aandachtsgebieden van het kwaliteitsmodel, 'cursistentevredenheid' en 'resultaten van de centra', werden in het najaar van 2002 gemeten door een extern marktonderzoeksbureau. Het betrof de nulmetingen klantentevredenheid en effectiviteit.

2. Klantentevredenheid.

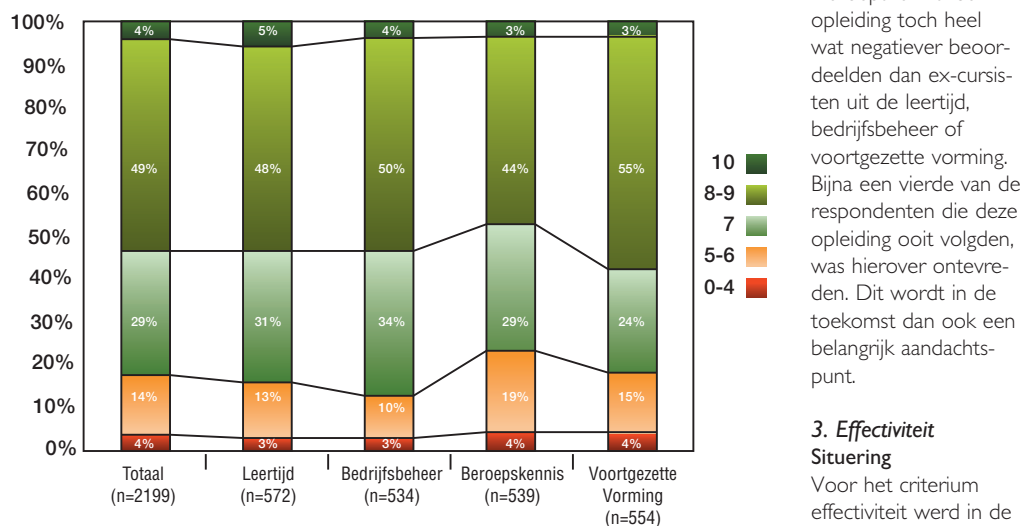
Situering

Voor het criterium klantentevredenheid werd tussen 15 september en 2 december 2002 een nulmeting uitgevoerd bij een representatief staal van cursisten en afhakers uit het cursusjaar 2002. Deze meting gebeurde aan de hand van een computerondersteunde telefonische bevraging van 2199 (ex-) cursisten uit de opleidingen leertijd, beroepskennis, bedrijfsbeheer en voortgezette vorming.

De vragenlijsten werden opgesteld in functie van de bovenstaande doelgroepen i.s.m. de stuurgroep IKZ en de werkgroep kwaliteitscoördinatoren.

Resultaten

In het algemeen kan men zeggen dat 8 van de 10 (ex-) cursisten van SYNTRA tevreden zijn over de gevolgde opleiding. Zij gaven een score van minstens 7 op 10 aan de opleiding. Meer dan de helft van de (ex-) cursisten gaf zelfs een 8 of meer.

Al deze resultaten wijzen dus op een heel positieve waardering van de vorming die SYNTRA aanbiedt. Toch is deze beleving niet consistent positief in de verschillende opleidingstypes of verschillende SYNTRA-campusen in Vlaanderen. Het meest in het oog springende verschil is dat ex-cursisten uit de opleiding

'Beroepskennis' de opleiding toch heel wat negatiever beoordeelden dan ex-cursisten uit de leertijd, bedrijfsbeheer of voortgezette vorming. Bijna een vierde van de respondenten die deze opleiding ooit volgden, was hierover ontevreden. Dit wordt in de toekomst dan ook een belangrijk aandachtspunt.

3. Effectiviteit Situering

Voor het criterium effectiviteit werd in de periode 15 september

Globaal genomen waren de deelnemers aan deze studie het meest tevreden over de infrastructuur en de service en begeleiding. Op dit vlak waren (ex-) cursisten vooral onder de indruk van de klantvriendelijkheid van het personeel en de vlotheid waarmee het telefonisch onthaal verliep. Ook de cafetaria en het sanitair kregen een goede beoordeling.

Toch zijn de twee "toppers" in tevredenheid eerder aspecten die samenhangen met de **didactische aanpak**. Het meest van al vonden de (ex-) cursisten dat de lessen goed te volgen waren en dat er voldoende ruimte was voor vragen, opmerkingen en een eigen inbreng. Doordat een aantal facetten van de didactische aanpak ook als vrij slecht ervaren werden en zelfs de laagste tevredenheidsscore kregen van alle opleidingskenmerken viel de totale beleving van de didactische aanpak iets minder positief uit. Deze negatiever ervaren kenmerken betroffen voornamelijk de uitrusting en het didactisch materiaal waarover een leerkracht kon beschikken ter ondersteuning van de lessen. Toch kregen ook deze wat 'mindere' kenmerken nog een gemiddelde beoordeling van 7 op 10. Als men alle opleidingskenmerken een gewicht toekent, gebaseerd op het belang dat men stelt in een kwaliteitsvolle vorming, bekomen we een samenvattend cijfer van 74.7 op 100.

Ongeveer de helft van de deelnemers aan deze studie zegt zeer zeker in de toekomst opnieuw een opleiding bij SYNTRA te willen volgen.

- 22 november 2002 een nulmeting uitgevoerd bij volgende doelgroepen:

- cursisten leertijd en gecertificeerde opleidingen: geslaagde cursisten van 5 jaar geleden (1996 - 1997).
- cursisten voortgezette vorming: cursisten die in het kalenderjaar 2002 minimaal 3 sessies van dezelfde opleiding volgden.

Respons

14.000 ex-cursisten werden aangeschreven en verzocht hun enquête per post terug te sturen. 30% van de cursisten reageerde op deze oproep, wat een zeer hoge succesgraad is voor deze methode van onderzoek. De analyses werden uitgevoerd op een totaal van 3.392 mensen die over de effectiviteit van hun gevolgde opleiding informatie gaven.

Resultaten

Leertijd:

De personen die gekozen hebben om een beroepsgerichte opleiding te volgen in de leertijd deden dit hoofdzakelijk uit een positieve motivatie. Na vijf jaar is 89% van deze cursisten beroepsactief. De helft is werkzaam in een KMO. Bijna een kwart is nu zelfstandige in hoofdberoep of bijberoep, meewerkende echtgeno(o)t(e) of zelfstandig helper. 11% is zelfstandige in hoofdberoep en 12% is zelfstandige in bijberoep, meewerkende echtgeno(o)t(e) of zelfstandig helper. Slechts 5% van de ex-cursisten is werkzoekend. Van de niet-zelfstandigen heeft 30% de intentie

Studie en Onderzoek

om op termijn zelfstandig te worden. Van de zelfstandigen in hoofdberoep die de leertijd doorlopen hebben heeft 38% personeel in dienst.

Ondernemersopleiding:

Op basis van de motieven van de deelnemers uit de ondernemersopleiding (bedrijfsbeheer en beroepskennis) kan men 2 types van cursisten ontdekken: zij die als doelstelling hebben zelfstandige te worden en zij die de opleiding volgen uit andere beroepsgelateerde interesses.

Bedrijfsbeheer:

Van de deelnemers aan de cursus bedrijfsbeheer is 5 jaar na de opleiding 92% beroepsactief en slechts 3% werkzoekend. Bijna de helft van de ex-cursisten is zelfstandige. Vooral het aantal zelfstandigen in hoofdberoep is opmerkelijk gestegen: van 16% tot 27%.

Beroepskennis:

Een analyse van de deelnemers aan de ondernemersopleiding beroepskennis leert ons dat 93% beroepsactief is 5 jaar na de opleiding. 48% heeft 5 jaar later een zelfstandig statuut. De meerderheid hiervan (31%) is zelfstandige in hoofdberoep.

Voortgezette Vorming:

Met de cursussen die het SYNTRA-netwerk organiseert in het kader van de voortgezette vorming, voltooien ze zonder twijfel aan de doelstelling om het permanent leren te stimuleren.

Dit leiden we ondermeer af uit het feit dat mensen met alle soorten profielen (leeftijd, diploma,...) hun weg vinden tot deze opleidingen. Meer dan de helft van de personen die een cursus uit het ruime aanbod van de voortgezette vorming volgen heeft een diploma hoger onderwijs (universitair of niet universitair hoger onderwijs).

Leertijd		TOTAAL	ANTW	LIMB	M-VL	W-VL
ZELFSTANDIGEN		23%	23%	14%	25%	30%
PERSONEEL : - bij zelfstandigen		22%	17%	33%	16%	29%
- totale steekproef		4%	3%	3%	3%	8%
ACTIEVEN		90%	88%	88%	93%	90%
WERKZOEKENDEN		5%	5%	4%	4%	5%

Bedrijfsbeheer		TOTAAL	ANTW	LIMB	M-VL	W-VL
ZELFSTANDIGEN		47%	33%	46%	48%	52%
Evolutie zelfstandigheid		+10%	+2%	+10%	+8%	+11%
PERSONEEL : - bij zelfstandigen		28%	35%	20%	34%	25%
- totale steekproef		8%	10%	5%	11%	8%
ACTIEVEN		92%	92%	90%	94%	93%
WERKZOEKENDEN		3%	2%	3%	2%	3%

Beroepskennis		TOTAAL	ANTW	LIMB	M-VL	W-VL
ZELFSTANDIGEN		48%	50%	34%	53%	54%
Evolutie zelfstandigheid		+7%	+9%	+6%	+8%	+6%
PERSONEEL : - bij zelfstandigen		35%	37%	27%	34%	42%
- totale steekproef		12%	14%	5%	14%	17%
ACTIEVEN		93%	93%	88%	94%	97%
WERKZOEKENDEN		2%	3%	4%	1%	2%

Voortgezette Vorming		TOTAAL	ANTW	LI MB	M-VL	W-VL
TOEPASBAARHEID						
	'Meer kennis, mee geëvolueerd'	92%	94%	88%	93%	94%
	'Durf iets nieuws uit te proberen op werk'	28%	26%	24%	27%	37%
	'Meer zelfvertrouwen'	20%	22%	19%	19%	20%
LOYALITEIT						
		72%	69%	73%	72%	73%
OVERDRAAGBAARHEID						
		59%	59%	59%	51%	66%

92% van de cursisten zegt meer kennis te hebben opgedaan of mee geëvolueerd te zijn door het volgen van een cursus. In 52% van de gevallen heeft men deze kennis ook op één of andere manier doorgegeven aan anderen (werkgever, collega's, ...). Indien men in de toekomst opnieuw een opleiding zou volgen, zegt 72% dit opnieuw te doen bij een centrum van SYNTRA.

4. Conclusie

Via de zelfevaluatie en de externe metingen konden de sterke en zwakke punten van het SYNTRA-netwerk in kaart worden gebracht. Zo verschenen een aantal duidelijke aanknopingspunten, die de basis vormden voor het opstellen van actieplannen. Deze actieplannen worden reeds in 2003 geïmplementeerd en geëvalueerd. Zowel de resultaten van de zelfevaluatie en de externe metingen als de resultaten van de voorgestelde actieplannen kunnen aanleiding geven tot het verwerven van een bonus. Om een objectieve beoordeling van al deze aspecten van het kwaliteitsproces te waarborgen richtte de raad van bestuur een visitatiecommissie op. Zowel in het voorjaar als in het najaar van 2003 wordt aan elke SYNTRA-koepel een visitatiebezoek gebracht.

5.3 Studie en onderzoek inzake adviesverlening: Sectorstudies

VIZO Bedrijfsadvies is in 1994 gestart met het opstellen van sectorstudies. Deze bieden ondernemers, bedrijfsadviseurs en alle geïnteresseerden actuele informatie over een welbepaalde sector. Ook in 2002 heeft het VIZO twee sectorstudies gepubliceerd, 'Bloemen- en plantendetailhandel' en 'Het tuincentrum'. Deze studies waren updates van de branche-onderzoeken die in 1994-1995 zijn uitgevoerd. In de rapporten wordt dieper ingegaan op de structuurkenmerken van de branche (vestigingsplaats, rechtsvorm, ondernemerscapaciteiten, ...), de omzet, de bedrijfsvoering, de toekomstverwachtingen en de consumptiebestedingen.

De studies zijn op aanvraag verkrijgbaar bij VIZO Bedrijfsadvies: Tel. 02 227 49 44 - Fax 02 227 63 91 - Mail: bedrijfsadvies@vizo.be of raadpleegbaar via internet op www.vizo.be of www.KMOLOKET.be.

Voor 2003 staan de sectorstudies 'Babyspecialzaak' en 'Lingeriezaak' op de planning.

5.4 Klantentevredenheidsenquête adviesdiensten

Net zoals vorig jaar peilde VIZO Bedrijfsadvies naar het wel en wee van de begeleide ondernemers. Dit gebeurde vanuit een kwaliteitsbewustzijn van VIZO Bedrijfsadvies.

Om relevante informatie te verzamelen werd geopteerd om klanten, die reeds een vijftal jaar geleden werden geadviseerd (zowel (kandidaat-)startende als gevestigde ondernemers), te enquêteren. We onderzochten in de periode van 1 december 2002 tot 10 februari 2003 honderd respondenten via telefoon die in de periode 1997-1998 een beroep deden op de VIZO-bedrijfsadviseurs voor bedrijfseconomisch advies zoals haalbaarheidsstudies, vestigingsplaatsonderzoeken, doorlichtingen en andere soorten managementadvies.

Studie en Onderzoek

Uit de resultaten blijkt dat 71 procent van de ondervraagden (kandidaat-)startende ondernemers waren en 29 procent reeds een zaak had. Van de totale populatie was 97 procent tevreden over het advies dat ze kregen van de VIZO-bedrijfsadviseurs.

Enkele belangrijke vaststellingen:

- 74% van de starters hebben de fameuze kritische eerste 5 jaar overleefd. Cijfers en onderzoek tonen

nochtans aan dat ongeveer 50% van de starters het binnen de vijf jaar voor bekeken houdt. Ook 9 op de 10 ondervraagde gevestigden die door de VIZO-bedrijfsadviseurs werden begeleid is nog steeds actief. (zie grafiek 1 en 2)

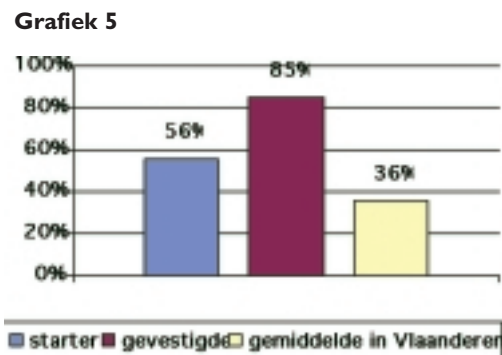
- Wat de bedrijfsresultaten betreft, presteert 6 op de 10 starters beter dan de prognoses die door de bedrijfsadviseur werden vooropgesteld. Voor de gevestigden is dit zelfs 7 op de 10. (zie grafiek 3 en 4)
- Bij de vraag of de respondenten in de toekomst nog een beroep zouden doen op VIZO Bedrijfsadvies, antwoordde 64 procent bevestigend.
- Op het moment van de enquête had 56 procent van de starters personeel in dienst. Voor de gevestigde ondernemers was dit 85 procent. Ter verge-

lijking: 36 procent van de Vlaamse ondernemingen stelt personeel te werk. (zie grafiek 5)

- Niettegenstaande de ondernemers in een periode van negatieve nieuwsgaring werden ondervraagd, schat 86 procent van de ondervraagde ondernemers de toekomst positief in. 12% is van mening dat de toekomst status quo zal blijven. Deze resultaten bevestigen de positieve resultaten

van het onderzoek van vorig jaar. Rekening houdend met de hoge overlevingsgraad, de zeer goede bedrijfsresultaten, de hoge tewerkstellingsgraad, ..., kunnen we hieruit concluderen dat ondernemers die advies inwinnen beter presterende ondernemers zijn.

Netwerking en Projecten

6.1 Netwerking

6.2 Projecten

Hoofdstuk 6: Netwerking en Projecten

6

Een verregaande internationalisering en verruiming van een aantal werkgebieden van het VIZO zorgen ervoor dat er uitwisselings- of samenwerkingsakkoorden met zowel binnenlandse als buitenlandse partners ontstaan.

Soms leiden deze contacten ertoe dat we gezamenlijke projecten opzetten met de steun van Europese middelen, in andere gevallen is het dankzij een deelname aan internationale projecten dat ervaringen over de grenzen heen worden uitgewisseld.

Zowel in het kader van de vormingsactiviteiten als bij bedrijfsadvies en vormgeving lopen diverse projecten en werden in de loop van 2002 nieuwe initiatieven opgezet.

6.1 Netwerking

Het overleg met de VDAB en het Departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse gemeenschap (MISSION)

In 1994 sloten het Departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VDAB en het VIZO een "Mission"-akkoord over het overleg rond de Europese dimensie van de beroepsopleiding. In 2002 werd in dit kader voornamelijk overleg gepleegd rond de opbouw en het beheer van het Leonardo da Vinci-programma.

DIVA

Vlaanderen wenst zich te profileren als lerende samenleving mét actief lerende burgers. Leren doe je immers je leven lang en zowel je eigen opleidingsbehoeften als die van de arbeidsmarkt veranderen voortdurend. Om hieraan tegemoet te komen ging op 31 maart 2003 de DIVA van start. DIVA staat voor "Dienst Informatie Vorming en Afstemming" en is hét instrument van de Vlaamse Regering om tot een transparanter vormingsbeleid te komen en permanente vorming te stimuleren door een doorgedreven overleg te faciliteren tussen de diensten van VDAB, VIZO, het Departement Onderwijs en Socius.

DIVA is er voor iedereen die zich betrokken voelt bij het levenslang en levensbreed leren: de lerenden (individuen, organisaties en ondernemingen), de publieke en private opleidingsverstrekkers, de onderzoekers, de beleidsverantwoordelijken... DIVA neemt zowel permanente taken als projecten op zich en dit op zowel centraal als provinciaal niveau.

Vooreerst ondersteunt DIVA de regering in de voorbereiding en uitvoering van het beleid inzake levenslang en levensbreed leren. De dienst stuurt ook sensibiliseringsacties voor levensbreed en levenslang leren aan. Inzake oriëntering maakt DIVA het vormingsaanbod transparant en organiseert een eerstelijnsadvies via de leerwinkel. De entiteit ontwikkeling kan dan weer worden gezien als een knooppunt van expertise inzake volwassenenvorming: hier worden cruciale thema's uitgediept ter optimalisatie van de volwassenenvorming. Tenslotte wordt ook op provinciaal vlak gewerkt aan diverse sensibilisatie- en afstemmingsinitiatieven.

Concreet werkten de verschillende projectgroepen aan de modularisering van de verschillende opleidingen binnen de verschillende opleidingssystemen. Via het modulariseringsproject willen de verschillende aanbieders van beroepsopleidingen komen tot een doorzichtige opleidingsstructuur en een wederzijdse erkenning en certificering van de opleidingen en modules.

Daarnaast werd er actief werk gemaakt van een con-

cept voor een gecertificeerde modulaire opleiding "opleiders van volwassenen". In dit kader werd al een beroepsprofiel uitgeschreven voor "ervaren opleiders van volwassenen". Een beroepsopleidingsprofiel met basis- en startcompetenties volgt later. Bedoeling is om op basis hiervan een concreet leertraject voor opleiders op te stellen.

Vertegenwoordiging in de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en de Raad voor Volwassenenonderwijs

In het najaar 2002 ging binnen de VLOR een koepelcommissie van start die voorbereidend werk moet leveren ten behoeve van de sectorcommissies binnen de VLOR. Bedoeling is tot modulaire structuurschema's te komen voor het volwassenenonderwijs. Naargelang de sector worden de beroepsadviseurs van het VIZO op deze vergaderingen uitgenodigd.

Vertegenwoordiging in andere adviesraden (ICEM, EDUFORA,...)

- het VIZO was vertegenwoordigd in de kerngroep van de sensibilisatiecampagne "De Grote Leerweek" die het levenslang en levensbreed leren van volwassenen wil promoten. Een ex-leerjongere uit de horecaopleiding van SYNTRA-Antwerpen werd er gelauwerd als één van de "Leerders van het jaar".
- In de loop van 2002 werden er sectorconvenanten afgesloten tussen de sectoren en de Ministers van Werkgelegenheid, Economie en Onderwijs. Bedoeling is o.m. voor het VIZO een samenwerking tot stand te brengen met de sectoren, meer specifiek voor de leertijd. De samenwerking staat al het verst met de sectoren metaal-mobiliteit (Educam) en Elektro (Vormelec).
- Het VIZO werd vertegenwoordigd in de Begeleidingsgroep Tewerkstelling & Opleiding van Erfgoed Vlaanderen.

Deelname aan conferenties, studiedagen en seminars:

- het VIZO gaf een presentatie over het "Vormingssysteem voor de zelfstandige ondernemer" voor de Dienst voor Onderwijsontwikkeling (Departement Onderwijs, Brussel).
- Studienamiddag over intellectuele en metacognitieve vaardigheden, georganiseerd door de K.U. Leuven.
- Het VIZO nam deel aan de MOVI-studiedag "De overheidsmanager geresponsabiliseerd".
- debatnamiddag "Diversiteit op de arbeidsmarkt" in het Vlaams Parlement op 3 december.
- Bouwforum 'Nieuwe markten, beroepen met toekomst' en voorstelling van het studie- en jaar-rapport van de Confederatie Bouw.
- Conferentie: 'Summit on Innovation and Development of Entrepreneurship' (Bloemfontein, Zuid-Afrika, 10-17 juni).

Netwerken en Projecten

- Conferentie "Mobility in vocational education and training" (18-19 juni, Aachen, Duitsland),
- Infosessie 2e oproep ESF3 zwpt.3 2002 (20 februari, Brussel)
- Vergadering EQUAL rond de opstart van projecten: vragensessie voor promotoren, info over pre-financiering en monitoring (10 juli, Brussel)
- Infosessie EQUAL rond elektronisch indienen van dossiers en registratieverplichtingen (16 september, Brussel)

CESCE

CESCE (European Committee for Business Support Services) is een transnationaal netwerk voor organisaties die ondersteunende dienstverlening aan KMO's aanbieden. Het VIZO speelde ook in 2002 - samen met de Franse organisatie FFCGEA (Fédération Française des Centres de Gestion et d'Economie de l'Artisanat) een leidende rol in de verdere ontwikkeling van dit netwerk. VIZO is eveneens lid van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van

het netwerk. Binnen CESCE willen de verschillende organisaties informatie en kennis uitwisselen, en tot gemeenschappelijke projecten komen. Meer info over CESCE: www.cesce.org

Het VIZO was als CESCE-lid aanwezig op volgende events:

- "First European Meeting of Business Support Services Specialists" (Dresden, Juni) – EGT project (Entrepreneurial Guidance and Training)
- EC DG Enterprise meeting with Business Organisations (Brussel, 18 september)
- General Assembly Cesce (Brussel, 21 oktober)
- Studiebezoek Leitrim, Ierland en contact met "Enterprise Ireland" (Leitrim, 22 november)
- EC DG Enterprise meeting with Business Organisations (Brussel, 18 december)

CESCE vormde de motor van het EGT-project dat de uitwisseling van ervaringen en kennis van adviseurs of adviesorganisaties op het vlak van training, begeleiding van ondernemers wil ondersteunen. Via dit project werd de "First European Meeting of Business Support Services Specialists" georganiseerd in juni in Dresden, Duitsland. Dit pilootproject was de basis voor het "Programme for Exchange Seminars for European Experts in Business Support" (EBS) van CESCE, een jaarlijks transnationaal seminarie voor experts uit bedrijfs ondersteunende organisaties.

De Cesce-ledenlijst voor 2002:

Lid	Stad, Land	Website
AIPC	Palermo/Rome, Italië	
BBE	Keulen, Duitsland	www.bbeberatung.com
FFCGEA	Angers, Frankrijk	www.ffcgea.fr
IAPETOS	Athene, Griekenland	www.iapetos.gr
IAPMEI	Lissabon, Portugal	www.iapmei.pt
ISM	Parijs, Frankrijk	www.ism.asso.fr
PKT - Säätiö	Helsinki, Finland	www.pkt.fi
RKW	Stuttgart, Duitsland	www.rkw-bawue.de
SBDC	Ljubljana, Slovenië	www.pcmg.si/
STE-C	Malaga, Spanje	
VIZO	Brussel, België	www.vizo.be
WIFI	Wenen, Oostenrijk	www.wifi.at

Netwerken en Projecten

CEDEFOP

CEDEFOP is de Europese organisatie voor de ontwikkeling van de beroepsopleidingen. In het kader van Europese ervaringsuitwisseling binnen CEDEFOP bracht een VIZO-medewerker in juni 2002 een studiebezoek aan Bristol (UK).

VIZO had hier vooral interesse voor een systeem van NVQ-levels (National Vocational Qualification-5 niveaus) dat op een eenduidige manier niveaus vastlegt voor alle opleidingen in Groot-Brittannië. Het systeem kan door alle opleidingsverstrekkers worden toegepast en is erkend door de overheid. Wanneer een opleidingsverstrekker een bepaalde opleiding inricht, maakt hij het programma op en legt dat voor aan een certificerende instantie die het programma controleert en bepaalt tot welk niveau het behoort. De certificerende instanties worden door de overheid erkend.

TTNET

Het VIZO is als partner betrokken bij het Vlaams consortium Train the Trainer-net (1998). Het Train the trainer-netwerk is ook een initiatief van CEDEFOP. 15 nationale netwerken uit de Europese Unie maken deel uit van het netwerk. Naast het VIZO zijn ook de VDAB, het Departement Onderwijs, het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap, Egon, de VUB, de RUG, Spiraal... lid van de Vlaamse afdeling.

Ontvangst buitenlandse delegaties

In het kader van een Leonardo da Vinci mobiliteitsproject ("The developing of apprenticeship training to be working life oriented") ontving VIZO een Finse delegatie vanuit PAKK (Pori Adult Education Centre) van 28/9 tot 4/10/2002. De Finse delegatie bestond uit 5 lesgevers en 1 leersecretaris.

6.2 Projecten

I. Projecten in het kader van "Leonardo da Vinci"

Het Leonardo da Vinci-programma is een Europees actieprogramma dat financiële ondersteuning biedt aan mobiliteitsprojecten en aan transnationale samenwerkingenprojecten die oog hebben voor de kwaliteit en de innovatieve kracht van de beroepsopleiding in de deelnemende landen.

De tweede fase van het programma loopt van 1 januari 2000 tot en met 31 december 2006 en behoort tot de verantwoordelijkheid van de Europese Commissaris voor Onderwijs en Cultuur. Meer info over dit programma vindt u op www.vl-leonardo.be. Voor de technische ondersteuning van dit actieprogramma op Vlaams niveau werd reeds in 1995 het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap vzw opgericht

met een effectieve deelname van het VIZO, met de VDAB en het Departement Onderwijs. De drie partners hebben eigen personeel aan het project toegevoegd. Het VIZO heeft zitting in het Vlaams Monitoringcomité voor het Leonardo da Vinci-actieprogramma.

Het VIZO werkte in 2002 verder aan de uitvoering van het project "Telecoaching" en nam deel aan het mobiliteitsproject "EGT".

• Telecoaching

Het Telecoachingproject wil inspelen op een aantal tendensen in de KMO-markt. Er is een stijgende vraag naar 'just in time' en maatwerk op het vlak van opleidingen, ook in de kleinere KMO's, daarnaast is er een grote versnippering van de opleidings- en begeleidingsinitiatieven op afstand (via ICT). Naast de markttraag van de KMO hebben trainers en begeleiders onderling ook nood aan een platform voor uitwisseling van informatie en aan extra didactische en technische training. Op die manier kunnen ze ICT in de lessen en bij het netwerken integreren.

De transnationale partners in het Telecoaching project zijn: WIFI (Oostenrijk) – www.wifi.at, European Profiles Consultants Group (Griekenland) – www.europeanprofiles.gr, Amiedu (Finland) – www.amiedu.fi en IOWO (Nederland) – www.iowo.kun.nl. Doelgroep van het project zijn opleiders van en begeleiders in bedrijfsmanagement voor startende en gevestigde zelfstandigen en KMO's. Het project ging van start in december 2001 en heeft een looptijd van 2 jaar.

Volgende producten zullen via dit project gerealiseerd worden:

- 1) een vergelijkend onderzoeksrapport over geschikte, geïntegreerde TeleLeerPlatformen (TLP).
- 2) een trainingsmodule voor opleiders/begeleiders over de technische aspecten van het ICT-gebruik in hun werkdomeinen en over netwerking
- 3) een trainingsmodule voor opleiders/begeleiders over de pedagogische aspecten van het ICT-gebruik in hun werkdomeinen

Een groot deel van het eerste volledige projectjaar werd besteed aan het vergelijkend onderzoeksrapport van verschillende TeleLeerPlatformen (TLP). Dit (Engelstalige) rapport kan een bruikbare gids zijn voor

Netwerken en Projecten

andere organisaties die een TLP willen opzetten. Voor enkele projectpartners is het selectieproces nog steeds lopende. Het vergelijkend rapport zal aangepast worden met nieuwe bevindingen. Daarnaast werd er onderzoek verricht naar de opleidingsnoden van de e-trainers. Er werd een 'blauwdruk' voor opleidingsmodules voor opleiders uitgewerkt die geïntegreerd kan worden in de verschillende TLP's. Er werd geopteerd voor een aanpasbare blauwdruk vermits er zoveel verschillende leerplatformen bestaan, elk met hun eigen standaarden en protocols. Voor de realisatie van deze blauwdruk werd eerst een inventaris opgemaakt van bestaande materialen en methoden over het gebruik van ICT voor Telecoaching (Engelstalig). Een uitgebreide lijst van internetlinks was hiervan het resultaat, deze kan geconsulteerd worden via www.telecoaching.be

Twee 'blauwdrukken' voor opleidingsmodules zijn inmiddels in aanmaak:

- Een eerste module over de "Motivatie van toekomstige e-coaches". In deze module zullen de deelnemers mogelijke voor- en nadelen van e-coaching beter leren begrijpen in een interactieve workshop, waarvoor verschillende ondersteunende materialen zullen worden ontwikkeld.
- Een tweede module rond "Technische en pedagogische vaardigheden voor e-coaches" omvat opleidingssjablonen voor noodzakelijke vaardigheden van e-coaches op CD-rom. Enkele van deze sjablonen zullen verder uitgewerkt worden tot volledige opleidingsmodules door de projectpartners.

• Entrepreneurial Guidance and Training

Het EGT-project wil de uitwisseling van ervaringen en kennis van adviseurs of adviesorganisaties op het vlak van training en begeleiding van ondernemers ondersteunen en vergemakkelijken. Dit kadert in het principe van levenslang leren en trainen.

Via EGT werd een seminarie rond de toekomst van bedrijfsadvies georganiseerd waaraan bedrijfsadviseurs, pedagogisch adviseurs en coaches uit verschillende landen deelnamen. Leden van CESCE dienden een gelijkaardig project in bij de nationale Leonardo da Vinci-agentschappen en stuurden deelnemers om de uitwisselingservaring zo breed mogelijk te maken. Het seminarie ging door in Dresden (Duitsland) en duurde één week.

Men wil adviseurs en coaches beter voorbereiden op nieuwe adviestendensen door ervaringen uit te wisselen en te discussiëren over nieuwe ideeën, werkmethodes en praktijken. Deelnemers uit verschillende landen leerden elkaars werkmethodes kennen en kregen de gelegenheid om hun netwerken te versterken en uit te breiden. Dit uitwisselingsseminarie bestond

uit workshops, presentaties van deelnemers en experts, discussies tussen deelnemers en experts, casestudies en studiebezoeken.

Thema's van de workshops waren:

Quality of business support services

- linking SME's needs detection and business diagnosis
- business support quality control systems

Lifelong learning

- training and support services for start-ups
- training for SME managers and employers

New tendencies in business management

- innovation: e-business, new technologies and organizational adaptation
- implementation of new regulations of f.i. environment and security

Het rapport met de conclusies en de belangrijkste bevindingen van het seminarie werd verspreid via CESCE en het VIZO-netwerk.

2. Projecten in het kader van doelstelling 3 van het Europees Sociaal Fonds (E.S.F.)

Het Europees Sociaal Fonds is één van de structuurfondsen van de Europese Unie. Dit Fonds tracht ondermeer de tewerkstelling te vergemakkelijken, de werkloosheid te voorkomen en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen. Het E.S.F. definieerde in deze context 3 doelstellingen met specifieke aandachtspunten: de "zwaartepunten". De initiatieven van het VIZO kaderen onder doelstelling 3. Deze staat voor de ondersteuning van de aanpassing en de modernisering van het beleid en de systemen op het gebied van onderwijs, opleiding en werkgelegenheid.

Instellingen kunnen een beroep doen op de steun van het E.S.F. Maar het fonds treedt slechts op als additionele financier. De E.S.F.-steun dient als aanvulling op de financiële inbreng van de overheid voor het ingediende initiatief. Dit is het principe van de cofinanciering. Bij de Vlaamse gemeenschap zijn er verschillende Strategische Werkgroepen en Vlaamse Monitoringcomités die de ingediende dossiers onderzoeken en het beheer van de programma's in Vlaanderen opvolgen. Het VIZO is in verschillende van deze vergaderingen vertegenwoordigd.

Netwerken en Projecten

ZWAARTEPUNT 1 EN 2

Zwaartepunten 1 en 2 focussen op de verbetering van inzetbaarheid. Hieronder vallen de initiatieven die de instroom van werkzoekenden naar de arbeidsmarkt stimuleren en verbeteren, acties gericht op de zwakkere doelgroepen en de creatie van nieuwe arbeidsplaatsen. In dit kader startte het VIZO de oriëntatieklas voor de leertijd op.

• De oriëntatieklas voor de leertijd

De oriëntatieklas richt zich naar laaggeschoolde jongeren die een leercontract afsluiten (jongeren die geen tweede jaar secundair onderwijs met succes beëindigd hebben en alle jongeren uit het BUSO). Voor het opleidingsgedeelte 'maatschappijgerichte vorming' uit het eerste jaar worden kleine klassen samengesteld met maximaal acht leerlingen. De leraar gebruikt bij deze jongeren een aangepaste pedagogische aanpak (werkfiches) die de nadruk legt op de individuele benadering van de leerling. Daarnaast is er ook een voortdurende begeleiding van de leerlingen door een begeleidingsteam. Het project werd opgezet als een oriënterende opleiding voor leerjongeren van het eerste jaar maatschappijgerichte vorming in de leertijd. Bij evaluatie van het project bleek echter dat de periode te kort was om op lange termijn resultaten te boeken. Toch bewees deze aanpak zeker zijn nut voor deze doelgroep. Daarom besliste men om onder zwaartepunt 3 een vervolg op dit project in te dienen: het Alternatief Ondernemerstraject.

ZWAARTEPUNT 3

Zwaartepunt 3 richt zich naar de ontwikkeling van het ondernemerschap. Er gaat ondernemer aandacht naar de starters, de ontwikkeling van een verantwoord ondernemerschap en het bevorderen van de kennisoverdracht. In dit kader lopen voor het VIZO de projecten Alternatief Ondernemerstraject, Innovatie Ondernemerstraject, Jonge Ondernemers, INSPIRE, Etnisch Ondernemen en Leertijdloket.

• Alternatief Ondernemerstraject

Het "Alternatief Ondernemerstraject" richt zich naar de leerjongeren van het eerste en het tweede jaar van maatschappijgerichte vorming in de leertijd en is een vervolg van de oriëntatieklas voor de leertijd. Het project wordt niet langer opgevat als een oriënterende opleiding maar als een apart traject dat tracht zoveel mogelijk laaggeschoolden te laten doorstromen naar het derde jaar van de leertijd. De werking en de doelgroep van het project zijn dezelfde als bij "de oriëntatieklas": laaggeschoolde jongeren die een leercontract afsluiten of leerjongeren waarvan het begeleidingsteam het opportuun acht dat ze deze klassen volgen.

In de periode september - november 2002 werden in de 4 SYNTRA-koepels in totaal 92 Alto-klassen gestart.

• Innovatie Ondernemerstraject

Dit project wil bijdragen tot de verbetering van het opleidings- en begeleidingssysteem van (toekomstige) zelfstandigen door het gebruik van ICT. Er zijn twee deelprojecten:

1. het ondersteunen en moderniseren van de methodiek van het ondernemerstraject
2. de oprichting van een virtueel leerplatform

Voorbeelden van realisaties onder de noemer van het eerste deelproject zijn:

- implementatie van het multimediaal pakket bedrijfsbeheer in het eerste jaar bedrijfsbeheer
- opleiding van de lesgevers in het gebruik van de CD-rom als didactisch hulpmiddel
- SYNTRA Antwerpen werkte mee aan de ontwikkeling van een management-simulatiemodel
- In het kader van de leertijdopleidingen werden de modules "Wat na mijn leerovereenkomst" en "Budget van een KMO" herwerkt. "Wat na mijn leerovereenkomst" werd gelinkt aan actuele websites voor vacatures, solliciteren, communicatievaardigheden, enz. De inhoud van de module "Budget van de KMO" werd omgezet naar een interactieve CD-ROM.
- Om de cursisten optimaal voor te bereiden op deze herwerkte cursussen werkte men een organisatieplan uit voor het inrichten van een module "basisvaardigheden ICT in de leertijd".

In het kader van het tweede deelproject, de oprichting van een virtueel leerplatform werden de krijtlijnen uitgetekend voor de opbouw van nieuwe websites, een nieuw intranet en extranet.

- Er werd een extranet gecreëerd als proefproject. VIZO personeelsleden, lesgevers, medewerkers van de centra, leersecretarissen konden via dit platform informatie delen rond de verschillende projecten.
- Daarnaast werden er ook online discussiefora opgezet, een medium dat veel succes had bij deze proefprojecten.
- Het elektronisch adviesplatform op de website www.KMOLOKET.be (de ondernemerswegwijzer) diende als voorbeeld voor de federale overheid om de levenslijn voor ondernemers te ontwikkelen. Het online adviesforum was opnieuw vraagbaak voor vele ondernemers die via elektronische weg op een professionele, eenvoudige en snelle manier een antwoord kregen. Hiermee draagt het VIZO bij tot de verlaging van de administratieve lasten van de KMO.

• Jonge Ondernemers

Het project Jonge Ondernemers wil de leertijd in Vlaanderen promoten en het opleidingssysteem optimaliseren en actualiseren om zoveel mogelijk leerlingen te laten doorstromen naar het ondernemerschap.

Netwerken en Projecten

In de loop van 2002 werd concreet gewerkt aan:

- het uitwerken van de principes van een optimaal begeleidingskader voor leerjongeren en patroon.
- Daarnaast werd de begeleiding en evaluatie van leerjongeren verbeterd met nieuwe instrumenten. Er werd gewerkt aan een systeem voor de intake en screening van de kandidaat-leerjongeren om een beter beeld te krijgen van de leerjongere en hem beter te kunnen begeleiden bij het uitstippen van zijn opleidingstraject.
- Er werd werk gemaakt van de verbetering van de opleiding van opleiders en begeleiders door een kwaliteitslabel te ontwikkelen. Er werd een algemeen ontwerp en een reglementair kader uitgewerkt voor het kwaliteitslabel voor patroons. Het kwaliteitslabel is de vertaling van een aantal normen waar een patroon (als bedrijf en als opleider) aan moet voldoen om tot een kwalitatieve onderneming te komen voor het aanbieden van een leer-of stageovereenkomst aan cursisten. In dit kader ging ook ruime aandacht naar de opleiding en begeleiding van de patroons-opleiders via het trainingsprogramma Estafette 2.
- In 2002 resulteerde JO eveneens in de organisatie van een grootschalige promotiecampagne voor de leertijd die eindigde met een media-event op 11 mei 2002. Aanleiding hiervoor was ondermeer het 100-jarige bestaan van dit opleidingssysteem. Om een zo ruim mogelijk publiek te bereiken werd campagne gevoerd in de geschreven pers en via radio met ondersteunende mailings naar geselecteerde doelgroepen (vakorganisaties, CLB's, gemeentehuizen en cultuurraden, postkantoren, jeugdverenigingen en bibliotheken). Twee persconferenties met de voogdijminister moesten het geheel extra in de kijker zetten. Het slotevenement was een grootschalige "leertijd dag" voor geïnteresseerde jongeren en leerjongeren op 11 mei 2002. Dit evenement ging door in vijf grote bioscoopzalen (Antwerpen, Gent, Hasselt, Kortrijk en Leuven) waar de jongeren gratis de avant-première van een bekende film konden bijwonen. In de inkomhal van de verschillende zalen werd een infomarkt rond de leertijd georganiseerd met optredens van verschillende muziekgroepjes en animaties met gratis popcorn en frisdrank. Binnen het SYNTRA netwerk werd een 'nieuwsbrief leertijd' verspreid om alle betrokkenen op de hoogte te houden van de voortgang van het project.

• INSPIRE

Iedere ondernemer is voortdurend op zoek naar manieren om zijn organisatie een grotere dynamiek en weerbaarheid tegenover de concurrentie te geven. Anticiperen op veranderingen in de markt en de ruimere omgeving is hierbij van cruciaal belang. Al te vaak richt men hierbij zijn blik naar buiten zonder te beseffen dat er binnen de eigen organisatie vaak een grote bron van onontgonnen capaciteiten, talenten en energie schuilt.

Met het INSPIRE-project wil het VIZO-netwerk ondernemingen begeleiden in hun groei naar een organisatie waarin de mens en de ontwikkeling van zijn competenties centraal staan. Mens en organisatie zijn echter onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom gaat de aandacht hierbij zowel naar de ontwikkeling van menselijke competenties als naar organisatorische innovatie.

Om de ondernemer hierin te begeleiden beschikt elke provincie over een INSPIRE-team bestaande uit één innovatie- en twee competentieadviseurs. Daarnaast wordt er ook beroep gedaan op het netwerk van externe adviseurs. Doelgroep van het project zijn het type onderneming waar de bedrijfsleider een sleutelrol bekleedt voor de continuïteit van het bedrijf en die intern niet op experts kan terugvallen (meestal ondernemingen met 10 tot 50 werknemers). Uit vorige projecten en uit de adviespraktijk blijkt dat hier de reële behoefte immers het grootst is. In 2002 ging - onder het motto " Breng het beste in uw bedrijf naar boven" - de aandacht vooral naar de uitbouw van advies- en begeleidingsvaardigheden en -instrumenten. Men ontwikkelde een 'bedrijfsscan', een vragenlijst waarmee zowel adviseur als ondernemer in een aantal gesprekken een gestructureerd beeld proberen te krijgen van de organisatie.

Ter promotie van het project bij de ondernemers werden er roadshows en infosessies georganiseerd en was men aanwezig op KMO-contactdagen en beurzen,... Veel aandacht ging ook naar infoverstreking naar en via intermediairen (professionele en interprofessionele organisaties, service bedrijven, personeelsclubs, subregionale tewerkstellingscomités, GOM's, provinciebesturen, IWT,...).

In het kader van de kwaliteitsweek van het Vlaams Centrum voor Kwaliteit (VCK) werden provinciale acties op touw gezet waar begeleiders, KMO-verantwoordelijken en ondersteunende organisaties elkaar

Netwerken en Projecten

vonden rond het thema "Kwaliteit en innovatie". Daarnaast werden workshops ingericht waar bedrijfsleiders konden meemaken wat innovatie en vernieuwing voor hun bedrijf kon betekenen. Uiteindelijk zijn einde 2002 al meer dan 250 bedrijven in het project gestapt. Ze kregen individuele ondersteuning en begeleiding bij de vernieuwingsprocessen in hun organisatie. De KMO-bedrijfsleiding krijgt hierbij de nodige ondersteuning voor de ontwikkeling van menselijke competenties en de voortdurende vernieuwing van de organisatie.

• Etnisch Ondernemen

Het project "Etnisch Ondernemen. Bedrijfsbeheer voor allochtonen in een gestructureerde omgeving" wil een geïntegreerde opleiding basiskennis bedrijfsbeheer voor anderstaligen ontwikkelen. Op die manier wil men zowel de taalvaardigheid als de kennis van bedrijfsbeheer van startende etnische ondernemers vergroten. In 2002 werd vooral gewerkt aan de ontwikkeling van toets- en onderwijsmateriaal.

De Taaltoets Ondernemersopleiding (TOOL) werd ontwikkeld om het taalniveau van een anderstalige kandidaat-cursist te meten. Op basis hiervan wordt op een verantwoorde manier bepaald of hij/zij direct in kan stromen in de cursus bedrijfsbeheer dan wel beter eerst de schakelcursus Nederlands gaat volgen. In de schakelcursus leert de cursist de taalvaardigheid die minimaal vereist is om in de cursus bedrijfsbeheer te kunnen functioneren. Een schakelcursus duurt 10 weken met 6 uur les en 4 uur taakopdrachten per week. Het geïntegreerd traject wordt in 2003 ingevoerd in de ondernemersopleidingen van drie VIZO-centra: SYNTRA-Kortrijk, SYNTRA-Sint-Niklaas en SYNTRA-Mechelen.

Dit project is vooral vernieuwend omdat het taal- en vakkennis in één opleiding integreert. De cursisten kunnen zo de taal- en de vakkennis verwerven binnen de normale opleidingsduur. Deze innoverende aanpak is zeer belangrijk om de marktpositie van etnische ondernemers te kunnen verbeteren.

• Leertijdloket

Het project 'Elektronisch leertijdloket' heeft twee finaliteiten: een matchingsysteem voor leerlingen en patroons en een discussieforum waarop alle leertijd-betrokkenen mekaar kunnen ontmoeten.

Het matchingsysteem moet ervoor zorgen dat leerlingen en patroons die een leerovereenkomst willen sluiten elkaar snel kunnen vinden. Het discussieforum moet een aanspreekpunt worden waar men met vragen over de leertijd terecht kan.

In het eerste semester van 2002 werden diverse sleutelfiguren uit de leertijd geïnterviewd om de behoeften in kaart te brengen. Dit vooronderzoek was de

basis voor de structuur van het leertijdloket waarin de verschillende toegangs- en doorstromingsmodaliteiten omschreven worden.

3. EQUAL

Met het communautair initiatief EQUAL wil de Europese gemeenschap in samenwerking met de verschillende Belgische overheidsniveaus bijdragen tot gelijke kansen voor zowel werkzoekenden als werknemers op de arbeidsmarkt. EQUAL wil via transnationale samenwerking de ontwikkeling van nieuwe ideeën en methodieken die discriminatie en ongelijkheid op de arbeidsmarkt tegengaan, stimuleren. Men hoopt hiermee zowel het beleid als de praktijk rond werkgelegenheid en opleiding te beïnvloeden. EQUAL wil de voornaamste actoren (zoals lokale en regionale autoriteiten, openbare diensten voor opleidings- en arbeidsvoorziening, niet-gouvernementele organisaties, bedrijven, sociale partners, ...) in een regio of in een sector bij elkaar brengen in een ontwikkelingspartnerschap. De thema's zijn geclusterd volgens de vier 'pijlers' van de Europese Werkgelegenheidsstrategie: inzetbaarheid, ondernemerschap, aanpasbaarheid, gelijke kansen voor vrouwen en mannen en asielzoekers. Bijkomend thema is 'asielzoekers'.

• STEP

Via STEP wil men de Vlamingen meer ondernemingszin bij brengen, ondermeer via onderwijs. VIZO coördineert het project, de Vlaamse partners zijn het Expertisecentrum voor Ervaringsgericht Onderwijs, UNIZO, VDAB, Hogeschool Gent en VLHORA. Buitenlandse partners zijn Monte-Ace uit Portugal en Leitrim County Enterprise Board uit Ierland.

Ondernemingszin wordt hier in brede zin bekeken als 'levenskunst', en niet louter binnen de economische context. Doelstelling is het creëren van een algemene ondernemende houding die de basis is van zelfstandig ondernemerschap.

Als eerste stap in het project ontwikkelde men een blauwdruk van het concept 'ondernemingszin'. Wat is nu juist 'ondernemingszin'? Hoe herkennen we ondernemingszin?

Het partnerschap definieerde ondernemingszin als "een krachtige mix van zelfsturing en creativiteit die ervoor zorgt dat iemand een doel kan kiezen of zelfs 'het gat in de markt' vindt, scenario's kan bedenken, uitvoeren en creatief problemen kan oplossen, afstand kan nemen en verschillende alternatieven kan bedenken die flexibel worden bijgestuurd en ervoor gaat". Ondernemingszin wordt verder versterkt en aangevuld door de mate waarin iemand over specifieke competenties beschikt, de motivatie, attitudes en ethische opstellen van waaruit iemand ondemeemt en de gezonde emotionele basis en zijn persoonlijkheid.

Netwerken en Projecten

Eens het concept vastgelegd, gaat men dit vertalen in instrumenten voor detectie, observatie, evaluatie en opvolging van ondernemingszin. De instrumenten meten de mate waarin iemand ondernemingszin heeft en verder kan ontwikkelen. Hierop kan men dan vanuit het onderwijs inspelen met aangepast opleidings- en begeleidingsmateriaal. Deze werkmaterialen en nascholingspakketten ter ondersteuning van leerkrachten/opleiders zullen in de loop van 2003-2004 ontwikkeld worden.

• VIVES

VIVES staat voor "Vlaamse Innovatoren Versterken Efficiënte Samenwerking" en is een ontwikkelingspartnerschap opgezet in het kader van het communautair initiatief EQUAL. Het programma wil een antwoord vormen op de moeilijke overstap van opleiding naar arbeidsmarkt voor jongeren en werkzoekenden in een beroepsopleiding. Een nauwere samenwerking tussen opleidingsinstellingen en bedrijven moet leiden tot een win-winsituatie waardoor de stap naar de arbeidsmarkt makkelijker wordt. Het VIVES-netwerk brengt juist die actoren samen die opleidingsinstellingen en bedrijven kunnen activeren om op één of meerdere gebieden samen te werken.

Coördinator van het project is de Dienst Beroepsonderwijs van het Ministerie van Onderwijs (DBO), partners zijn: AGORA, de Kamer van koophandel en nijverheid Antwerpen - Waasland, UNIZO, VDAB, VIZO, Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW), Bertelsmann Stiftung (Bielefeld en Gütersloh, Duitsland), Landesamt Sigmaringen (Project Runway, Sigmaringen, Duitsland).

Elke partner ontwikkelt een eigen deelproject/product. VIZO werkt aan het deelproject "begeleidingsinstrument voor werkplekleren". Dit zal in eerste instantie ontwikkeld en uitgetest worden binnen de opleiding metselaar-beton leertijd. Daarnaast moet het netwerk ook fungeren als platform voor ervaringsuitwisseling en kennisverspreiding.

4. Projecten in het kader van "Culture 2000"

EUROPEAN DESIGN FORUM

VIZO is in augustus 2002 projectcoördinator geworden van het European Design Forum (EDF), een driejarig Europees project (2002-2005) dat door de Europese Commissie, Directoraat-Generaal Onderwijs en Cultuur, is goedgekeurd in het kader van Culture 2000 "Framework Programme in support of culture".

EDF wil een dynamisch platform zijn voor de uitwisseling van kennis en ervaring rond design in Europa. Design wordt daarbij in de ruime betekenis van het woord opgevat en vanuit een historisch, cultureel en economisch standpunt benaderd. Met deze interdisciplinaire benadering wil EDF bijdragen tot de evolutie van ideeën en attitudes in de designwereld van vandaag en morgen.

De basis van EDF is een actieve samenwerking tussen zes Europese designinstellingen: VIZO, Dienst Vormgeving - Brussel (B), Design Zentrum Nordrhein Westfalen - Essen (D), Design Museum - Helsinki (FI), The Lighthouse, Scotland's Centre for Architecture, Design and the City - Glasgow (UK), Museo di Castelvecchio - Verona (I) en Pro Materia - Brussel (B).

VIZO organiseerde op 29 en 30 november 2002 de eerste EDF workshop over Design Management.

Promotie

-
- 7.1 Promotie en vertegenwoordiging
 - 7.2 VIZO digitaal
 - 7.3 Tijdschriften en magazines

Hoofdstuk 7: Promotie

7 2002 was een belangrijk jaar voor de promotie van het VIZO-netwerk. De voorbereidingen voor de reorganisatie van het opleidingsnetwerk van de afgelopen jaren werden in de praktijk omgezet. Op 6 juni lanceerde voogdijminister Gabriëls officieel het vernieuwde SYNTRA-opleidingsnetwerk. Dit was meteen ook de start van een groot-schalige mediacampagne in de geschreven pers en op alle Vlaamse regionale tv-zenders. Hierbij werd ook de nieuwe koepsite www.SYNTRA.be gelanceerd.

Een tweede grote campagne liep in het voorjaar voor de promotie van de leertijd. Deze campagne kaderde in het strategisch actieplan voor de leertijd. Als slotevent organiseerde VIZO samen met alle partners in de leertijd een groot leertijdfeest om het honderdjarige bestaan van 'het leercontract' te vieren.

Voor de interne communicatie werden de eerste stappen gezet maar een vernieuwd intranet voor het VIZO-personeel. Uiteraard was 'Beter Bestuurlijk Beleid' het belangrijkste topic waarover gecommuniceerd werd. Er werden verschillende infosessies voor het personeel georganiseerd om de mensen te informeren over de veranderingsprocessen in het kader van BBB.

Ook op de digitale snelweg was VIZO meer dan op kruisnelheid.

7.1 Promotie en vertegenwoordiging

Het VIZO voert elk jaar een actieve advertentiecampa-
gne in de geschreven pers ter promotie en
bekendmaking van zijn diensten bij het ruime publiek,
bij de KMO en bij de vakorganisaties.

Naast de algemene ondersteunende campagne voer-
de het VIZO in 2002 twee belangrijke mediacampag-
nes: 100 jaar leertijd en de lancering van SYNTRA.

Een eerste reclamecampagne in het voorjaar kaderde
in de vernieuwing van de leertijd. Het opleidingssys-
teem bestond bovendien 100 jaar. Een bijkomende
reden om de leertijd en de leerjongeren in de kijker
te zetten.

Om een zo ruim mogelijk publiek van jongeren,
ouders en ondernemers te bereiken werd campagne
gevoerd in de geschreven pers en via radio met
ondersteunende mailings naar intermediaire organisa-
ties (vakorganisaties, CLB's, gemeentehuizen en cul-
tuurraden, postkantoren, jeugdverenigingen en bibliot-
heken). Twee persconferenties met de voogdijminis-
ter moesten het geheel extra in de kijker zetten. Via
de VIZO-website werd de campagne bijkomend
ondersteund. Het slotevenement was een grootschali-
ge "leertijd dag" voor geïnteresseerde jongeren en
voor jongeren uit de leertijd op 11 mei 2002. Dit
evenement ging door in vijf grote bioscoopzalen
(Antwerpen, Gent, Hasselt, Kortrijk en Leuven) waar
de jongeren gratis de avant-première van een film

konden bijwonen. In de inkomhal van de verschillende
zalen werd een infomarkt rond de leertijd georgani-
seerd met optredens van verschillende muziekgroep-
jes en animaties met gratis popcorn en frisdrank.

Binnen het SYNTRA-netwerk werd een 'nieuwsbrief
leertijd' verspreid om alle betrokkenen op de hoogte
te houden van de voortgang van het project.

De tweede grote campagne liep naar aanleiding van
de hervormingsoperatie van de opleidingscentra met
de lancering van "SYNTRA". De 15 VIZO-centra
fuseerden en opereren nu juridisch en organisatorisch
onder 5 regionale SYNTRA-koepels. Om de nieuwe
naam zo snel mogelijk bij het publiek ingang te doen
vinden en de vijf overkoepelende centra bekend te
maken, werd een intensieve mediacampagne opgezet.
De advertentiecampa-
gne liep in de algemene dagbla-
den, de regionale pers, magazines en de KMO-pers.
Deze werd ondersteund door een campagne op de
regionale televisiezenders. Een nationale reportage en
een reeks van drie regionaal aangepaste reportages
zetten de nieuwe centra in de schijnwerpers en leg-
den de nadruk op drie speerpunten die SYNTRA
naar voor wil schuiven: de kwaliteit van de opleidin-
gen, de doelgroepenverruiming en de effectiviteit van
de fusiegehele.

Promotie

- **Promotiemateriaal**

Zoals elk jaar werden er ook folders en affiches verspreid in de sector voor de leertijd en de stageovereenkomst. De corporate folder van het VIZO werd door de veranderingen in het SYNTRA-netwerk ook herwerkt. In het kader van de Interfacesamenwerking werkte het VIZO mee in de redactiegroep van de brochure "Levenslang en Levensbreed Leren" waarin het actuele opleidingsaanbod van de VDAB, het deeltijds onderwijs en het VIZO gepubliceerd wordt.

- **Beurzen en evenementen**

Naambekendheid vraagt om volgehouden aanwezigheid op belangrijke gebeurtenissen en fora waar het VIZO van betekenis kan zijn. Naast de verschillende vakbeurzen en KMO-evenementen is het VIZO ook vertegenwoordigd op een groot aantal infodagen

voor scholen en beurzen voor het ruime publiek. Naast de verschillende 'Opendeurdagen' in de VIZO-centra waar vanuit het VIZO voor een infostand gezorgd wordt sponsorde het VIZO opnieuw een aantal initiatieven die jong en kwaliteitsvol ondernemerschap stimuleren. Leraars en cursisten van het SYNTRA-netwerk verzorgen de receptie op de gala-avond van dit evenement.

Datum	Evenement	Locatie
01/01/02 - 12/01/02	Infobeurs SID-IN West-Vlaanderen	Xpo hal - Kortrijk
17/01/02 - 19/02/02	Infobeurs SID-IN Vlaams-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Brabantthal - Leuven
24/01/02 - 26/01/02	Infobeurs SID-IN Limburg	Limburghal - Genk
28/01/02 -	Vakbeurs Muziekinstrumenten beurs	Schuttershof - Brugge
31/01/02 - 17/02/02	Infobeurs SID-IN oost-Vlaanderen	Citadelpark - Gent
01/02/02 - 03/02/02	Vakbeurs Franchise 2002	Heizel - Brussel
21/02/01 - 23/02/01	Infobeurs SID-IN Antwerpen	Metropolis - Antwerpen
26/02/02 - 25/02/02	Infobeurs Shopping op z'n best	Shopping center Kuurne
27/02/02 - 02/03/02	Vakbeurs Metapro	Expohal - Kortrijk
02/03/02 - 03/03/02	Vakbeurs Eco-therapeutica	Brabantthal - Leuven
16/03/02	Opendeur atelierdag-muziekinstrumenten beurs	Academie woord en beeld leper
17/03/02	Opendeur centrum VI-Brugge	VI-Brugge
17/04/02 - 18/04/02	Bedrijven contactdagen	Flanders expo - Gent
25/05/02 - 27/04/02	Infobeurs Bipje	Grenslanhallen -Hasselt
29/05/02	Hermesprijs	KEZ -Antwerpen
03/06/02	UNIZO startersmarkt	Leuven
27/06/02	Prijs van de Vlaamse Wereldspeler	Pentascoop in Kortrijk
24/08/02 - 01/09/02	56ste jaarbeurs	Brabantthal - Leuven
07/09/02 - 08/09/02	Salon voor opleidingen & volwassenenonderwijs	Bouwcentrum - Antwerpen
07/09/02 - 08/09/02	Salon voor opleidingen & volwassenenonderwijs	Blairon kazeme - Turnhout
8/10/02	UNIZO conferentie - E markt	VLEKHO - Brussel
18/11/02 - 22/11/02	De Kwaliteitsweek (inspire)	Vlaanderen
23/11/02	Infobeurs Kletsen op de Markt	Plantijn Hogeschool - Antwerpen

- **Vakwedstrijden**

Zilveren Dienschaal, leerjongeren restauranthouder, Mechelen

Het Gouden Mes, leerjongeren slager-spekslager, Kortrijk

Ook in 2002 kregen de jongeren weer de kans om hun vakkennis en -bekwaamheid te demonstreren tijdens de verschillende vakwedstrijden. De opzet van dergelijke wedstrijden is drievoudig. In de eerste plaats vormen ze een ideale gelegenheid voor de leerjongeren om hun beroepsbekwaamheid te demonstreren en hun vakkennis onderling te vergelijken. Daarnaast plaatsen deze wedstrijden de verschillende beroepen extra in de kijker. Voor de VIZO-centra vormen deze wedstrijden een ideale gelegenheid om zich aan de buitenwereld voor te stellen en de leer-tijd in een positief daglicht te plaatsen.

7.2 VIZO digitaal

Het VIZO draagt zorg voor drie websites: www.VIZO.be, www.KMOLOKET.be en www.SYNTRA.be. VIZO.be is de corporate website van het VIZO. Het KMOLOKET ontstond uit de noodzaak tot administratieve vereenvoudiging en digitalisering van de dienstverlening. In 2002 zorgde de lancering van SYNTRA voor de derde website. In de zomer van 2002 liepen de contracten ten einde met de consultants en ontwikkelaars van de websites. Er werd van de gelegenheid gebruik om het 'content management systeem', het softwaresysteem dat door de VIZO-personeelsleden wordt gebruikt om de site te actualiseren, te verbeteren en uit te breiden.

www.KMOLOKET.be

Een jaar geleden, in 2001, onderging het KMOLOKET heel wat wijzigingen en uitbreidingen. Zowel voor de doelgroep ondernemers als voor de adviseurs werden tal van nieuwe deelprojecten opgezet. 2002 was dus vooral een jaar van validatie en verbetering. De bezoekers konden in grote getale kennismaken met de ondernemerswegwijzer, hun vragen stellen in het online adviesforum, een KMO-adviseur opzoeken en nog veel meer. De adviseurs van hun kant zochten info over de trainingen en evenementen die in het kader van het Matrix-adviesnetwerk werden georganiseerd. Heel wat nieuwe adviseurs vonden ook de weg naar het KMOLOKET en vulden een beroepsfiche in. Op die manier breidde het vademecum van adviseurs uit en werd de soms brede kloof tussen ondernemers en KMO-adviseurs en tussen KMO-adviseurs onderling opnieuw wat kleiner.

Ook de websites van VIZO blijven niet gespaard van de veranderingen in het kader van de hervormingen van de Vlaamse gemeenschap. Zo wordt er gestart met de oprichting van unieke loketten. Voor het beleidsdomein economie zijn dat de toekomstige Huizen van de Vlaamse Economie. Ook virtueel komt er een centraal aanspreekpunt: het uniek ondernemersloket. Bedoeling is om alle online diensten van het departement Economie, VIZO, de GOM's en Export Vlaanderen hierin te centraliseren. Als proefproject werd gestart met de integratie van de websites van het departement en het VIZO (www.KMOLOKET.be).

Eind 2002 werden de eerste stappen gezet: het projectteam met medewerkers uit beide instellingen maakte een inventaris op van beide websites en stelde een stappenplan op. De nieuwe website wordt gestructureerd volgens de levenslijn van een onderneming. Deze levenslijn loopt quasi parallel met de huidige ondernemerswegwijzer op het KMOLOKET. In 2003 zal de integratie verder doorgevoerd worden zodat het KMOLOKET volledig vervangen wordt door het nieuwe ondernemersloket: www.ondernemen.vlaanderen.be.

Bezoekersaantallen website www.KMOLOKET.be - vergelijking december '01-'02

	12/2001	12/2002
Bezoekers per maand	8.198	3.636
Unieke bezoekers per maand	1.869	1.431
Gem. bezoekers per dag	264	117
Piekdag	355	203

In het begin van het jaar piekten de bezoekersaantallen nog behoorlijk. Gemiddeld haalde het KMOLOKET

Promotie

9.000 bezoekers per maand. Naar het einde van het jaar werden de communicatie-inspanningen voor het KMOLOKET stelselmatig afgebouwd. Er wordt meer en meer naar de VIZO- en SYNTRA-sites doorverwezen. Dit is dan ook merkbaar aan de bezoekersaantallen.

www.VIZO.be

De VIZO-website was ook in 2002 het virtuele visitekaartje en de informatieverstrekker van de instelling. Daarnaast wordt de site steeds meer en vaker ingeschakeld als interactief communicatiekanaal. Alle diensten van het VIZO werken via een softwarestelsel met verschillende toegangsniveaus mee aan de actualisatie van de site. Daar waar mogelijk wordt de site ingeschakeld bij specifieke campagnes, voorbeeld hiervan is de campagne rond 100 jaar Leertijd. Ook andere evenementen worden aangekondigd via de kalender op de homepage: Bizidee, Inspire opleidingen, beursdeelnames van VIZO, persconferenties enz... Over de activiteiten in het kader van de Europese projecten en ESF-regie werd steeds vaker online gecommuniceerd en gedocumenteerd.

VIZO.be heeft op die manier een vaste plaats gekregen in de communicatie van VIZO met haar partners en klanten. Het beste bewijs hiervan is het toenevend aantal bezoekers. In de maand september, die traditioneel veel bezoekers kent gezien de start van het nieuwe opleidingsjaar, werden er zelfs meer dan 12.000 bezoekers geteld.

Tabel: bezoekersaantallen website www.VIZO.be - vergelijking december '01-'02.

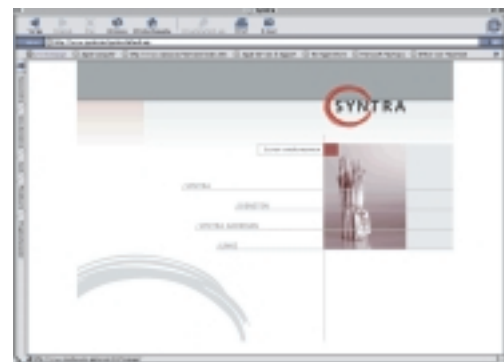
	12/2001	12/2002
Bezoekers per maand	8.072	8.292
Unieke bezoekers per maand	1.859	3.238
Gem. bezoekers per dag	260	267
Piekdag	370	458

www.SYNTRA.be

Ter gelegenheid van de lancering van het SYNTRA-netwerk kregen de websites van het VIZO er in de zomer van 2002 een broertje bij: www.SYNTRA.be. Bij deze promotiecampagne mocht een nieuwe site voor het netwerk zeker niet ontbreken. De site moest dan ook voornamelijk bijdragen tot de naamsbekendheid van SYNTRA en werd op alle andere promotieacties rond SYNTRA vermeld. Centrale boodschap van de site was informeren over het SYNTRA-opleidingsnetwerk en de verschillende lesplaatsen onder de aandacht brengen.

In 2003 wordt de site uitgebreid met meer gedetailleerde info over het opleidingsaanbod en alles wat vorming en opleiding van SYNTRA betreft. Eind 2002 telde www.SYNTRA.be gemiddeld een 5000-tal bezoekers per maand. Verdere uitbreiding en promotie van de site in 2003 dringen zich op.

www.intranet.VIZO.be

Jarenlang bestond op het VIZO een document management systeem dat dienst deed als intranet. Op die manier konden alle personeelsleden informatie met elkaar delen. Een goede basis voor kennismanagement dus. Toch werd het systeem niet optimaal benut omdat velen het niet handig vonden om infor-

matie op te zoeken. Beetje bij beetje groeide de vraag naar een nieuw intranet dat veel transparanter was en waarop een gebruiksvriendelijkere zoekmachine zou komen. Bovendien was er vraag naar een aantal nuttige functionaliteiten.

De drie websites van het VIZO maakten omwille van de schaalvoordelen al gebruik van éénzelfde systeem waarmee bovendien al heel wat personeelsleden vertrouwd waren. Daarom werd besloten om dit systeem ook te gebruiken voor een nieuw intranet.

Het intranet werd een afgesloten website voor het VIZO-personeel met een zeer transparante en gebruiksvriendelijke lay-out in de VIZO-huisstijl. Naast de werkgebonden informatie werd er ook ruimte gemaakt voor meer persoonlijke items waarmee het intranet één van de meest gebruikte interne communicatiekanalen werd. Ondermeer de 'wie-is-wie' met foto's van alle personeelsleden, zoekertjes en de 'gelukkige verjaardag' aan de jarige van de dag zorgen voor een persoonlijk tintje.

Op de homepage verschijnt elke week een nieuwe editie van Dynamiek, het digitale personeelsmagazine waarmee iedereen elke week op de hoogte blijft van de laatste nieuwigheden. Om de gebruiker nog een extra reden te geven om naar het intranet te surfen, is er het snelnieuws van de Standaard. Via de rubriek 'Snel werken' kan men zonder omwegen naar een aantal veelgebruikte documenten surfen. Met de nieuwe zoekmachine kan men zowel eenvoudige als uitgebreide zoekacties uitvoeren in het volledige intranet of op specifieke onderdelen ervan.

Het grote voordeel van het nieuwe systeem is dat de gebruiker van eender welke locatie met een internetverbinding het intranet kan raadplegen. Adviseurs en leersecretarissen die niet vaak op kantoor komen, zieke personeelsleden, mensen in loopbaanonderbreking... kunnen op die manier toch op de hoogte blijven van het VIZO-nieuws en alle nuttige interne documenten raadplegen.

7.3 Tijdschriften en magazines

VIZIE

VIZIE is het huismagazine van het VIZO-netwerk. Het wordt verstuurd naar de leersecretarissen, de lesgevers, het personeel van de VIZO-centra en uiteraard het eigen VIZO-personeel. In 2002 verschenen vijf nummers. Naast de vaste rubrieken van de verschillende diensten (Vorming, Mediatheek, Vormgeving,

Bedrijfsadvies) werden ook reportages rond actuele thema's gebracht.

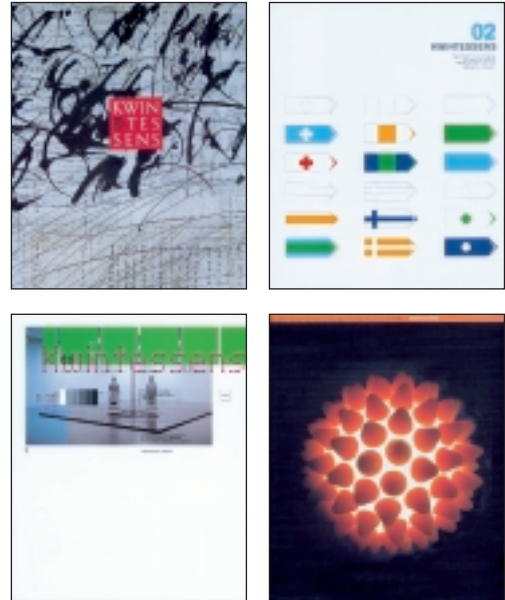
Promotie

Nieuwsbrief Bedrijfsadvies

De nieuwsbrief bedrijfsadvies wordt vier keer per jaar uitgebracht. Hij is bestemd voor de klanten van bedrijfsbegeleiding en strategische lezers zoals boekhouders, kantoordirecteurs van banken, accountants, notarissen en andere Vlaamse openbare instellingen.

Kwintessens en Nieuwsbrief

Kwintessens wil informatie brengen over vormgeving en vormgevers in Vlaanderen. Er zijn vier edities per jaar, elk nummer wordt door een andere graficus vormgegeven. Naast de edities van het tijdschrift verschijnen tussendoor een aantal aanvullende nieuwsbrieven. Kwintessens had in 2002 themanummers rond 'Papier, Mobiliteit en Reizen, Composieten en Humor in de vormgeving'. De vormgeving werd respectievelijk toevertrouwd aan Boudewijn Delaere, Annelies Van Eycken, Sander Vermeulen en Parcifal Neyt. De fotografie van de portfolio kwam er dankzij Frank Michta, Pat Verbruggen, Studio Veme en Kris Van Beek.

Résumé - Summary - Kurzfassung

Résumé

Le VIZO (Institut flamand pour l'entreprise Indépendante) accomplit depuis neuf ans déjà, sa mission: assurer la formation et l'assistance aux indépendants et aux PME en Flandre.

En 2001, le VIZO gérait d'un budget de presque € 55.000.000. Le VIZO emploie actuellement 178 personnes, réparties dans son service central et ses services provinciaux.

Formation

La majeure partie du budget du VIZO est consacrée à la formation, soit environ € 40.000.000 en 2002. Les activités de formation sont réparties sur trois niveaux. Le premier niveau comprend l'apprentissage, un système d'apprentissage en alternance, dans le cadre duquel l'apprenti(e) suit une formation pratique dans une PME sous la conduite d'un patron-formateur et des cours dans un des centres VIZO. En 2002, 6.451 apprentis suivaient une formation à orientation sociale et 6.222 une formation professionnelle.

Le second niveau est consacré à la formation des chefs d'entreprises. Les participants sont des adultes qui suivent les cours une à deux fois par semaine. Ce niveau comprend aussi deux types de cours: la gestion d'entreprise (connaissances relatives à l'économie des entreprises, indispensables pour les chefs d'entreprises indépendants) et une formation technique et professionnelle. En 2002, 11.229 participants étaient inscrits au cours de gestion d'entreprise et 22.638 en formation professionnelle.

Le troisième et dernier niveau est consacré au recyclage et au perfectionnement. En 2002, les centres VIZO ont organisé 35.443 heures de recyclage et 22.334 journées d'études et séminaires. On dénombre en Flandre 22 endroits où les centres VIZO agréés organisent leurs activités.

Conseil aux entreprises

Cette forme de soutien importante offerte aux jeunes et futurs chefs d'entreprises ainsi qu'aux chefs d'entreprises bien établis consiste à fournir aux clients des conseils généraux et des conseils de gestion. En 2002, les conseillers d'entreprises provinciaux et le service central ont donné des conseils généraux à quelque 3.700 clients. A cela s'ajoutent près de 240 conseils contractuels et à plus long terme.

Design

Le service Design encourage les métiers d'art et design en Flandre en soumettant des inventaires, en fournissant des informations, en réalisant des sélections au printemps et en automne et en accordant des subventions. La galerie permanente dans le bâtiment central du VIZO à Bruxelles est un forum d'exposition pour les créateurs sélectionnés.

Promotion de l'esprit d'entrepreneur

Le VIZO fait aussi de la promotion sur le terrain. Il est très présent aux salons, aux foires professionnelles, dans les stands d'information et à divers événements. Il mène en outre une campagne médiatique intensive avec la collaboration des centres de formation.

Summary

For nine years already, VIZO (Flemish Institute for the Independent Entrepreneur) has carried out a mission that encompasses the training and guidance for self-employed entrepreneurs and SMEs in Flanders. To that end, VIZO in 2002 managed a budget of € 55.000.000. VIZO employs a staff of 178 collaborators (central and provincial departments).

Training and Education

The major portion of the VIZO budget is allocated to training and education purposes, an allotment that in 2002 amounted to a figure of € 40.000.000. Training activities are carried out on three levels. The first level includes an apprenticeship period, a system of alternating learning where the apprenticeship trainee gains practical experience in a small or medium enterprise environment under the guidance of a tutor-supervisor and attends additional courses in one of the VIZO centres. In 2002, we enrolled 6.451 apprenticeship trainees in courses with societal focus, and 6.222 trainees in our courses with vocational applications.

The second level focuses on instruction in entrepreneurship. This program is directed towards adult learners, who are required to attend courses once or twice a week. On this level as well, two kinds of programs are offered: business management (the necessary business-related economic knowledge that an independent entrepreneur needs to master) and technical, vocational training. In 2002, 11.229 participants enrolled in the business management program and 22.638 participants in the vocational program.

The third and final level comprises additional schooling and the finishing stages of the program. In 2002, more than 35.443 hours of additional training were logged and 22.334 study days and seminar sessions organised by the various VIZO centres. There are in Flanders 22 regionally distributed schooling and training locations where the accredited VIZO centres are carrying out their mandate.

Business counselling

This important form of support for future, young and established entrepreneurs comprises first-line advice as well as management consultancy to clients. In

Résumé - Summary - Kurzfassung

2002, about 3.700 clients received first-line advice training by provincial business consultants, and from the central department. In addition, some 240 contractual, longer-term consulting sessions were held.

Design

Activities in the creative fields are being promoted by the Design department. Via its inventory processes, information services, spring and fall selections, and the granting of subsidies, this department supports the designers in Flanders. The permanent gallery inside the central building of the VIZO services in Brussels is a showplace for chosen designers and their creations.

Promoting the independent entrepreneurship

It is in this area also that VIZO fulfils a promotional function. Via the process of inter-departmental communications it engages in an assertive policy of ensuring representation at numerous trade fairs, professional fairs, information booths, and events. In addition, it carries out an intensive media campaign in collaboration with the various centres.

Kurzfassung

Seit bereits neun Jahren erfüllt VIZO (Flämisches Institut für Selbständige Unternehmen) seine Aufgabe, die das Ausbilden und Betreuen der Selbständigen sowie der Klein- und Mittelbetriebe in Flandern umfaßt. Zu diesem Zweck verfügte das VIZO im Jahre 2002 über einen Haushalt in Höhe von € 55.000.000. Das VIZO beschäftigt (in der Zentrale und den Dienststellen der Provinzen) 178 Mitarbeiter.

Ausbildung und Schulung

Der Großteil des Haushalts des VIZO wird für Ausbildungs- und Schulungsaufgaben aufgewandt. Im Jahre 2002 entsprach dieser Anteil, in runden Zahlen, etwa € 40.000.000. Die Ausbildungstätigkeit wird auf drei Stufen abgewickelt. Die erste Stufe entspricht der Lehrzeit, d.h. einem System alternerendes Erlernens, wobei die Auszubildenden unter der Leitung eines Chefs/Ausbilders eine praktische Ausbildung in einem Klein- bzw. Mittelbetrieb genießen und ergänzende Schulkurse in einem VIZO-Zentrum besuchen. Im Jahre 2002 zählten wir 6.451 Lehrzeitkursteilnehmer im berufsorientierten Ausbildungsbereich.

Zur zweiten Stufe gehört die Ausbildung der Unternehmer. Hierzu nehmen Erwachsene ein- oder zweimal in der Woche an einem Lehrgang teil. Auch hier gibt es zwei Arten von Lehrgängen: Betriebswirtschaft (betriebswirtschaftlich erforderliche Kenntnisse, über die ein selbständiger Unternehmer verfügen muß) sowie technische, berufsorientierte

Ausbildung. Im Jahre 2002 zählten wir 11.229 Lehrgangsteilnehmer beim Kursus Betriebswirtschaft und 22.638 Teilnehmer bei der berufsorientierten Ausbildung.

Die dritte Stufe umfaßt schließlich die Weiterbildung und Vervollkommnung. 2002 wurden mehr als 35.443 Stunden an Weiterbildungskursen sowie 22.334 Schultage und Seminaren von den VIZO-Zentren organisiert. In Flandern gibt es 22 regional verteilte Lehranstalten, an denen anerkannte VIZO-Zentren ihre Tätigkeit ausüben.

Betriebsberatung

Im Rahmen dieser wichtige Form der Unterstützung für künftige junge und bereits etablierte Unternehmer wird den Kunden sowohl grundlegende Beratung als auch Beratung für das Management geboten. 2002 erhielten etwa 3.700 Kunden eine grundlegende Beratung von den Betriebsberatern auf Provinzebene und ca. 240 Kunden wurde eine grundlegende Beratung seitens der zentralen Dienststelle zuteil. Außerdem wurden nahezu dreihundert langfristige Beratungen auf vertraglicher Grundlage geboten.

Design

Kreatives Unternehmertum wird von der Abteilung "Design" gefördert. Auf den Wege der Bestandsaufnahme, der Erteilung von Auskünften, mit Frühjahrs- und Herbstauswahlen sowie mit Hilfe von Zuwendungen unterstützt diese Abteilung das Design in Flandern. In die Galerie im Hauptgebäude des VIZO in Brüssel können auserwählte Designer ihre Verwirklichungen zur Schau stellen.

Förderung selbständiger Unternehmen

VIZO hat in diesem Bereich auch eine Aufgabe auf dem Gebiet der Förderung zu erfüllen. VIZO zeigt es Flagge auf zahlreichen Messen, Fachmessen, Informationsständen und bei sonstigen Ereignissen. Außerdem zieht es gemeinsam mit den Zentren eine intensive Medienkampagne durch.

